

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET >

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1967, den 18. april, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1794/65 vedrørende fredning af arealer langs Susåen i Lyng-By, Fjenneslev og Suså kommuner (tidligere Vester-By, Alsted og Glumsø kommuner).

I den af fredningsnævnet for Præstø amtsrådsreds den 12. marts 1965 afsagte kendelse hedder det:

"Nærværende fredningssag, der omfatter arealer beliggende såvel i Sorø amtsrådsreds som i Præstø amtsrådsreds, er efter beslutning af 12. marts 1964 af ministeriet for kulturelle anliggender behandlet af fredningsnævnet for Præstø amtsrådsreds suppleret med kommunale repræsentanter for Sorø amtsrådsreds.

Sagen er rejst den 18. marts 1964, efter at fredningsnævnene havde modtaget anmodning herom i skrivelse af 10. januar 1964 fra fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter, hvilken anmodning er foranlediget af kulturministeriets skrivelse af 15. august 1962 til fredningsplanudvalget.

Fredningen er tænkt som første led i en større samlet nationalpark, baseret på skov- og søområderne i trekantområdet Slagelse-Sorø-Næstved.

Fredningspåstanden er sålydende:

- x) 1. arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes,

---

x) I følgende punkter er foretaget ændringer af Overfredningsnævnet: 3, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 15 og 16, jfr. pag. 23-24.

2. ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus-, sten- og lergravning, opfyldning og planering, er ikke tilladt, ligesom arealerne ikke må anvendes til oplagsplads,
3. anlæg og omlægning af veje og stier (offentlige og private) er ikke tilladt uden de påtaleberettigedes samtykke.
4. udenfor de nuværende haveanlæg må træplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning.
5. stengårder og andre for egnen karakteristiske bygningsværker, der ikke henregnes til beboelse eller til de for land- og skovbrug samt fiskerierhvervet nødvendige bygninger, må ikke forandres eller fjernes uden samtykke fra de påtaleberettigede.
6. opførelse af bygninger samt til- og ombygning af eksisterende bygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af de påtaleberettigede.
Sommerhus- og industribebyggelse er ikke tilladt. Bygninger til helårsbeboelse vil kun undtagelsesvis blive tilladt og kun efter nærmere forhandling med de påtaleberettigede angående placeringen. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger.
7. For alle nybygninger og tilbygninger til eksisterende bygninger skal det gælde, at ydre bygnings sider samt tage og sokler skal fremtræde i farver dannet af jordfarverne (okker, terra di sienna, umbra, engelskrødt, italienskrødt, dodenkop) eller hvidt, sort eller ved de nævnte farvers blanding. Til døre, vinduesrammer o. lign. mindre bygningsdele er også andre farver tilladt.
8. det er ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelsesbåde, badehuse, boder, skure eller andre indretninger, herunder maste, tårne og benzintankanlæg,

9. etablering af teltlejre, camping- og parkeringspladser udenfor arealer, som er godkendt dertil af de påtaleberettigede, er ikke tilladt,
10. vandløb må ikke opstemmes eller rørlægges. Om påtænkte foranstaltninger, der kan medføre væsentlige ændringer i Tystrup-Bavelse sø, skal meddelelse forud gives til de påtaleberettigede,
11. det er ikke uden tilladelse fra de påtaleberettigede tilladt at udstykke de under fredningen hørende ejendomme eller dele af disse, eller at meddele trediemand vejrettigheder over arealerne. For de ejendommers vedkommende, der grænser op til Susåen, gælder følgende bestemmelser:
  12. åbreddens forløb må ikke ændres,
  13. rørskoven langs åen må ikke besejles af andre end lodsejere langs åen og lejere af jagt- og fiskerirettigheder,
  14. skæring af tagrør må kun finde sted i tiden 1. december til 1. april.
15. Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Præstø amtsrådsreds, fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter samt ministeriet for kulturelle anliggender eller eventuelt et med henblik på områdets varetagelse af dette ministerium nedsat særligt organ.
16. Ansøgning om dispensation fra ovenstående bestemmelser sendes til fredningsnævnet for Præstø amtsrådsreds, der forinden endelig afgørelse træffes, indhenter erklæringer fra ministeriet for kulturelle anliggender og fra fredningsplanudvalget.

Fredningssagen har fundet tilslutning i erklæringer fra Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Nationalmuseet, Københavns universitets institut for systematisk botanik, Danmarks

geologiske undersøgelser og historisk samfund for Sorø amt. Det er fra disse institutioners side - foruden henvisningen til områdets landskabsæstetiske og rekreative værdi - gjort gældende, at området som en del af "det midtsjællandske naturområde" har en væsentlig betydning for den videnskabelige forskning og undervisning.

Specielt fra botanisk side er det i skrivelse af 25/10 1962 anført:

"Dette område er af særdeles stor botanisk interesse ved at repræsentere en side af dansk natur, der ellers så godt som alle steder er blevet stærkt forstyrret: den våde eng med det brede slyngede åløb. De fleste af vore større åløb er regulerede, kantede af faste volde fremkommet ved gentagen oprensning af løbet, og omgivet af mere eller mindre afvandede enge. Det pågældende parti langs Susåen er sikkert Sjællands smukkeste eksempel på et stort åløb, hvor den menneskelige påvirkning er indskrænket til et minimum, når bortses fra den kreaturgræsning, der hindrer, at engen går over i skov.

Plantevæksten langs åbredden er varieret og artsrig, overvejende domineret af høj sødgræs (*Glyceris maxima*) med vekslende indslag af bl. a. gul iris (*Iris pseudasorus*), brudelys (*Butomus umbellatus*), grenet pindsvineknop (*Sparganium erectum*), vandkrøppe (*Rumex hydrolapathum*) og et betydeligt antal blomsterplanter af ringere højde. Rødderne af disse sumpplanter væver sig sammen til en ret fast måtte, der ligger hængesækagtigt et lille stykke ud i vandet. Bredden har et uregelmæssigt forløb med små indbugtninger, i hvilken man om foråret bl. a. finder den bladfornede alge *Monostroma bullosum*. Ude i løbet vokser både gul og hvid åkande.

Både den artsrige repræsentation af vor sumpplante-flora og den uforstyrrelige landskabstype gør stedet meget værdifuldt for bo-

tanisk undervisning og forskning."

Fredningsnævnet har under sagen været bistået af landinspektør H. Niemann, Næstved.

Efter at det dels ved direkte meddelelse til lodsejerne, dels i Statstidende for den 20. marts 1964 var bekendtgjort, at fredningssagen var rejst, og efter at der den 21. maj 1964 sammesteds var indkaldt til forhandlingsmøde, hvortil lodsejerne tillige var direkte indvarslet, afholdtes den 8. juni 1964 på Glumsø kro et orienterende forhandlingsmøde. Til stede var her repræsentanter for rekvirenterne og endvidere var mødt eller repræsenteret 65 af de 74 lodsejere, hvis ejendomme sagen vedrører.

Enkelte af de mødte lodsejere udtalte sig imod sagens gennemførelse. Det blev bl. a. gjort gældende, at de legale skovbryns- og åbredsfredninger m. v. måtte anses for tilstrækkelige til at sikre området landskabelige værdier.

Uanset de enkelte lodsejeres stilling til spørgsmålet om sagens gennemførelse forbeholdt de sig at kræve erstatning for tab, som fredningens gennemførelse måtte påføre dem.

De erstatningskrav lodsejerne har rejst fremgår af nedenfor anførte skema.

Efter tilkendegivelse herom på mødet foretoges senere samme dag besigtigelse af samtlige de af fredningspåstanden omfattede arealer, herunder specielt af enkelte ejendomme efter ejernes ønske.

Endelig efter udløbet af en for indgivelse af erstatningspåstand meddelt frist har nævnet den 26. november 1964 afholdt endnu et forhandlingsmøde med de lodsejere, hvis erstatningspåstande gav anledning hertil, eller som ikke havde været til stede under det

første møde.

Enkelte lodsejere har andraget om dispensationer fra de fredningsbestemmelser, der ved eventuel kendelse i sagen ville blive pålagt ejendommene.

Ejeren af matr. nr. 9 a, V. Broby^{by}/og sogn gdr. Ejler Kjær Larsen (lb. nr. 10) har andraget om tilladelse til at opføre en silo i forbindelse med ejendommens bygninger og et sommerhus på et nærmere påvist sted på skråningen ned mod åen samt til beplantning i fortsættelse af plantagen mod øst i et påvist trekantet areal. Det rejste erstatningskrav fastholdes uanset dispensationsandragenderne.

Ejeren af matr. nr. 11 g (smst.) gdr. Oluf Larsen Odd (lb. nr. 12) har andraget om tilladelse til at opføre en medhjælperbolig på et nærmere angivet sted syd for den på ejendommen værende grusgrav. Såfremt tilladelse ikke gives, forbeholder ejeren sig at forhøje erstatningskravet.

Ejeren af matr. nr. 16 a (smst.) statsrevisor I. C. Jensen-Broby (lb. nr. 20), har erklæret at have overdraget den af sagen omfattede del af ejendommen til sin søn direktør Kaj Jensen-Broby, Virum og denne har andraget om tilladelse til at opføre et sommerhus på et nærmere påvist sted. Hans erstatningspåstand er baseret dels på en ikke nærmere dokumenteret forekomst af formsand, dels, såfremt tilladelse til sommerhusbebyggelse ikke meddeles, på ejendommens værdi som rekreativt areal.

Ejeren af matr. nr. 4 f Næsby by og sogn parcellist Viggo Jacobsen (lb. nr. 34) har andraget om tilladelse til at udstykke ejendommen i byggegrunde, men han har samtidig oplyst, at han ikke

har aktuelle planer herom.

Ejeren af matr. nr. 5 (smst.) gårdejer Richard Jacobsen (lb. nr. 37), har andraget om tilladelse til opførelse af et aftægtshus på et nærmere påvist sted ved kommunevejen ca. midtvejs mellem indkørslen til ejendommens bygninger og den første bebyggelse i Næsby. Glumsø kommune har i skrivelse af 12. august 1964 til ejeren udtalt, at man vil anbefale en udstykning under forudsætning af, at parcellen benyttes til aftægtsbolig for ejeren selv og på betingelse af, at fredningsnævnets godkendelse kan opnås, og afløbsforholdene kan ordnes således, at sundhedskommissionens krav opfyldes. Det fremgår ikke af sognerådets skrivelse, at parcellens nu angivne beliggenhed har været sognerådet bekendt. Det rejste erstatningskrav reduceres ikke, selv om tilladelse gives.

Ejerinden af matr. nr. 6 c og 7 c (smst.) fru Ellen Johanne Jørgensen (lb. nr. 40) ønsker at beplante et nærmere påvist areal på skråningen mod åen syd for de nuværende bygninger.

Ejeren af matr. nr. 9 c (smst.) Frans Ove Larsen (lb. nr. 49), ønsker at opføre en garage på et nærmere angivet sted på ejendommen og frafalder sit erstatningskrav, såfremt han opnår tilladelse hertil.

Ejeren af matr. nr. 13 c (smst.) gårdejer Mogens Baagland Petersen (lb. nr. 53) ønsker tilladelse til at udleje et engareal mod åen til opstilling af campin_gvogne. Sådan udlejning har ikke tidligere fundet sted.

Ejeren af matr. nr. 6 k Engelstofte by, Næsby sogn, blikkenslager Heinrich Holler (lb. nr. 72) ønsker at opføre en værkstedsbygning på ejendommen og at restaurere det bestående beboelseshus,

og han frafalder sit erstatningskrav, såfremt han opnår tilladelse hertil.

Ejerne af matr. nr. 10 g Næsby by og sogn Foreningen "Næsby bylaug" (lb. nr. 51) andrager om tilladelse til at opføre en bylauggård (forsamlingshus) på ejendommen og frafalder krav om erstatning, såfremt tilladelse meddeles.

Ejeren af matr. nr. 4 m Næsby by og sogn, Ib Tønnes Hansen (lb. nr. 36), har forespurgt, hvorvidt man vil kunne godkende en udvidelse af et bestående sommerhus efter de på en fremlagt skitse angivne retningslinier, idet ejeren da frafalder sit erstatningskrav.

Fredningsnævnet har ved besigtigelserne fundet den landskabelige skønhed meget stor og fredningsværdig og finder ikke, at de legale fredningsbælter langs skov og å, jordfaste fortidsminder og landevej kan anses at yde tilstrækkeligt værn. En tilfældig spredt bebyggelse, specielt af sommerhuse og industrielle anlæg, umiddelbart bag de legale fredningsgrænser ville således skæmme helheden.

Om den kontrol, der på basis af landsbyggeloven vil blive ført med byggeri i området, udtales i skrivelse af december 1964 fra Sorø amtsråd følgende:

"Sorø amtsråd har for sit vedkommende i årene 1962-64 godkendt nogle udstykninger i Vester Broby kommune til opførelse af en familiehus til helårsbeboelse ved bivej nr. 4 Broby Græslod (matr. nr. 5 l, 9 h m. fl., d. v. s. uden for det område, der omfattes af fredningspåstanden).

I forbindelse med disse udstykninger er stillet krav om en tilfredsstillende spildevandsafledning, hvilket har ført til, at

sognerådet har anmodet Hedeselskabet om at udarbejde et kloakprojekt for området.

Vester Broby sogneråd har givet udtryk for, at en eventuel bymæssig udvikling i kommunen skal foregå i dette område, at der i det af kloakeringen omfattede område vil kunne opføres ca. 100 huse, at det må antages, at behovet for byggegrunde i kommunen herefter i lang tid fremover vil være dækket, og at man ikke finder, at en byudvikling bør finde sted i området omkring Vester Broby.

Der har for amtsrådet kun foreligget et enkelt andragende om udstykning til sommerhusbebyggelse. I denne sag har amtsrådet nedlagt forbud mod udstykning af en ca. 2,1 ha stor parcel af ejendommene matr. nr. 16 a og 18 d af Vester Broby by og sogn. Parcelen var beliggende ved Susåen nær dennes indmunding i Tjustrup sø. Andrageren har oplyst, at han havde en særlig tilknytning til stedet.

Sagen blev indanket for boligministeriet, der udtalte, at det i overensstemmelse med byplannævnets indstilling kunne tiltræde amtsrådets skøn, hvorefter en udstykning til sommerhusbebyggelse som ansøgt i hvert fald inden tilvejebringelsen af den igangværende planlægning af sommerhusområder i Sorø amtsrådsreds, må antages at medføre uheldige konsekvenser, og derfor burde hindres i medfør af landsbyggelovens § 5, stk. 2.

I december 1963 offentliggjorde fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter en oversigt over en hensigtsmæssig udvikling af sommerhusbebyggelsen i de nævnte amter. I oversigten, der er tiltrådt af Sorø amtsråd som bygningsmyndighed, forudsættes, at der ikke planlægges nye sommerhusområder i de her omhandlede kommu-

ner.

Boligministeriet har i nogle sager, hvor amtsrådet har afslået andragender om udstykninger til sommerhusbebyggelse udenfor kystområderne, f. eks. i Langesø-området, stadfæstet de trufne afgørelser, og har bl. a. udtalt, at ministeriet kan tiltræde afgørelsen, allerede fordi ejendommen er beliggende udenfor de områder i amtet, hvori amtsrådet agter i princippet at undlade at anvende forbudsbeføjelsen vedrørende sommerhusudstyknings i byggelovens § 5, stk. 2. Boligministeriet har endvidere bemærket, at hensynet til at søge sommerhusbebyggelsen samlet inden for passende afgrænsede arealer på grundlag af en helhedsplan for store områder ikke blot ligger indenfor rammerne af byggelovens § 5, stk. 2, men også har kunnet tiltrædes som grundlag for det første led i en udfra byplan- og bebyggelsesmæssige synspunkter tilrettelagt udvikling af den kommende sommerhusbebyggelse, at de således planlagte sommerhusområder i Sorø amt er af rigelig størrelse og iøvrigt også omfatter arealer udenfor kyststrækninger, og at man i hvertfald foreløbig finder at burde lægge den foreliggende oversigt til grund ved behandlingen af sager som sommerhusudstyknings i amtet.

På grundlag heraf kan der om den praksis, der af amtsrådet vil blive fulgt for de i fredningsnævnets skrivelse nævnte områder, og som vil blive fulgt, selv om der ikke nedlægges fredningspåstand, oplyses, at man vil nedlægge forbud mod udstykningen til sommerhusbebyggelse og modsætte sig opførelse af sommerhuse på allerede udstykkede arealer.

Sammenfattende kan det herefter udtales, at der i de åbne landbrugsområder i Vester Broby kommune må forventes nedlagt

forbud mod udstykning med henblik på opførelse af eenfamiliehuse til helårsbeboelse, med mindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, f. eks. når der ønskes opført huse til bolig for de til vedkommende landbrug hørende medarbejdere eller for at lette et generationsskifte. Disse tilfælde må antages at ville svare til, hvad der vil blive tilladt efter fredningspåstandens indhold.

Omkring selve Vester Broby vil der kunne forventes tilladelse til udstykning til helårsbeboelse for personer med lokal tilknytning. En sådan bebyggelse vil imidlertid kunne finde sted i tilslutning til byen på arealer nord for denne udenfor fredningsområdet.

Derudover kan byggeri næppe ventes godkendt."

Vedrørende samme spørgsmål udtales i skrivelse af 16. februar 1965 fra Præstø, "at da Glumsø sogneråd selv udøver bygningsmyndigheden i Glumsø kommune, har Præstø amtsråd ingen muligheder for ved anvendelse af bestemmelsen i landsbyggelovent § 5, stk. 2 at influere på forholdene vedrørende de i Glumsø kommune beliggende arealers udstykning til helårsbebyggelse.

Amtsrådet er sindet at meddele afslag på eventuelle andragender om dispensationer fra landsbygningsreglementets kap. 2-12 til opførelse af egentlige sommerhuse i området."

Her vil kunne indvendes, at der overfor amtsbygningsmyndighederne er rekurs til boligministeriet, og at en dispensationspraksis vil kunne ændres.

Selvom disse indvendinger ikke synes særligt tungtvejende på kortere sigt, forekommer det værn om de landskabelige værdier, der kan søges i landsbyggeloven på længere sigt, heller ikke helt tilstrækkeligt.

Dertil kommer de hensyn som de videnskabelige institutioner m. fl. har påpeget.

Fredningsnævnet finder herefter, at der bør iværksættes en fredning af området, og fredningsnævnet kan derfor tiltræde fredningspåstanden.

Det bestemmes herefter i medfør af naturfredningslovens §§ 1 og 13, at de i fredningsbegæringen omhandlede ejendomme vil være at frede i overensstemmelse med den fremsatte fredningspåstand, jfr. foran punkt 1-16.

Påtaleret vedrørende disse bestemmelser har naturfredningsnævnene for Sorø og Præstø amtsråds kredse, fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter og ministeriet for kulturelle anliggender eller eventuelt et med henblik på områdets varetagelse af dette ministerium nedsat særligt organ.

Med hensyn til de foran af enkelte lodsejere fremsatte dispensationsandragender har nævnet besluttet at tillade at der på matr. nr. 9 a Vester Broby by og sogn (lb. nr. 10) opføres en silo i umiddelbar forbindelse med ejendommens bygninger, og at beplantning foretages i fortsættelse af plantagen mod øst i det under besigtigelsen foreviste trekantede areal, at der på matr. nr. 11 g smst (lb. nr. 12) opføres en medhjælperbolig syd for den nuværende grusgrav, at der på matr. nr. 9 c Næsby by og sogn (lb. nr. 49) opføres en garage på det angivne sted, at der på matr. nr. 6 k Engelstofte by, Næsby sogn (lb. nr. 72) opføres en værkstedsbygning, og at der på matr. nr. 10 g Næsby by og sogn (lb. nr. 51) opføres et

forsamlingshus,

alt på vilkår at de lodsejere, hvem der således meddeles dispensationer, forinden byggeriet påbegyndes, forelægger tegninger med angivelse af placering, beskrivelse, herunder af de farver, der agtes anvendt, for nævnet til godkendelse.

De øvrige ansøgte dispensationer afslås som værende uforenelige med formålet med fredningen.

Den foran beskrevne fredning iværksættes på de i fredningsbegæringen beskrevne arealer, der fremgår af det kendelsen vedhæftede kort og nedenstående skematiske lodsejerfortegnelse, der tillige viser den erstatning, hver enkelt lodsejer har fået tilkendt.

Af nedennævnte ejendomme er lb. nr.ene 13, 13a, 14, 15, 24, 25, 30, 33, 40, 41, 42., 44-51, 54-73 udgået af fredningen ved Overfredningsnævnets kendelse, jfr. pag. 23.

Matr.		V. Broby by o. sogn	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal"	hvidt areal"	Krævet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
1	1 <u>b</u>	Henning Larsen	1.2200		1.2200	72.300,00	16.700,00
	2 <u>g</u>		6.0100	ca.2,5	ca.3,5		
2	1 <u>c</u>		2.3385		2.3385		
	2 <u>h</u>	Johannes Chr. Larsen	8.4750	ca.3,3	ca.5,2		
	3 <u>a</u>		34.7847	ca.18,9	ca.15,9	300.000,00	92.400,00
3	2 <u>a</u>	Jens Chr. Damslund	17.3800	ca.6,4	ca.11,0	217.250,00	39.400,00
	14 <u>a</u>	Olav Damslund	ca.1,8	ca.1,8		10.000,00	1.800,00
4	2 <u>f</u>	Poul Buchwald	0,5180	ca.0,2	ca.0,3	3.995,00	1.100,00
5	4 <u>a</u>	Mary Mark Jensen	ca.25,6	ca.14,0	ca.11,6	200.000,00	48.800,00
6	4 <u>c</u>	Kaj Lytthans	0,0847	0,0847		0,00	0,00
7	5 <u>a</u>	Oluf Olsen	ca.1,9	ca.0,1	ca.1,8	15.000,00	5.500,00
8	5 <u>n</u>	Johannes Chr. Larsen	1.5135	1.5135		22.500,00	3.100,00
	18 <u>d</u>		1.5714	1.5714			
9	8 <u>e</u>	Axel Graves Jeppesen	1.2810	1.2810		3.843,00	1.300,00
10	9 <u>a</u>	Ejler Kjær Larsen	ca.56,3	ca.18,4	ca.37,9	400.000,00	132.100,00
11	10 <u>a</u>	Jørgen Jensen	ca.41,1	ca.7,9	ca.33,2		
	10 <u>b</u>		0.1643	ca.0,1	ca.0,06	315.000,00	107.800,00
12	11 <u>a</u>	Oluf Larsen Odd	ca.15,4	ca.7,8	ca.7,6	125.000,00	30.600,00
	11 <u>g</u>		1.8100	1.8100		17.000,00	1.000,00

Lb.	Matr.	<u>V. Broby by og sogn</u>	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal	"hvidt areal	Krævet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
13	11 <u>b</u>	Annelise Kofoed Pedersen	8.6605	8.6605			
	11 <u>c</u>			20.4462			
	11 <u>i</u>			0.0853		226.500,00	29.200,00
13 ^a	11 <u>h</u>	Anton Pedersen	0.1655	0.1655		intet forlangt	0,00
14	11 <u>d</u>	Frederik Emil Blom	2.7581	ca.2,5	ca.0,26	15.000,00	3.300,00
15	11 <u>e</u>	Andreas Larsen	2.7581	ca.2,0	ca.0,8	15.600,00	6.300,00
	11 <u>f</u>		1.1032	ca.0,7	ca.0,4		
16	13 <u>b</u>	Københavns universitets, kommitetets og Sorø Akademis økonomiske forvaltning	0.3542	0.3542		intet forlangt	0,00
17	13 <u>m</u>	Olav Damslund	1.0320	1.0320		7.740,00	1.100,00
18	14 <u>b</u>	Karen Krogh	0.2157	0.2157		intet forlangt	0,00
19	15 <u>a</u>	Jens Jørgen Nielsen	ca.1,4	ca.1,4		12.000,00	1.400,00
20	16 <u>a</u>	Kaj Jensen	ca.1,2	ca.1,2		1.611.680,00	1.200,00
21	16 <u>d</u>	Svend og Zulesta Kruse	0,0611	0,0611		0,00	0,00
22	16 <u>f</u>	Ebbe Jørgensen	ca.13,0	ca.13,0		100.000,00	13.000,00
23	17 <u>a</u>	Svend Aage Marius Hansen	ca.0,6	ca.0,6		10.000,00	600,00
24	1 <u>b</u>	Johannes S. Jensen	1.4817	1.4817		11.113,00	1.500,00

Lb.	Matr.	V. Broby by og sogn	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal"	"hvidt areal"	Krævet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
25	6 <u>a</u>	Kaj Baagland Petersen	34.5773	ca.34,3	ca.0,3	247.500,00	35.200,00
		<u>Næsby by og sogn, Præstø amt</u>					
26	1 <u>a</u>	Præstegården v/Ric. Jacobsen	9.2145	ca.2,1	ca.7,1	68.200,00	23.400,00
		Næsby kirke	?				
27	1 <u>b</u>	Kaj Jørgensen	3.3670	ca.0,4	ca.3,0	42.750,00	15.300,00
	4 <u>g</u>		1.9432		1.9432		
28	1 <u>c</u>	Svend Helmer Larsen		ca.2,3	ca.4,4	50.700,00	15.500,00
29	1 <u>d</u>		3.5150	3.5150			
	4 <u>c</u>	Chr. Marius Knudsen	1.8255		1.8255		
	4 <u>h</u>		1.4531	1.4531		45.000,00	10.500,00
30	2 <u>b</u>	Baron Holck	0.3101	0.3101			
	22 <u>b</u>		0.0753		0.0753		
	23 <u>b</u>		0.1572	0.1572		intet for-	
	24 <u>b</u>		0.0366	0.0366		langt	0,00
30 ^a	4 <u>b</u>	Næsby-Tyvelse husmandsforening	4.9721	ca.4,6	ca.0,4	24.700,00	5.800,00
31	4 <u>a</u>	Carl Chr. Nielsen	5.0844	ca.0,4	ca.4,7	40.450,00	14.500,00
32	4 <u>d</u>	Carl Erhardt Johansen	2.7219		2.7219		
	4 <u>n</u>		2.4628		2.4628	38.885,00	15.600,00

Lb.	Matr.	<i>Næsby</i> <u>V. Bregby by og sogn</u>	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal"	"hvidt areal"	Kravet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
33	4 <u>e</u>	Alfred Jensen	0.1955		0.1955	intet for- langt	0,00
34	4 <u>f</u>	Viggo Kirstein Jacobsen	1.5034	1.5034		33.750,00	1.600,00
35	4 <u>l</u>	Hansine Olsen	0.1140	ca.0,03	ca.0,08	8.000,00	500,00
36	4 <u>m</u>	Ib Tønnes Hansen	0.0883		0,0883	15.662,00	500,00
37	5	Richard Jacobsen	24.1753	ca.5,2	ca.19,0	181.275,00	62.200,00
38	6 <u>a</u>	Niels Egon Petersen	15.7552	ca.8,4	ca.7,4	114.000,00	30.600,00
39	6 <u>b</u>	Evald Roland Hansen	16.8968	ca.9,2	ca.7,7	126.675,00	32.300,00
40	6 <u>c</u>	Ellen Johanne Jørgensen	1.0137	1.0137			
	7 <u>c</u>		0.6143	0.6143		15.000,00	1.700,00
41	7 <u>a</u>	Alfred Jørgensen	16.3602	ca.4,8	ca.11,6	122.700,00	39.600,00
42	7 <u>b</u>	Helge Peter Jensen	15.7409	ca.7,9	ca.7,8	115.800,00	31.300,00
43	8 <u>a</u>	Niels Evald Jensen	23.9853	ca.5,8	ca.18,2	179.888,00	60.400,00
44	8 <u>b</u>	Glumsø kommune	0.5240	0.5240		som for	600,00
	49 <u>b</u>		0.1592		0.1592	øvrige	500,00
		Gade ved Næsby K <u>e</u>				ejendomme	
45	8 <u>c</u>	Ada og Sv.Serritslev	1.0138		1.0138	15.000,00	3.100,00

Lb.	Matr.	<i>Næsby</i> ~~V. Brokby~~ by og sogn	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal"	"hvidt areal"	Krævet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
46	8 <u>e</u>	Johannes Hansen	2.7285	ca.0,4	ca.2,3	30.130,00	7.300,00
47	8 <u>f</u>	Aage Jacobsen	0.0547	0.0547			
	8 <u>g</u>		0.0923	0.0923		20.000,00	500,00
48	9 <u>b</u>	Viggo Nielsen	0.0961		0.0961	0,00	0,00
49	9 <u>c</u>	Frans Ove Larsen	0.0751		0.0751	0,00	0,00
50	9 <u>d</u>	Carsten Møller Rasmussen	0.0516		0.0516	8.000,00	500,00
51	10 <u>g</u>	Foreningen "Næsby Bylaug"	0.6770		0.6770	0,00	0,00
52	11 <u>a</u>	Asger Christoffersen	ca.2,8	ca.2,8		21.000,00	2.800,00
53	13 <u>c</u>	Mogens Baagland Petersen	1.9382	1.9382		50.000,00	2.000,00
54	17 <u>d</u>	Thorvald Larsen	0.0690		0.0690	0,00	0,00
55	47 <u>a</u>	Viggo Chr. Rasmussen	0.1398		0.1398	10.000,00	500,00
56	47 <u>b</u>	Børge Poulsen	0.1013		0.1013	10.000,00	500,00
57	48	Glumsø kommune	0.0997		0.0997	som for øvrige ejendomme	500,00
58	udgår						
59	49 <u>c</u>	Rasmus Rasmussen	0.0477		0.0477	10.000,00	500,00
60	50 <u>a</u>	Johannes Larsen	0.3400		0.3400		
	55		0.5307		0.5307		
	56		0.4298		0.4298	25.050,00	4.000,00

Lb.	Matr.	<i>Næsby</i> <u>V. Brøby by og sogn</u>	areal, der søges fredet ÷ off. vej	"grønt areal"	"hvidt areal"	Krævet erstatning	Tilkendt erstatning
nr.	nr.	Navn	ha	ha	ha	kr.	kr.
61	50 <u>b</u>	Christian Frederik Jensen	0.0954		0.0954	15.000,00	500,00
		<u>Engelstofte by, Næsby sogn</u>					
62	2	Hans Petersen	ca. 6,2	ca. 5,7	0,5	173.105,00	7.200,00
63	5 <u>a</u>	Otto Larsen	ca. 4,3	ca. 2,5	1,8	134.717,00	7.900,00
64	5 <u>d</u>	Thomas Waligorski	0.0158	0.0158			
	6 <u>i</u>		0.2802	ca. 0,2	ca. 0,1	10.000,00	500,00
65	5 <u>f</u>	Martha Andersen	0.1313	0.1313		5.000,00	500,00
66	5 <u>g</u>	Søren Chr. Nielsen	ca. 0,3	ca. 0,3			
	6 <u>b</u>		4.0278	ca. 1,6	ca. 2,4	42.978,00	9.100,00
67	6 <u>a</u>	Kresten Hansen	29.0748	ca. 3,8	ca. 25,3	218.000,00	79.700,00
68	6 <u>c</u>	Ole Corell Rasmussen	4.1142	ca. 1,8	ca. 2,3		
	6 <u>d</u>		2.8109	ca. 1,3	ca. 1,5		
	6 <u>f</u>		0.0416	0.0416		52.500,00	14.600,00
69	6 <u>e</u>	Carl Petersen	2.2435	ca. 0,1	ca. 2,1	56.806,00	6.400,00
70	6 <u>g</u>	Valdemar Rasmussen	0.0574	0.0574			
	6 <u>m</u>		0.0389	0.0389		30.000,00	500,00
71	6 <u>h</u>	Bent Johansen	0.0709	0.0709		7.500,00	500,00
72	6 <u>k</u>	Heinrich Holler	0.1753		0.1753	0,00	0,00
73	6 <u>l</u>	Ejnar Sørensen	0.0771	0.0771		10.000,00	500,00

Fredningen omfatter ca. 500 ha (508.2237 ha), men ca. halvdelen (254.5384 ha) heraf er beliggende indenfor de i naturfredningslovens §§ 2 og 25 omhandlede fredningsgrænser.

Den samlede erstatning beløber sig til 1.086.900,00 kr..

Der er ved erstatningens beregning taget hensyn til, at de fredede arealer delvis er omfattet af de nævnte i naturfredningslovens fastlagte fredningsgrænser ved jordfaste fortidsminder, skovbryn, å og landevej, og at der ikke er påvist grundlag for at antage, at en ansøgning om dispensation til bebyggelse ville blive imødekommet.

Erstatning for arealerne uden for disse legale fredningsgrænser er fastsat under hensyn til de af Sorø og Præstø amtsråd afgivne foran anførte erklæringer.

Ved fastsættelsen af erstatningen til ejeren af matr. nr. 16 a Vester Broby by og sogn (lb. nr. 20) er der ikke taget hensyn til ejerens påstand om særlige forekomster af sand, idet hverken dettes tilstedeværelse eller mulighederne for udnyttelse findes dokumenteret.

Da pant haverne ikke har rejst krav om udbetaling af erstatningerne eller dele heraf og deres interesser ej heller findes at berøres ved fredningen, vil erstatningsbeløbene være at udbetale til lodsejerne.

Erstatningerne forrentes med 6 % p. a. fra kendelsens afsigelse.

Ifølge naturfredningslovens § 17 udredes 3/4 af erstatningen af statskassen og 1/4 af amtsfondene for Sorø og Præstø amtsrådskredse og de i amtsrådskredsene beliggende købstadkommuner ef-

ter indenrigsministeriets nærmere bestemmelse, idet det indstilles, at Overfredningsnævnet træffer bestemmelse om, at en endnu større andel af erstatningen udredes af statskassen.

Kendelsen vil være at tinglyse på de i den skematiske opstilling nævnte matr. nr.-e med påtaleret som i fredningspåstandens punkt 15 anført og med prioritet forud for al pantegæld og andre rettigheder af privatretlig oprindelse, medens der med hensyn til offentlige rettigheder såsom landbrugsnoteringer m. v. henvises til tingbogen.

Kendelsen forelægges i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3 for Overfredningsnævnet til godkendelse inden dens iværksættelse, men denne forelæggelse medfører ikke nogen ankebehandling.

Ønsker en lodsejer at anke kendelsen, må sådan anke ske inden 4 uger efter kendelsens forkyndelse ved direkte henvendelse til Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, København.

Konklusionen er sålydende:

De i foranstående skematiske opstilling nævnte ejendomme fredes i det i opstillingen og på vedhæftede kort angivne omfang på de i punkt 1 - 16 nævnte vilkår.

Påtaleret har fredningsnævnene for Sorø og Præstø amtsråds-kredse, fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter og ministeriet for kulturelle anliggender eller eventuelt et med henblik på områdets varetagelse af dette ministerium nedsat særligt organ.

For den iværksatte fredning betales direkte til lodsejerne de i opstillingen anførte erstatningsbeløb, der forrentes med 6 % p.a. fra kendelsens afsigelse.

Erstatningen udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af amts-

fondene for Sorø og Præstø amtsråds kredse og de i amtsråds kredsene beliggende købstadkommuner efter indenrigsministeriets nærmere bestemmelser."

Kendelsen er forelagt Overfredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er anket af samtlige lodsejere - væsentligt med påstand om højere erstatning - bortset fra de i kendelsen under følgende lb. nr.e opførte ejere. 5, 6, 7, 13a, 16, 18, 21, 30, 33, 48, 49, 51, 54 og 65.

Overfredningsnævnet har den 2. juli 1965 besigtiget det fredede og forhandlet med repræsentanter for fredningsplanudvalget, Sorø og Præstø amtsråd, Glumsø og Vester Broby sogneråd samt med de ankende lodsejere og andre i sagen interesserede.

Overfredningsnævnet har herefter vedtaget at stadfæste kendelsen med følgende ændringer:

I. Fredningens omfang:

Overfredningsnævnet er enig i, at Susådalen og arealerne mellem de 2 landsbykirker i Næsby og Vester-Broby udgør et smukt og fredningsværdigt landskab. Nævnet finder dog, at de til grund for denne fredning liggende hensyn - af landskabelig og rekreativ, videnskabelig og undervisningsmæssig art - samt hensynet til sammenhængen med den omfattende fredning af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne må anses at være tilstrækkeligt tilgodeset af en noget mindre omfattende fredning end vedtaget i fredningsnævnets kendelse. Overfredningsnævnet har derfor besluttet af fredningen at udtage de fjernest fra landsbyerne og det centrale ålandskab beliggende landbrugsområder, hvoraf en del er omfattet af de i naturfredningslovens § 25, stk. 2 og 4 omhandlede byggelinier.

Da arealernes udtagning af denne fredning således skyldes andre forhold end det, at Overfredningsnævnet ikke har anset arealerne for fredningsværdige, går man ud fra, at der ved fremtidig anvendelse af byggeliniebestemmelserne ikke vil blive lagt vægt på, at fredning ikke er opretholdt for disse arealer.

Af det fredede udgår herefter: Alle arealer øst for amtsvejen Sorø-Næstved samt de nord for Vester-Broby-vejen beliggende arealer med undtagelse af hele matr. nr. 10 b samt de dele af matr. nr. 10 a og 11 a, alle af Vester-Broby by og sogn, der ligger indenfor 150 meters afstand fra åen. Mod syd er fredningen fra Næsby til amtsvejen reduceret, således at terrænets højde-
drag er medtaget under det fredede, jfr. det kendelsen vedhæftede kort. Endelig er ved landsbyerne udtaget bebyggelser med have, herunder Molsgårds og Kongsgårds bygninger m. v. samt i fredningens nordvestlige hjørne Jægersbjerggårds bygninger m. m..

Følgende ejendomme er herefter ikke omfattet af fredningen: Lb. nr. ene 13, 13 a, 14, 15, 24, 25, 30, 33, 40, 41, 42, 44-51, 54-73.

II. Fredningens indhold:

I de ovenfor pag. 1-3 under punkterne 1-16 nævnte fredningsbestemmelser har Overfredningsnævnet vedtaget følgende ændringer:

Punkt 3: Hertil føjes: "Dette gælder dog ikke veje og stier anlagt som led i en landbrugs- eller skovbrugsdrift".

Punkt 5: Ændres til: "Stengærder må ikke forandres eller fjernes uden samtykke fra de påtaleberettigede".

Punkt 6: Ændres til: "Opførelse af de til landbrugs-, skovbrugs- og fiskerierhvervet nødvendige nybygninger samt større til- og ombygninger af eksisterende bygninger må ikke påbegyndes, forin-

den tegninger vedrørende udseende og placering er godkendt af de påtaleberettigede. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger."

Punkt 7: Bestemmelsen om jordfarver udgår.

Punkt 8: Hertil føjes: "Master til lokal el-forsyning må dog anbringes med godkendelse af de påtaleberettigede".

Punkt 11: Bestemmelsen om forbud mod udstykning udgår.

Punkt 14: Ændres til: "Skæring af tagrør må kun finde sted i tiden 1. november til 1. april".

Punkt 15: Ændres til: "Påtaleberettigede er fredningsnævnet for Præstø amtsrådskreds samt fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter."

Punkt 16: Ændres til: "**Ansøgning** om tilladelse i henhold til ovenstående bestemmelser indgives til fredningsnævnet for Præstø amtsrådskreds."

Fra disse almindelige bestemmelser gælder dog følgende undtagelser:

Lb. nr. 10, matr. nr. 9 a Vester-Broby by og sogn: Det skal - uden udstykning - være tilladt at opføre et hus ved en på skråningen mod Susåen værende beplantning med de påtaleberettigedes godkendelse af såvel udseende som placering.

Lb. nr. 12, matr. nr. 11 a og 11 g Vester-Broby by og sogn: Det skal på matr. nr. 11 g være tilladt at udvide eksisterende pelsdyrfarm samt at opføre bestyrerbolig, alt med de påtaleberettigedes godkendelse af udseende og placering.

Lb. nr. 26, matr. nr. 1 a Næsby by og sogn: Det skal med de påtaleberettigedes godkendelse være tilladt at anlægge en parkeringsplads langs skellet til matr. nr. 4 l til brug for kirkens besøgende.

Lb. nr. 36, matr. nr. 4 m Næsby by og sogn: Det skal med godkendelse af de påtaleberettigede være tilladt at udvide det eksisterende sommerhus til den planlagte størrelse.

Herudover har Overfredningsnævnet ikke kunnet imødekomme yderligere under sagen fremsatte anmodninger om fravigelser af de almindelige fredningsbestemmelser.

III. Erstatning:

Da Overfredningsnævnet i det væsentlige har fundet det i fredningsnævnets kendelse anvendte erstatningsniveau passende har man for den ovenfor vedtagne fredning fremsat erstatningstilbud på grundlag af dette niveau, dog med mindre forhøjelser for de i nærheden af og mellem de 2 landsbyer liggende arealer. Tilbud er dog ikke fremsat vedrørende lb. nr. 20, hvor ejeren har krævet en meget betydelig erstatning for forekomst af formsand, samt vedrørende de vederlagsfrit gennemførte fredninger. Med samtlige lodsejere bortset fra nedennævnte 9 er der opnået mindelige ordninger om de i konklusionen angivne erstatningsbeløb.

Erstatningerne til følgende lodsejere, med hvem forlig ikke har foreligget, er i medfør af naturfredningslovens § 20 fastsat under taksationsforretninger foretaget den 17. juni og 14. september 1966 således:

<u>Lb. nr.:</u>	<u>Matr. nr.:</u>	<u>Vester-Broby by og sogn.</u> <u>Navn:</u>	<u>Erstatning</u> <u>kr.:</u>
9	8 <u>e</u>	Axel Graves Jeppesen	2.000
11	10 <u>a</u> , 10 <u>b</u> ,	Jørgen Jensen	10.000
19	15 <u>a</u> ,	Jens Jørgen Nielsen	2.100
20	16 <u>a</u> ,	Kaj Jensen-Broby	4.000
		<u>Næsby by og sogn.</u>	
28	1 <u>c</u>	Svend Helmer Larsen	17.000

<u>Lb. nr.:</u>	<u>Matr. nr.:</u>	<u>Næsby by og sogn.</u> <u>Navn:</u>	<u>Erstatning</u> <u>kr.</u>
29	1 <u>d</u> , 4 <u>c</u> , 4 <u>h</u> ,	Chr. Marius Knudsen	12.000
31	4 <u>a</u> ,	Carl Chr. Nielsen	16.000
43	8 <u>a</u>	Niels Evald Jensen	2.500
53	13 <u>c</u>	Mogens Baagland Petersen	3.000

For så vidt angår lb. nr. 20, matr. nr. 16 a, Vester-Broby by og sogn, har taksationskommissionen taget hensyn til, at det fredede bortset fra en trekant på 150 m² ifølge en af landinspektør Knud Nielsen foretagen opmåling er beliggende indenfor den i naturfredningsloven gældende 300 m byggelinie fra skov. Endvidere har kommissionen - med hensyn til det af ejeren rejste krav om erstatning for tab ved ikke erhvervsmæssigt at kunne udnytte en på ejendommen værende sandforekomst - på grundlag af en af civilingeniør Kjeld Overgaard Rasmussen den 27. juli 1966 afgiven erklæring ikke ment at kunne tage hensyn til dette krav.

I øvrigt har kommissionen taget hensyn til, at en del af de fredede arealer er beliggende indenfor 150 m fra vandløb og 100 m fra fortidsminde, jfr. naturfredningslovens § 25 og § 2.

Et kort, nr. SO 111, visende de fredede arealer, der i alt andrager ca. 250 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

Det bemærkes, at ejendommen matr. nr. 5 a Vester-Broby - lb. nr. 7 - ifølge skøde, lyst den 29. januar 1966, tilhører Hans Chr. Hansen, og at matr. nr. 16 a - lb. nr. 20 - ifølge tingbogen ejes af J. C. Jensen.

Overfredningsnævnet har i henhold til naturfredningslo-

vens § 17, stk. 2, vedtaget, at statskassen skal udrede 9/10 af erstatningsudgiften.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Præstø amtsrådskreds den 12. marts 1965 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer langs Susåen i Lyngø-Broby, Fjenneslev og Suså kommuner - tidligere Vester-Broby, Alsted og Glumsø kommuner - stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales:

Ejendomme i Sorø amt:

<u>Lb.nr.:</u>	<u>Matr. nr.e i Vester-Broby by og sogn:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Erstatningsbeløb i kr.:</u>
1	1 <u>b</u> , 2 <u>g</u> ,	Parcellist Henning Larsen	17.000
2	1 <u>c</u> , 2 <u>h</u> , 3 <u>a</u> ,	Gårdejer Johannes Chr.Larsen	95.000
3	2 <u>a</u> , 14 <u>a</u> ,	Gårdejerne Jens Chr. og Olav Damslund	45.000
4	2 <u>f</u> ,	Gårdejer Poul Buchwald	1.500
5	4 <u>a</u> ,	Fru Mary Mark Jensen	48.800
6	4 <u>c</u> ,	Arkitekt Kaj Lytthans	0
7	5 <u>a</u> ,	Gårdejer Oluf Olsen	5.500
8	5 <u>n</u> , 18 <u>d</u> ,	Parcellist Johs.Chr.Larsen	3.100
9	8 <u>e</u> ,	Parcellist Axel Graves Jeppesen	2.000
10	9 <u>a</u> ,	Gårdejer Ejler Kjær Larsen	80.000
11	10 <u>a</u> , 10 <u>b</u> ,	Gårdejer Jørgen Jensen	10.000
12	11 <u>a</u> , 11 <u>g</u> ,	Gårdejer Oluf Larsen Odd	2.500
16	13 <u>b</u> ,	Sorø Akademi	0
17	13 <u>m</u> ,	Gårdejer Olav Damslund	1.100
18	14 <u>b</u> ,	Civilingeniør M. Hjorth	0
		Transport	311.500

Ejendomme i Sorø amt:

<u>Lb.nr.:</u>	<u>Matr. nr.e i Vester-Broby by og sogn:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Erstatnings- beløb i kr.:</u>
		Transport	311.500
19	15 <u>a</u> ,	Gårdejer Jens Jørgen Nielsen	2.100
20	16 <u>a</u> ,	Direktør Kaj Jensen-Broby	4.000
21	16 <u>d</u> ,	Blikkenslagerne Svend og Zulesta Kruse	0
22	16 <u>f</u> ,	Gårdejer Ebbe Jørgensen	9.200
23	17 <u>a</u> ,	Gårdejer Sv. Å. Marius Hansen	600
Ejendomme i Sorø amt i alt kr.			327.400

Ejendomme i Præstø amt:

<u>Lb.nr.:</u>	<u>Matr. nr.e i Næsby by og sogn:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Erstatnings- beløb i kr.:</u>
26	1 <u>a</u>	Næsby præsteembede	25.000
27	1 <u>b</u> , 4 <u>g</u> ,	Kaj Jørgensen	14.000
28	1 <u>c</u> ,	Parcellist Svend Helmer Larsen	17.000
29	1 <u>d</u> , 4 <u>c</u> , 4 <u>h</u> ,	Parcellist Chr. Marius Knudsen	12.000
30a	4 <u>b</u> ,	Næsby Bylaug, v/baron E. Holck	5.800
31	4 <u>a</u> ,	Parcellist Carl Chr. Nielsen	16.000
32	4 <u>d</u> , 4 <u>n</u> ,	Gårdejer Karl Erhardt Johansen	8.400
34	4 <u>f</u> ,	Parcellist Viggo Kirstein Ja- cobsen	6.000
35	4 <u>l</u> ,	Thorkild Olsen	1.000
36	4 <u>m</u> ,	Repræsentant Ib Tønnes Hansen	0
37	5,	Gårdejer Rikard Jakobsen	38.200
38	6 <u>a</u> ,	Gårdejer Niels Egon Petersen	30.600
Transport			174.000

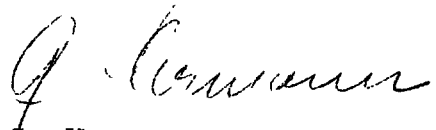
Ejendomme i Præstø amt:

<u>Lb.nr.:</u>	<u>Matr. nr.e i Næsby by og sogn:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Erstatnings- beløb i kr.:</u>
		Transport	174.000
39	6 <u>b</u> ,	Gårdejer Evald Roland Hansen	20.000
43	8 <u>a</u> ,	Gårdejer Niels Evald Jensen	2.500
52	11 <u>a</u> ,	Proprietær Asger Christoffersen	3.500
53	13 <u>c</u> ,	Gårdejer Mogens Baagland Peter- sen	3.000
Ejendomme i Præstø amt i alt			kr. 203.000

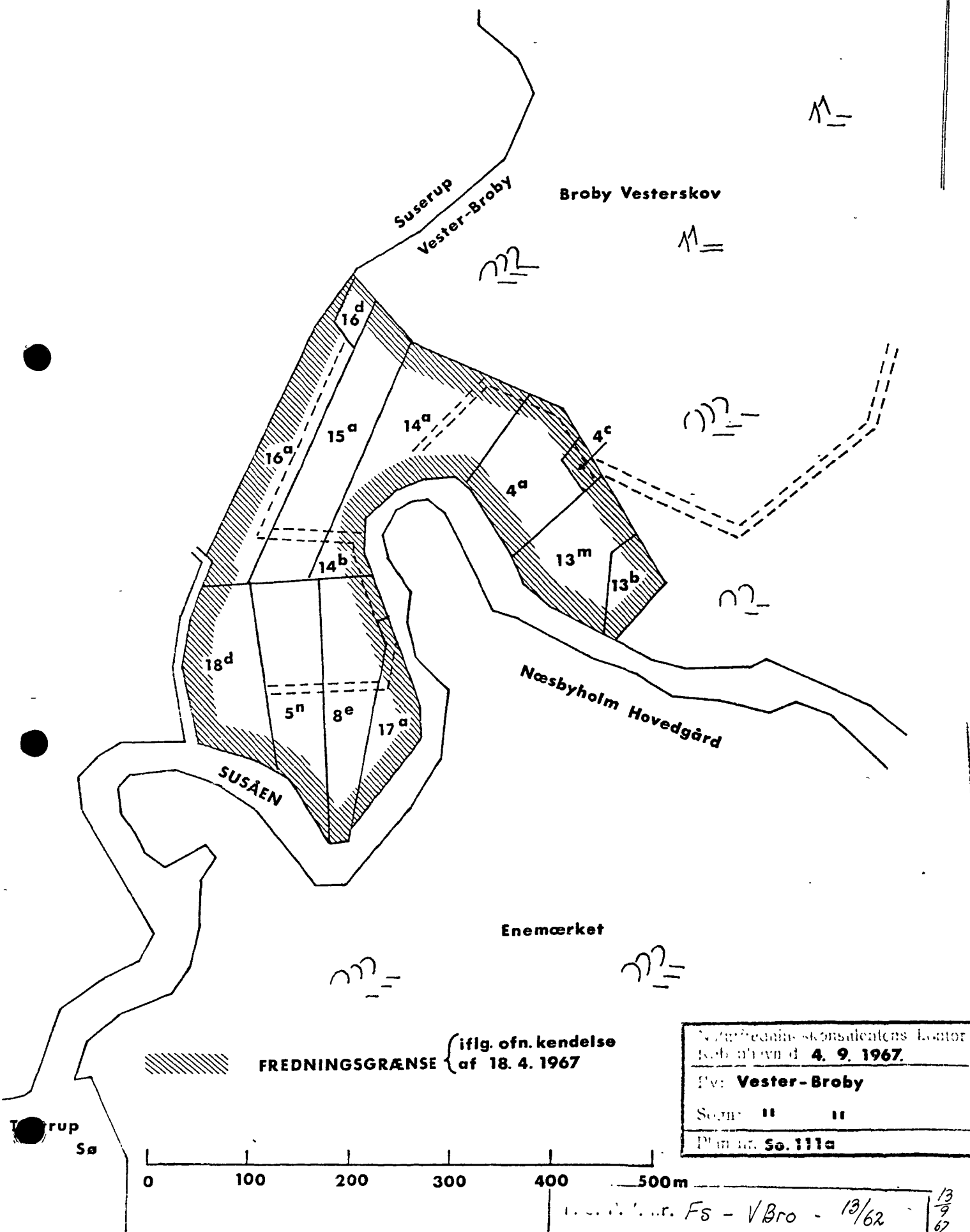
Af erstatningsbeløbene i alt 530.400 kr. med renter 6 % p. a. fra den 12. marts 1965 til betaling sker udredes 9/10 af statskassen. Af resten vil 1/10 af erstatningsudgiften vedrørende ejendomme beliggende i Sorø amt kr. 327.400 eller kr. 32.740 med renter være at udrede af Sorø amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstæder, mens 1/10 af erstatningerne for ejendomme beliggende i Præstø amt kr. 203.000 eller kr. 20.300 med renter vil være at udrede af Præstø amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstæder, alt i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

bekræftes

G. Hermann.

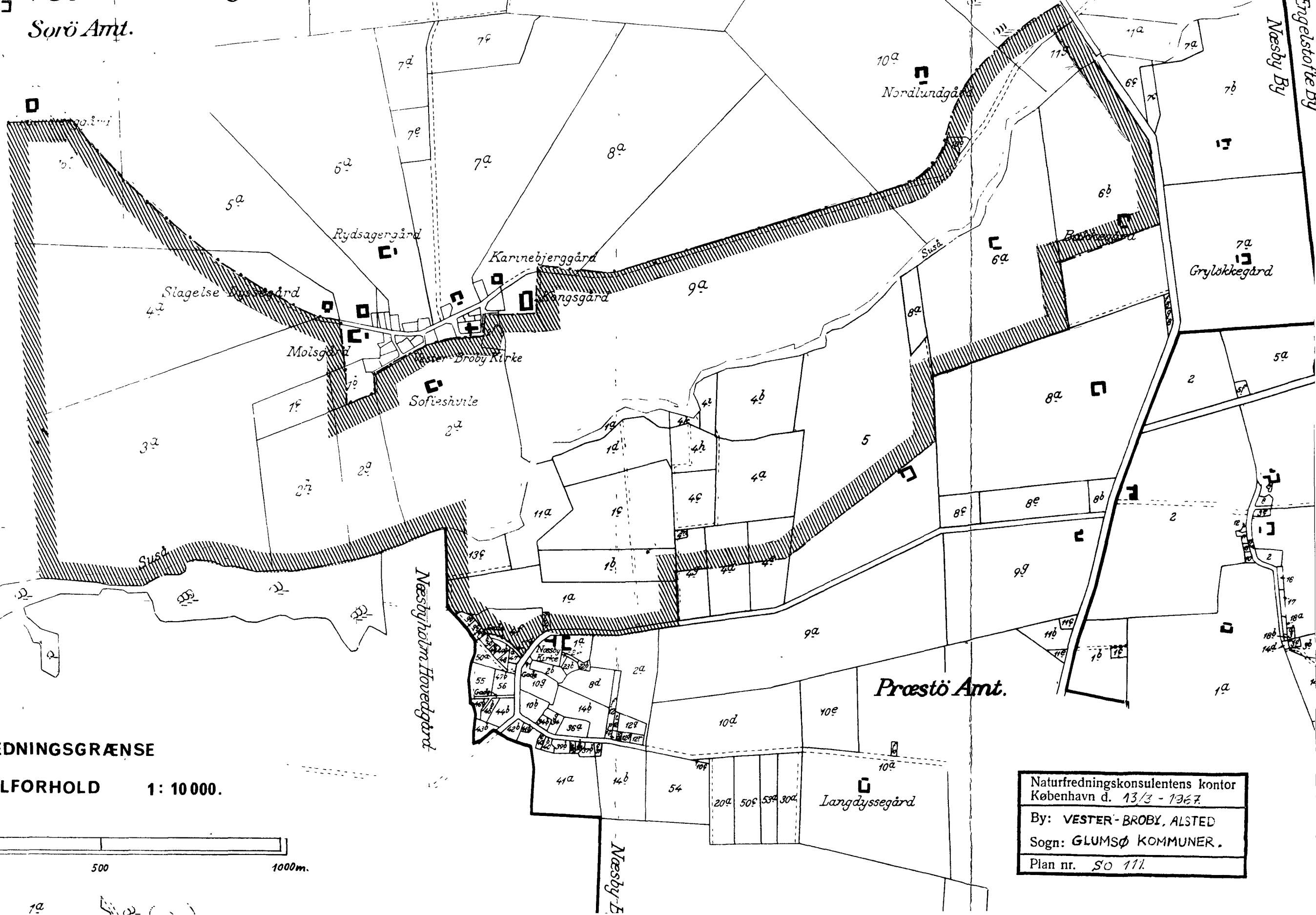
Terræn af Tamosen

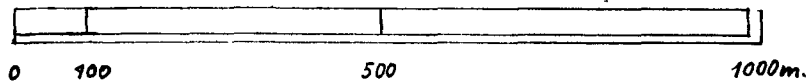
Vester-Broby Sogn,
Sorø Amt.

REG. NR. 3652.

FREDNINGSGRÆNSE

MÅLFORHOLD 1: 10 000.

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 13/3 - 1967.
By: VESTER-BROBY, ALSTED
Sogn: GLUMSØ KOMMUNER.
Plan nr. SO 111.

FREDNINGSNÆVNET >

CITERET FULDT UD I OFN K AF 18/4 1967

UDSKRIFT

af

FORHANDLINGS PROTOKOL

FREDNINGSNÆVNET FOR PRÆSTØ AMTSRÅDSKREDS

År 1965 den 12 marts blev i
sag nr. 55/64

angående fredning af arealer
langs Susåen fra Tystrup sø
til Tyvelse sogneskel i
V. Broby, Alsted og Glumsø
kommuner

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Nærværende fredningssag, der omfatter arealer beliggende såvel i Sorø amtsrådskreds som i Præstø amtsrådskreds, er efter beslutning af 12/3 1964 af ministeriet for kulturelle anliggender behandlet af fredningsnævnet for Præstø amtsrådskreds suppleret med kommunale repræsentanter for Sorø amtsrådskreds.

Sagen er rejst den 18/3 1964, efter at fredningsnævnene havde modtaget anmodning herom i skrivelse af 10/1 1964 fra fredningsplanudvalget for Sorø og Præstø amter, hvilken anmodning er foranlediget af kulturministeriets skrivelse af 15/8 1962 til fredningsplanudvalget.

Fredningen er tænkt som første led i en større samlet nationalpark, baseret på skov- og søområderne i trekantområdet Slagelse-Sorø-Næstved.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 03652.00

Dispensationer i perioden: 09-09-1970 - 01-09-2005

U d s k r i f t

af

protokollen for fredningsnævnet i Vestsjællands amts
sydlige fredningskreds.

År 1970 den 9. september blev i

Begøring fra fredningsplanudvalget om frednings-
sag til hindring af fremførelse af elektricitet
i lavspændingsluftledning på træmaster fra en
mast i skellet til Suserupgaarden over matr.nr.

Sors F. 147/1970.

3 f og 4 a af Suserup by, Lynges sogn, og matr.nr.
16 a, 15 a, 14 a og 4 a af Vester Broby by og
sogn til ejendommen matr.nr. 4 g Vester Broby by
og sogn, der ejes af fru Agnete Lytthans, Glo-
strup, der påstås henvist til at skaffe sig el-
forsyning gennem jordkabel,

Afsagt sålydende

K E N D E L S E :

I overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967 vedrørende
fredning af Susaadalen i blandt andet Lynges-Broby kommune bestemtes i
servitutens post 8 blandt andet:

"Master til lokal el-forsyning må dog anbringes med godkendelse
af de påtaleberettigede."

I denne fredning var lodsejer nr. 6, ejer af matr.nr. 4 g Vester
Broby by og sogn Kaj Lytthans, som ikke krævede nogen erstatning for
fredningen.

Først på året 1969 henvendte denne lodsejers hustru, fru Agnete
Lytthans, der senere samme år fik tinglyst skøde på ejendommen, sig

til el-værket SEAS, Haslev, med anmodning om at forsyne ejendommen med el med henblik på at benytte ejendommen til helårsbeboelse, og i skrivelse af 29. september 1969 fra SEAS på ejerens vegne til fredningsnævnet for Præstø amt, der ifølge særlig bemyndigelse havde påkendt fredningssagen i første instans til trods for, at ejendommen var beliggende i Sorø amt - anmodede man om tilladelse til at fremføre lavspændingsluftledning på normale træmaster fra skellet til Suserupgaarden over den fredede Tamose, matr.nr. 3 f og 4 a af Suserup by, Lynges sogn, og 16 a, 15 a, 14 a og 4 a af Vester Broby by og sogn til fru Lytthans' ejendom.

Påtaleberettiget ifølge servituten er - foruden fredningsnævnet - fredningsplanudvalget for Præstø og Sorø amter, der i skrivelse af 4/12 1969 til fredningsnævnet af hensyn til den landskabelige skønhed bestemt fraråder, at der gives tilladelse til en luftledning tværs over mosen, hvorimod man var villig til at overveje tilladelse til et jordkabel og eventuelt til en luftledning langs skovbrynet.

Også fredningsnævnet var utilbøjelig til at tillade en luftledning, og i skrivelse af 18. marts 1970 fra SEAS til fredningsnævnet meddeles, at den af planudvalget nævnte mulighed af jordkabel bør nyde fremme, hvis en luftledning med den af SEAS foreslåede linieføring ikke kan tillades, men at meromkostningerne ved et sådant kabel vil andrage 11.500 kr. + moms. Det tilføjes, at den af planudvalget nævnte anden mulighed - en luftledning langs skovbrynet - ikke kan tilrådes, da merudgiften herved vil blive af samme størrelsesorden og dertil give en dårligere teknisk løsning. SEAS har senere oplyst, at der ikke forventes krav om erstatning fra de lodsejere, hvis arealer jordkablet skal passere.

I skrivelse af 22. juli 1970 til fredningsnævnet har fredningsplanudvalget begæret fredningssag til hindring af en luftledning med den af SEAS ønskede linieføring, og således at ejeren henvises til at skaffe sig el-forsyning gennem jordkabel.

Ejeren har erklæret sig indforstået hermed, men har krævet den opgjorte meromkostning erstattet med tilføjende, at hun er meget utilfreds med, at sagen har trukket så længe ud, og at hun nu må kræve en meget hurtig afgørelse, da hun ønsker at flytte ind i huset til helårsbeboelse så snart som muligt, og at huset er ubeboeligt udenfor sommertiden, sålænge det ikke er forsynet med opvarmningsmuligheder. Da SEAS har oplyst, at der ikke på grund af vandmængden i mosen vil kunne arbejdes med jordkabel efter 1. november, må ejeren kræve en afgørelse, der muliggør lægning af kablet i oktober, da hun ellers ikke vil kunne benytte huset før næste sommer, det vil sige mere end 2 år efter, at hun har begæret ejendommen forsynet med el, og hun forbeholder sig i så fald at kræve yderligere erstatning, ligesom hun forbeholder sig at kræve erstatning for tab som følge af prisstigning ved selve installationen, såfremt regningen bliver for stor.

Af praktiske grunde begæredes sagen i fortsættelse af hovedfredningssagen henvist til påkendelse ved fornævnte fredningsnævn, nemlig fredningsnævnet for Præste amt, men ministeriet for kulturelle anliggender har ikke ment, at der foreligger hjemmel hertil, hvorefter sagen under 31. august 1970 er henvist til nærværende fredningsnævn, der er fredningsværneting for den del af det tidligere Sorø amt, hvori de ommeldte ejendomme er beliggende.

Fredningsnævnet har besigtiget forholdene på stedet og der forhandlet med ejeren og SEAS.

Efter alt foreliggende tiltræder nævnet, at det af hensyn til den landskabelige skønhed bør forhindres, at der føres en luftledning tværs over den åbne Tamose til skade for den smukke udsigt ud over mosen og videre ud over Tystrup sø, hvorimod et jordkabel med samme linieføring vil være uden betydning. Blandt andet fordi ejeren ikke har fået erstatning for fredningen findes hun at burde tilkendes den krævede erstatning.

Begæringen vil herefter være at tage til følge mod den krævede

erstatning.

Da pantesikkerheden i ejendommen ikke forringes, men tværtimod forbedres, vil erstatningen være at udbetale til ejeren eller på dennes begæring til SEAS inden 30 dage efter at arbejdet er udført, og således at beløbet, såfremt denne frist overskrides, forrentes med 10% p.a. fra 30 dages fristens udløb, og indtil betaling sker.

Erstatningen udredes af statskassen med 3/4 og amtsfonden med 1/4, idet det dog indstilles til overfredningsnævnet at træffe bestemmelse om, at statskassen betaler 9/10 jfr. overfredningsnævnets fornævnte kendelse af 18. april 1967 og fredningslovens § 33 stk. 2.

T h i b e s t e m m e s :

Ejeren af matr.nr. 4 g af Vester Broby by og sogn, fru Agnete Lytthans, har ikke tilladelse til at forsyne ejendommen med elektricitet gennem en luftledning over Tamosen. Hun henvises til at lade fremføringen ske i jordkabel.

Hvis hun lader dette arbejde udføre, tilkommer der hende i den anledning en erstatning, stor 11.500 kr. med tillæg af moms. Erstatningen udbetales til SEAS, Haslev, inden 30 dage efter at arbejdet er udført, og således at beløbet, hvis denne frist overskrides, forrentes med 10% p.a. fra 30 dages fristens udløb, og indtil betaling sker.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af amtsfonden.

Dyreborg.

Folmer Nielsen.

Svend Hansen.

cfr.
Mø.

Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes til
Ministeriet for kulturelle anliggender, Nybrogade 2, 1203 K.

Opmærksomheden henledes på, at afgørelsen kan indankes for
overfredningsnævnet inden 4 uger fra modtagelsen af denne udskrift.

For at fremme sagen, der som det vil ses i kendelsen har be-
tydelig hast, henstilles det såsnart som muligt at tage stilling
til ankespørgsmålet, og såfremt anke ikke ønskes iværksat, da at
meddele SEAS, Haslev, dette, idet SEAS håber at kunne påbegynde
kabellægningen senest den 1. oktober 1970.

FREDNINGSNÆVNET
FOR SORØ AMT
SEAS A/S

, den 11. september 1970.

M. M. M.
Dyreborg.

4.kt. J.nr. 22-7-3-70
lnj/ln

20-9 70

Lotte Nyløkke Jørgensen
Lotte Nyløkke Jørgensen
fm.

Statens naturfrednings- og landskabskonsulent

STATENS NATURFREDNINGS-
OG LANDSKABSKONSULENT

21. SEP. 1970

ad. 17

Civildommeren i Næstved
 Skomagerrækken 3, 4700 Næstved

FREDNINGSNÆVNET.

F. 185/1985.

INDGÅET

- 2 JAN. 1986

Civilretten i Næstved Ved ansøgning fremsendt gennem Vestsjællands Amtskommunes Fredningsafdeling den 10/12 1985 har banken for ejeren Carl Erhard Johansen anmodet om nævnets godkendelse af opførelse af en gylletank på Broby Pelsdyrfarm.

Fredningsafdelingen har ved sagens fremsendelse oplyst:

at der ansøges om tilladelse til at opføre en gylletank umiddelbart vest for minkfarmen på matr. nr. 11 g Vester Broby by, Vester Broby og 40-50 m fra Susåen, jfr. naturfredningslovens § 47 a, at ejendommen er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 18.4. 1967 vedrørende fredning af arealer langs Susåen, og at overfredningsnævnet i kendelsen har bestemt, at det skal være tilladt at udvide den eksisterende pelsdyrfarm på ejendommen, idet tegninger af udvidelser skal forelægges fredningsnævnet til godkendelse af udseende og placering. Fredningsafdelingen har ved en besigtigelse den 3.12. 1985 konstateret, at gylletanken er opført i beton-elementer, har en grundflade på ca. 200 m² og er gravet ned i en gammel grusgrav vest for minkfarmen, således at ca. 2 m af tanken stikker op over jorden. Stedet hvor tanken er nedgravet, er omgivet af skjulende beplantning, og tanken ligger ikke nærmere Susåen end minkfarmen. Det ansøgte vil således ikke medføre landskabeligt uheldige forhold".

Under henvisning hertil godkender nævnet i medfør af naturfredningslovens § 47 a opførelse af gylletanken med den iflg. den fremsendte situationsplan angivne placering.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Fredningsstyrelsen

ERIK B. NEERGAARD

Til fredningsregisteret
 til orientering

7/1-86
 luk

3652

Telf. (03) 72 06 62

Fogedretten (03) 73 80 73

Tingbogsoplysninger

kl. 9-12 telf. (03) 73 10 10

Giro 2 05 26 95

Den 30. dec. 19 85

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den oprettholdes af klagemyndigheden.

Folmer Nielsen

Erik B. Neergaard

S. B. Rasmussen

Den Danske Bank A/S

Storgade 28

4180 Sorø

Å 7

FREDN

REG. NR. 03652.000

Modtaget i Næstved

LEDELSE (03) 727336
 Næstved
 Næstved

Modtaget i Fredningsstyrelsen

Hans Bendixen
 Arkitekt

26 NOV. 1981

Næstved, den 25/11 1981.

F. 151/1981.

Foranlediget af Vestsjællands amtskommune, fredningsafdelings skrivelse til Dem af 18/9 1981 har De i skrivelse af 21/9 1981 ansøgt om nævnets godkendelse af, at De har tilplantet et areal på 40 x 60 m af matr.nr. 5 n Vester Broby by, Vester Broby, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18/4 1967 og naturfredningslovens § 47 a. I ansøgningen har De bl.a. anført: "at arealet i mange år er blevet dyrket med rug, at høstudbyttet har været ringe i forhold til udgifterne, at de plantede træer ønskes solgt som juletræer, at parcellen består af let sandjord, som man ikke kan dyrke andet på, at fredningen efter Deres opfattelse betød, at man ikke måtte bygge på arealet, og at De ikke har kunnet finde punkter i fredningsbestemmelserne, som forbød dyrkning af juletræer."

Fredningsafdelingen har den 1/10 1981 oplyst: "at beplantningen er i strid med fredningsbestemmelsernes pkt. 4, hvorefter der ikke må foretages træplantning udenfor de haveanlæg, der fandtes ved fredningens begyndelse, jfr. overfredningsnævnets kendelse af 18/4 1967, at man inden for en afstand af 150 m fra offentlige vandløb med bundbredde på mindst 2 m ikke må foretage beplantning uden fredningsnævnets tilladelse, jfr. naturfredningslovens § 47 a, at sandbanken, hvorpå parcellen er beliggende, er et meget markant træk i landskabsbilledet omkring Susåens udløb, og at det udfra en landskabelig betragtning er vigtigt at bevare sandbanken så uspoleret som mulig, d.v.s. uden beplantning!"

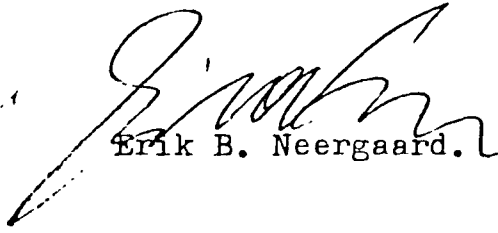
Fredningsnævnet har sammen med en repræsentant for Vestsjællands amtskommunes fredningsafdeling den 28/10 1981 besigtiget arealet, og nævnet er i denne forbindelse blevet gjort opmærksom på nogle afgørelser bl.a. fra overfredningsnævnet, hvorved nogle ikke lovligt etablerede beplantninger er krævet fjernet.

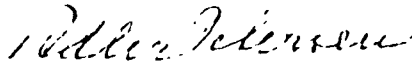
Nævnet finder under de foreliggende omstændigheder at burde tillade den skete tilplantning med juletræer, men med den begrænsning, at ejeren skal fjerne træerne inden deres højde overstiger 2,50 m, og ny tilplantning må ikke finde sted. Dette vilkår skal tinglyses på ejendommen ved foranstaltning af Vestsjællands amtskommunes fredningsafdeling.

Foto venter

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for
verfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl.a. an-
søgeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag,
afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Folmer Nielsen.

Erik B. Neergaard.

Adler Petersen.

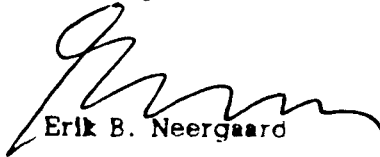
Fr. Gunhild Marie Larsen,

Brobyvej 98,

180 Sorø.

Civildommeren i Næstved
Skomagerrækken 3, 4700 Næstved

Erik B. Neergaard

Telf. 53 72 06 62
Fogedretten 53 73 80 73
Tingbogsoplysninger
kl. 9-12 telf. 53 73 10 10
Giro 2 05 26 95

FREDNINGSNÆVNET

F. 85/1990.

Den 11. jan. 1991

Ved skrivelse af 17/6 1990 og senere har De ansøgt om nævnets tilladelse til at tilplante et ca. 2 tdr. stort areal af matr. nr. 8 e Vester Broby By, Vester Broby.

Vestsjællands Amtskommunes landskabsafdeling har den 20/8 1990 bemærket:

" Matr. nr. 8-e er slettet af matriklen og er sammenlagt med ejendommen matr. nr. 5-n smst.

Ved en besigtigelse foretaget af landskabsafdelingen d. 15.8. 90 har ejeren udpeget arealet, som udgør en del af matr. nr. 5-n og 18-d V- Broby BY, V. Broby.

- Arealet ligger på en sandet bakke i engområdet Tamose nær Susåens udløb i Tystrup sø jfr. vedlagte kortudsnit. På en del af bakken findes en ældre beplantning med blandet løv- og nåletrær.

Størstedelen af arealet er omfattet af 150 m beskyttelseslinien for Susåen. Endvidere ligger hele arealet indenfor Tamose, som er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. vedr. fredning af arealer langs Susåen i Lynge Broby og Suså kommuner. Ifølge fredningsbestemmelserne pkt. 4 må træplantning udenfor de nuværende haveanlæg ikke foretages undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning.

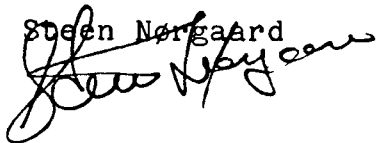
En tilplantning med juletrær vil være i strid med fredningsbestemmelserne og det er landskabsafdelingens vurdering, at en tilplantning på dette sted vil have landskabelige meget uheldige konsekvenser".

Med skrivelse af 24/8 1990 har nævnet tilsendt Dem en genpart af landskabsafdelingens udtalelse. Efter nævnets rykkerskrivelse af 22/11 1990 for Deres stillingtagen har De i skrivelse af 26/11 1990 bl.a. oplyst, at De ikke forstår skrivelsen, og at De vil fastholdē ansøgningen, om det kan lade sig gøre.

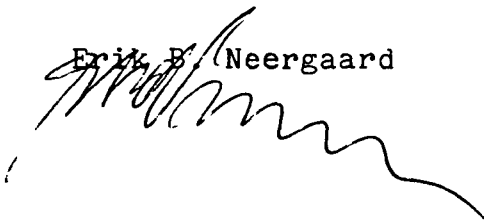
Under henvisning hertil meddeles, at nævnet i medfør af naturfredningslovens § 47 a, men især som påtaleberettiget i.h.t. Overfredningsnævnets kendelse af 18/4 1967 ikke finder grundlag for at imødekomme Deres ansøgning. Som begrundelse for afslaget anføres, at hensigten med Overfredningsnævnets fredning af arealerne bl.a. har været, at bevare landskabet, som det fremtræder ved fredningen, hvorfor tilplantning med juletræer ikke kan tillades.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

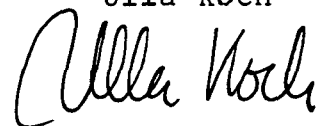
Steen Nørgaard

Erik B. Neergaard

Ulla Koch

Fr. Gunhild Larsen

Brobyvej 98

4180 Sorø

UDSKRIFT

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

29 SEP. 1992

AF

REG. NR. 3652.00

PROTOKOLLEN FOR FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1992 den 16/9 foretog fredningsnævnet, bestående af formanden, civildommer Erik B. Neergaard, det amtsrådsvalgte medlem, Steen Nørgaard, og det lokale medlem Ulla Koch møde i Sorø kommune.

Der foretoges:

F. 101/1992

Sag om tilladelse til at etablere juletræs- og pyntegrøntbeplantning på matr. nr. 10 a Vester Broby, by, Vester Broby, der er omfattet af Overfredningsnævnets bekendelse af 18/4 1967 og beliggende indenfor 150 m beskyttelseslinien til Susåen jfr. naturbeskyttelseslovens § 47 a.

Der fremlagdes ansøgning af 4/6 1992 med sagens bilag ialt 5 stk.

Mødt var:

for Vestsjællands Amtskommune Jørgen Birkedal,

for Sorø kommune biolog Arne Kristensen,

for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Jørgen Tybrind

og ejeren K. Nordlund Jensen.

Ejendommen blev besigtiget. Ejeren forelagde sagen. Med landstokke måler / havde han markeret det fredede areals afgrænsning mod det nordfor liggende markareal. Han ansøger om tilladelse til pyntegrøntskultur mellem vejen og det fredede areals afgrænsning.

Vestsjællands Amtskommunes repræsentant foreslog etablering af et 5 meters bælte med løvtræsbeplantning op til fredningsgrænsen.

Ejeren kunne acceptere en randbeplantning langs vejen, når

10 03-14
adsv 1211/0-0014

WVS
MM

det øvrige areal tillades beplantet som ansøgt.

Sorø kommunes repræsentant kunne tilslutte sig Vestsjællands Amtskommunes foreslag.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter kunne acceptere ejerens foreslag om randbeplantning.

Nævnet foretog votering.

Nævnet vedtog som påtaleberettiget af Overfredningsnævnets kendelse og i medfør af naturfredningslovens § 47 a at tillade beplantning med pyntegrønt- og juletræsbeplantning på arealet bortset fra et 5 m bredt bælte mod den syd-for gående vejs vejskel, der skal beplantes med løvtræsbeplantning efter en beplantningsplan godkendt af Vestsjællands Amtskommune.

Mødet hævet

Sagen sluttet

Steen Nørgaard

Erik B. Neergaard

Ulla Koch

Udskriftens rigtighed bekræftes herved.

FREDNINGSNÆVNET
FOR VESTSJÆLLANDS AMT

den 29. sept. 1992

Erik B. Neergaard

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet (adr. Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

FREDNINGSNÆVNET for Vestsjællands Amt

SKOV- og Naturstyrelsen

Moderator
Kov- og Naturstyrelsen
Erik D. Høegh

Stiftelsen Sorø Akademi
Søgade 17 A
4180 Sorø

REG. NR. 3652.00

Dato: 4. april 1997

Reference:
EBN/JJ

J. nr. .
F.14/1997

Ved skrivelse indgået den 3/3 1997 har Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø for Stiftelsen ansøgt om nævnets tilladelse til indretning af feltstation/naturskole for Sorø Akademis skole på matr. nr. 13 b Vester Broby by, Vester Broby.

Ejendommen er omfattet af fredning af arealer langs Susåen jvf. Overfredningsnævnets kendelse af 18/4 1968.

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse til nævnet bemærket:

“Amtet har imødekommet ansøgningen og den 26/2 1997 meddelt tilladelse til nedrivning af det eksisterende Munkedamshus med tilhørende brændeskur og carport. Endvidere tillades opførelse af to nye bygninger forbundet med åben loggia:

1. Et hovedhus opført med filtsede, hvide ydermure og stråtag med placering ca. 7 m nordøstligere end det eksisterende hus.
2. En sidelænge omtrent på brændeskurets plads opført med udvendig vægbeklædning 1 på 2 af thuja eller lærketræ, som kan stå ubehandlet eller sortmalet, og med sort paptag. Loggiaen tillades opført med søjler af rundtømmer og sort paptag.

Natur & Miljø deltog den 11. september 1996 i en besigtigelse på stedet og er enig i Stiftelsens vurdering af Munkedamshusets tilstand og i, at en istandsættelse til det ønskede formål vil blive urimelig bekostelig, samtidig med at forholdene ikke ville blive så ideelle, som de kan blive med et nybyggeri.

Natur & Miljø har i sin behandling af sagen endvidere lagt vægt på, at Munkedamshuset er landskabeligt værdifuldt og at der fortsat bør være en bygning med den størrelse og det udseende på stedet. Natur & Miljø mener dog, det landskabeligt vil være en gevinst med den viste tilbagerykning af hovedhuset på ca. 7 meter, idet bygningen derved bliver placeret i skovbrynets flugt i stedet for som nu foran skovbrynet. Natur & Miljø kan videre tilslutte sig, at det nuværende brændeskur med carport erstattes med en sidefløj til overnatning, idet den skitserede bygning får en størrelse og et udseende, som i høj grad svarer til det nuværende. Natur & Miljø mener dog, at et tag med profilerede stålplader vil virke fremmed og har derfor givet tilladelsen på betingelse af, at sidebygning og loggia opføres med paptag. Det kan eventuelt udformes som paptag på lister.

Natur & Miljø kan på den baggrund anbefale Fredningsnævnet at meddele den tilladelse i

Skov- og Naturstyrelsen

Skov- og Naturstyrelsen
19110-0011
Skomagerrækken 3

BIL

4700 Næstved

Telefon 53 72 06 62
(53 72 73 38)

medfør af fredningskendelsen, som er nødvendig, for at projektet kan gennemføres".

Nævnets afgørelse.

Idet det ansøgte byggeri ikke findes at stride mod formålet med Overfredningsnævnets kendelse, tillades der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 nedrivning af eksisterende bebyggelse og opførelse af ny bebyggelse i overensstemmelse med Vestsjællands Amtskommunes tilladelse af 26/2 1997 og i øvrigt i overensstemmelse med de fremsendte tegninger og beskrivelse af byggeriet.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

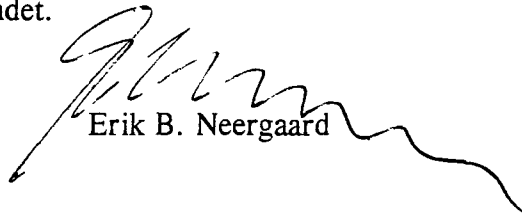
Afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet (adr. Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ulla Koch

Erik B. Neergaard

Annette Dahlerup

Kopi af kendelsen sendes til:

Sorø Kommune, teknisk forvaltning, 4180 Sorø

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Vestsjællands Amtskommune, Alleen 15, 4180 Sorø

Dansk Ornitologisk Forening v/Arne Hastrup Larsen, Drosselvej 12, 4100 Ringsted

SCANNED
Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt

Mottaget i
Skov- og Naturstyrelsen
12 JULI 2002

Sorø kommune
Teknik- og Miljøafd.
Rådhusvej 8
4180 Sorø

GENPART

REG. NR. 3652.00

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

Journal nr. F45/02
Deres J.nr. 2002-039 og
2002-063

Den 11. juli 2002

Ved ansøgning fremsendt gennem Vestsjællands Amt, Natur & Miljø den 20. juni 2002 har kommunen for ejeren, Lars Ege Nielsen, ansøgt om nævnets tilladelse til opførelse af en 197 m² stor driftsbygning til den eksisterende pelsfarm og til udvidelse af en eksisterende beboelse, udover 250 m², ved ændring af tagkonstruktionen, alt på matr.nr. 11 g Vester Broby by, Vester Broby, beliggende Strandvejen 1-3.

Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse bemærket:

"Ejendommen ligger i et område, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Den er ikke noteret som landbrug.

I medfør af kendelsen må større om- og tilbygninger ikke påbegyndes, før tegningerne er godkendt af Fredningsnævnet.

Det fremgår ligeledes af fredningskendelsen, at det på ejendommen matr.nr. 11 g er tilladt at udvide den eksisterende pelsfarm samt at opføre en bestyrerbolig med Fredningsnævnets godkendelse af udseende og placering.

Det anbefales at meddele denne godkendelse, som ikke tilsidesætter hensyn, fredningen skal varetage.

Amtet har meddelt den nødvendige dispensation efter naturbeskyttelseslovens og landzonetilladelse til det ansøgte."

I Natur & Miljø's landzonetilladelse og dispensation efter naturbeskyttelsesloven til ejeren er der nærmere redegjort for byggeriet således:

"De har søgt om tilladelse til opførelse af en 197 m² stor driftsbygning til den eksisterende pelsfarm og til udvidelse af den eksisterende beboelse ud over 250 m² ved ændring af tagkonstruktionen.

I Deres ansøgning har De oplyst, at en eksisterende halvtagsbygning på stedet nedrives. Den nye driftsbygning opføres med samme bygningsprofil som nabobygningen. Boligen udvides ved, at der opsættes en ny tagkonstruktion med 45° taghældning og halvvalm i gavlene. Tagbeklædningen ændres fra eternit til tegl."

Nævnets afgørelse:

Det ansøgte byggeri findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, opførelse af driftsbygningen samtidig med fjernelse af den eksisterende halvtagsbygning samt ændring og udvidelse af tagkonstruktionen på det eksisterende beboelseshus, alt i overensstemmelse med de tilsendte tegninger.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ellen Williams

Flemming Jørgensen

Rolf Dejløw

Kopi af kendelsen sendes til:

Lars Ege Nielsen, Strandvejen 1-3, 4180 Sorø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Udskriftens rigtighed bekræftes

Dommeren i Ringsted, den 11 JULI 2002

Sonja R. Hansen
oass.

**UDSKRIFT AF
FORHANDLINGS PROTOKOLLEN FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMT**

Modtager,
Skov- og Naturstyrelsen
17. April 2005

År 2005 den 29. april kl. 13.00 afholdt Fredningsnævnet v/formanden dommer Flemming Jørgensen, Ringsted, det amtsrådsvalgte medlem Rolf Dejløw, Ørslev, og det lokale medlem arkitekt Ellen Williams, Sorø, møde i Sorø kommune.

Der foretoges:

LØS

SCANNET

F2/05

Sag om at etablere et mindre bolværk langs Susåen samt opsætning af formidlingsskilt, et tørkloset og et affaldsstativ, alt på matr.nr. 4 e Vester Broby by, Vester Broby, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

Der fremlagdes skrivelse af 13. januar 2005 fra Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, med sagens bilag: Bilag A, med underbilag 1-8 og bilag B-G.

Mødt var:

For Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, landskabsarkitekt Christine Brønnum-Carlssen og skov/landskabsingeniør Bente Meehan.

For Sorø kommune, ingeniør Jesper Handberg.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité arkitekt Jørgen Birkedal.

Ejeren af arealet og af Broby Kanoudlejning Peer Henrik Niemann.

Stiftelsen Sorø Akademi og Skov- og Naturstyrelsen var indvarslet, men ikke mødt.

Der foretoges besigtigelse af det fredede areal, herunder af stedet hvor bolværket langs Susåen ønskes etableret, tillige med et formidlingsskilt. Endvidere af stedet hvor det foreslås, at et tørkloset og et affaldsstativ opstattes nær skoven i et krat, ca. 1,5 meter fra vejen.

Nævnets formand redegjorde for fredningen og Peer Henrik Niemann redegjorde for at toilet og affaldsstativ vil blive træbeklædt og malet i en mørk farve. Placeringen er valgt under hensyn til vejens beliggenhed, og at afstanden til langdyssen i skoven her kun er ca. 300 meter.

Vestsjællands Amt, Natur & Miljø repræsentanter redegjorde for deres indstilling til sagen og den af amtet meddelte dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Arkitekt Birkedal udtalte på Naturfredningsforeningens vegne, at foreningen principielt ikke er begejstret for det ansøgte. Men foreningen kan godt se problemer med uautoriseret landgang, hvorfor der kan tiltrædes en prøveperiode for det ansøgte.

Jesper Handberg bemærkede, at Sorø kommune vil udstede landzonetilladelse, hvis nævnet tillader det ansøgte.

2005-1211/4-0001
169

Peer Henrik Niemann foreslog, at såfremt tilladelsen begrænses, så bør den løbe til udgangen af 2008, idet kanotilladelsen for i år vil blive forlænget for en 3-årig periode.

Naturfredningsforeningen og kommunens repræsentanter kunne tiltræde en prøveperiode på nævnte længde og kunne også tiltræde, at landgangsstedet er naturligt i forhold til vejen og langdyssens placering.

Peer Henrik Niemann foreviste et skilt som anvendes i lignende situationer af amtet.

Amtets repræsentanter bemærkede hertil, at de havde tænkt på et egentligt formidlingsskilt med vejledning om fredningen og forholdene på stedet, herunder retningslinier for hvad man må og hvad man ikke må.

Nævnet foretog votering.

Nævnets afgørelse:

Nævnet bemærker indledningsvis, at der findes behov for mere ordnede forhold langs Susåen og på nærværende sted, hvor der nu foretages uautoriseret landgang. Ordnete forhold med skiltning der tilkendegiver, at der kun er midlertidigt ophold på stedet, vurderes at have en gavnlig indflydelse på stedets benyttelse. Det valgte landgangssted findes endvidere godt egnet, idet åbrinken herved ikke unødigt belastes.

Under hensyn hertil og det øvrige i det skriftlige materiale oplyste, findes det ansøgte ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

Nævnet tillader i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, etablering af bolværk langs Susåen og opstilling af et formidlingsskilt på dette sted, ligesom det tillades at der opstilles et tørkloset samt affaldsstativ i det påviste krat nær skoven og som angivet på sagens kortmateriale.

Nævnetstilladelse gives for en prøveperiode indtil udgangen af år 2008 og iøvrigt på vilkår som anført af Vestsjællands Amt, Natur & Miljø i amtets dispensation af 13. januar 2005 fra naturbeskyttelsesloven. Det overlades til Natur & Miljø at bestemme udformingen af formidlingsskiltet ved åen.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

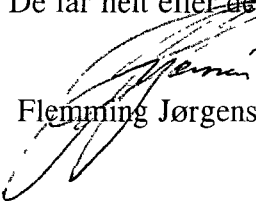
Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra amtet/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ellen Williams

Flemming Jørgensen

Rolf Dejløw

Kopi af kendelsen sendes til:

Broby Kanoudlejning v/Peer Henrik Niemann, Næstvedvej 79, 4180 Sorø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomite v/Eva Nielsen, Parnasvej
36, 4180 Sorø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

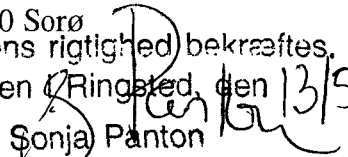
Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Sorø kommune

Stiftelsen for Sorø Akademi, Søgade 17 A, 4180 Sorø

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Dommeren i Ringsted, den

Sonja Pantoni
Dass.

13/5-05

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt

Vestsjællands Amt
Natur & Miljø
Alléen 15
4180 Sorø

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

21. sep. 2005

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

Journal nr. F75/05
Deres J.nr. 8-70-52-40-
335-1007-2005

Den 1. september 2005

Ved skrivelse af 28. juni 2005 har amtet på egne og på vegne ejerne af ejendommen matr.nr. 3 a Vester Broby by, Alsted, Lise Nørtoft Larsen og Johannes Larsen, ansøgt om nævnets tilladelse til at genåbne et rørlagt vandløb, der er et sidetilløb til Susåen.

Arealet med det rørlagte vandløb er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967 om fredning af arealer langs Susåen.

Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse til nævnet bemærket:

"Vandløbet er uden navn, men benævnt 29-5, jfr. Regionplanen. Vandløbet er A-målsat og har en fin vandløbskvalitet på de fleste strækninger. Dog er en kort strækning på ca. 200 meter inden for det fredede område rørlagt, hvilket betyder, at vandløbets målstætning ikke kan opnås med mindre der sker en genåbning af vandløbsstrækningen.

Der ønskes derfor foretaget en fjernelse af betonrør og gravning af et nyt og åbent vandløb. Da vandløbet ønskes i et så naturligt forløb som muligt, ønskes gravet et forholdsvis bredt og fladt forløb hvor indenfor vandløbet kan sno sig. I dette forløb ønskes mulighed for plantning af spredte træer og buske.

Det planlagte projekt er i strid med Overfredningsnævnets kendelse på punkterne 1, 2 og 4. Der står her, at arealerne skal opretholdes i deres nuværende stand (1), at der ikke må ske ændringer i terrænet (2) og at træplantning ikke må foretages (4). Amtet finder dog ikke, at de ønskede tiltag er i strid med fredningskendelsens intentioner om at bevare området naturværdier og ansøger derfor om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967."

Ejerne, Lise Nørtoft Larsen og Johannes Larsen, har i skrivelse af 4. juli 2005 bekræftet deres tilladelse til frilæggelse af det rørlagte vandløb.

2005-1211/4-0001
191

Sorø kommune, Teknik- og Miljøafdelingen har i afgørelse af 7. juli 2005 godkendt projektet i medfør af vandløbsloven og har i et afsnit, projektbeskrivelse anført:

"Den rørlagte strækning (ca. 200 meter) har et fald på 4-5 meter. Ved frilægningen forlægges vandløbet mod vest og gives et nyt slynget forløb. Vandløbet etableres med flade brinker, så det nye forløb får et ådalspræg. Den opgravede jord udjævnes på arealet. Der bibeholdes ca. 5 meter rørlægning i hver ende af vandløbet, for at tilgodese ejernes ønske om overkørsel.

Eksisterende markdræn, der er ført til den rørlagte strækning, tilsluttes det nye åbne forløb. Alternativt opretholdes den rørlagte strækning som drænavanding med udløb i det nye åbne forløb.

Frilægningen forventes at ske i efteråret 2005. Projektet bekostes af Vestsjællands Amt."

Nævnets afgørelse:

Det ansøgte projekt om genåbning af et rørlagt vandløb findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at den omhandlede strækning på ca. 200 meter som nærmere angivet på Vestsjællands Amt, Natur & Miljø's kort af 24. juni 2005, genåbnes og etableres som beskrevet ovenfor af amtet og Sorø kommune.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

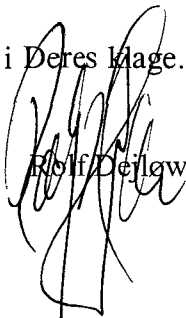
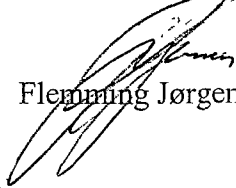
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra amtet/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ellen Williams

Flemming Jørgensen

Rolf Dejløw

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 03652.00

Dispensationer i perioden: 11-09-2007

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

12 SEP. 2007

REG. NR. 3652.00
SCANNET

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Lone og Ejler Kjær Larsens Fond
Kongsgården v/formanden for bestyrelsen
Ea Stevns Matzon
Strandvejen 11
4180 Sorø

Tinggade 15
Postboks 130
4100 Ringsted

Tlf. 56 64 27 26
Fax 56 65 64 96
E-post:
anc@domstol.dk

F 14/07

Sorø kommunes
j.nr. 06/15921-5
Miljø Nyk.
j.nr. 412-00017
Den
11/09-2007

GENPART

Ved skrivelse af 1. maj 2007 med bilag har fonden ansøgt om Fredningsnævnets dispensation til at anlægge og indrette P-plads ved Kongsgården i Vester Broby på matr. nr. 9 a Vester Broby, Vester Broby.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

Ansøgeren har nærmere anført:

"P-pladsen anlægges ved at overjorden bliver afrømmet og efterfølgende anvendt til opfyldning af forsænkning langs gårdens ene længe. Der udlægges stabil på arealet, hvor afstand mellem anlæg og eksisterende træbevoksning vil være minimum 2 meter.

Indkørslen til arealet ønskes samtidig flyttet til anlæggets nord-østre hjørne af hensyn til udsynet til Strandvejen ved til og frafrakørsel".

Sorø kommune har den 4. juli 2007 udtalt:

"Den ansøgte placering af p-pladsen er et trekantet areal inden for eksisterende høj beplantning. Arealet er omfattet af landskabsfredningen, hvorfor sagen er endt hos fredningsnævnet. Derudover er ejendommen beliggende i et beskyttelsesområde, som er blandt kommunens landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske kerneområder. Arealet er beliggende lige uden for et afgrænset kulturmiljø.

505-121-00323

18

Kommunen vurderer, at etablering af p-pladsen inden for eksisterende beplantning og i forbindelse med Kongsgårdens andre arealer kan sikre landskabelig og funktionel indpasning. Beplantningen kan udbygges på områdets nordlige, østlige og sydlige side, således at p-pladsen fremtræder så anonym som muligt samt harmonerer med omkringværende miljø.

Kommunens vejmyndighed vurderer, at der kan etableres en overkørsel til Strandvejen i arealets nordøstligste hjørne, hvor oversigtsforholdene vil være i orden".

Miljøcenter Nykøbing Falster har den 14. august 2007 efter besigtigelse af arealet den 6. august bemærket følgende:

1. Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.
2. Fredningskendelsens formål er at: "Arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes".
3. Det trekantede areal er i SØ afgrænset af et stendige, der er forlængelse af det markante stendige mellem matr. nr. 8 a og 9 a nord for Strandvejen.
4. Det trekantede areal er i nordsiden, langs Strandvejen afgrænset af et mindre markant stendige.
5. Det trekantede areal har sandsynligvis været brugt som "hjemmefold" for arbejdsheste, og senere som fårehold.
6. Da det trekantede areal, ligesom selve Kongsgården er højt beliggende på et næs i Susådalen, må der være en arkæologisk interesse ved en evt. afrømning af overjord.

På baggrund af ovenstående skal oplyses følgende:

A:

Anlæggelse af en grusbelagt P-plads. Fredningsnævnet kan dispensere efter kendelsens §§ 2 og 3.

For en evt. dispensation taler:

- . At arealet er rimeligt afskærmet imod indkig, jf. også Sorø kommunes udtalelse.

Imod en evt. dispensation taler:

- . At det ikke er direkte landbrugsrelaterede maskiner, der forventes at holde på P-pladsen, jf. § 1 i fredningskendelsen.

- . At en grusbelagt P-plads meget nemt kan udvikle sig til en asfaltbelagt P-plads med vejbelysning.

B:

Etablering af overkørsel til Strandvejen i det nordøstlige hjørne, hvilket bevirker gennembrydning af fredet stengærde. Fredningsnævnet kan dispensere efter kendelsens § 5.

For en evt. dispensation taler:

- . At oversigtsforholdene ved ud- og indkørsel vil være i orden i det nordøstlige hjørne, - i modsætning til den nuværende indkørsel i NV., jf. Sorø kommunes udtalelse.

Imod en evt. dispensation taler:

- . At det fredede stengærde gennembrydes.
- . At det rumlige indtryk af "hjemmefolden" med tiden udviskes".

Danmarks Naturfredningsforening, Sorø Afdeling har den 24. august 2007 udtalt efter besigtigelse af stedet den 23. august:

"Vi kan tilslutte os Sorø kommunes vurdering af forholdene.

Vi finder, at den omtalte udbygning af beplantningen på områdets nordlige, sydlige og østlige side vil få parkeringspladsen til at fremtræde så anonymt som muligt i miljøet.

Ligeledes kan vi tilslutte os til kommunens vejmyndigheds vurdering ved etablering af en overkørsel til Strandvejen i arealets nordøstlige hjørne, hvor oversigtsforholdene er i orden".

Nævnets afgørelse:

Anlæggelse og indretning af P-plads på det angivne areal findes, under hensyn til anvendelsen af pladsen, ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Nævnet dispenserer derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 jf. kendelsens §§ 2 og 3 samt § 5 til anlæggelse af P-pladsen som foran beskrevet, og at der i den forbindelse etableres en overkørsel i arealets nordøstlige hjørne, hvorved et stengærde gennembrydes.

Det forudsættes, at beplantningen udbygges på områdets nordlige, østlige og sydlige side, således at pladsen kan fremtræde så anonymt som muligt og i harmoni med omkringværende miljø. Det kan ikke forventes, at P-pladsen senere vil blive tilladt asfalteret.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ellen Williams

Flemming Jørgensen

Rolf Dellow

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

- 4 JUNI 2008

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Skomagerrækken 3
4700 Næstved
Tlf.: 55786300
Fax: 55739139
Mail: kili@domstol.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 2. juni 2008 kl. 10.00 holdt Fredningsnævnet bestående af formanden Kirsten Linde, det statslige medlem Edith Marie Rosenmeier og det kommunaludvalgte medlem Jens Kristensen møde på ejendommen matr. nr. 1 f Næsby by, Næsby.

Der foretoges:

Fr.s. 5/08: Sag om etablering af parkeringsplads på matr. nr. 1 f Næsby by, Næsby til brug for Næsby kirke. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967 vedrørende fredning af arealer langs Susåen. Ifølge kendelsen er det med de påtaleberettigedes godkendelse tilladt at anlægge en parkeringsplads langs skellet til matr. nr. 4 l til brug for kirkens besøgende.

Der fremlagdes:

Brev af 21. februar 2008 med bilag herunder ansøgning af 27. november 2007 fra Glumsø-Bavelse-Næsby menighedsråd og breve af 11. februar 2008 fra Tina Stub.
Mail af 6. marts 2008 fra DN Næstved.
Brev af 28. marts 2008 fra Næstved kommune.
Kopi af indkaldelse.

Foruden nævnets medlemmer var mødt:

For ansøgeren Leif von Gersdorff og Jørgen Jørgensen.
For Næstved kommune Michael Krogh.
For Næstved Museum Susanne Outzen.

Der foretoges besigtigelse.

Repræsentanterne for menighedsrådet reducerede ansøgningen til etablering af 20 parkeringspladser og således, at parkeringsfelterne kommer til at begynde et felt nærmere den offentlige vej end vist på det fremlagte kort, "2. forslag". Dette medfører, at de 16 nordligst placerede parkeringsfelter udgår.

Repræsentanterne oplyste, at der ikke ønskes beplantning bortset fra et højst 2 meter højt plantebælte mod vest ind mod matr. nr. 4 l Næsby by, Næsby. Der skal heller ikke være belysning eller andre indretninger end 1 p-skilt.

Spørgsmålet om belægning drøftedes.

Repræsentanterne for menighedsrådet erklærede, at der principalt ansøges om tilladelse til grusbelægning subsidiært om befæstelse med plastarmeringsnet.

Michael Krogh oplyste, at Næstved kommune under hensyn til den særlige bestemmelse i fredningskendelsen accepterer ansøgningen på vilkår, at befæstelsen under hensyn til de smukke og landlige omgivelser sker med plastarmeringsnet, således at parkeringsarealet vil komme til at fremstå som et græsareal.

Susanne Outzen oplyste, at arealet har arkæologisk interesse og gjorde opmærksom på museumslovens regler.

Der foretoges votering.

Nævnets medlemmer var enige om at godkende ansøgningen om etablering af 20 parkeringspladser, således at de 16 nordligste parkeringsfelter på vedhæftede kort udgår mod, at der til gengæld etableres yderligere 2 felter mod syd. Der må ikke foretages beplantning med træer og buske bortset fra et højst 2 meter højt plantebælte langs parkeringsarealet mod vest langs skellet til matr. nr. 4 l Næsby by, Næsby. Der må ikke anbringes installationer på parkeringsarealet bortset fra et p-skilt ved indkørslen. Befæstelse af parkeringsarealet må kun ske ved anvendelse af plastarmeringsnet, således at arealet kommer til at fremtræde som et græsareal..

Nævnet har ved sin afgørelse på den ene side lagt vægt på, at det ifølge fredningskendelsen skal være tilladt at anlægge en parkeringsplads og på den anden at sikre, at fredningens landskabelige hensyn tilgodeses bedst muligt.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Nævnets tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Kirsten Linde

formand

Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

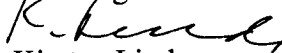
Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. af de i naturbeskyttelseslovens § 86

nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke benyttes, med mindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 2. juni 2008.

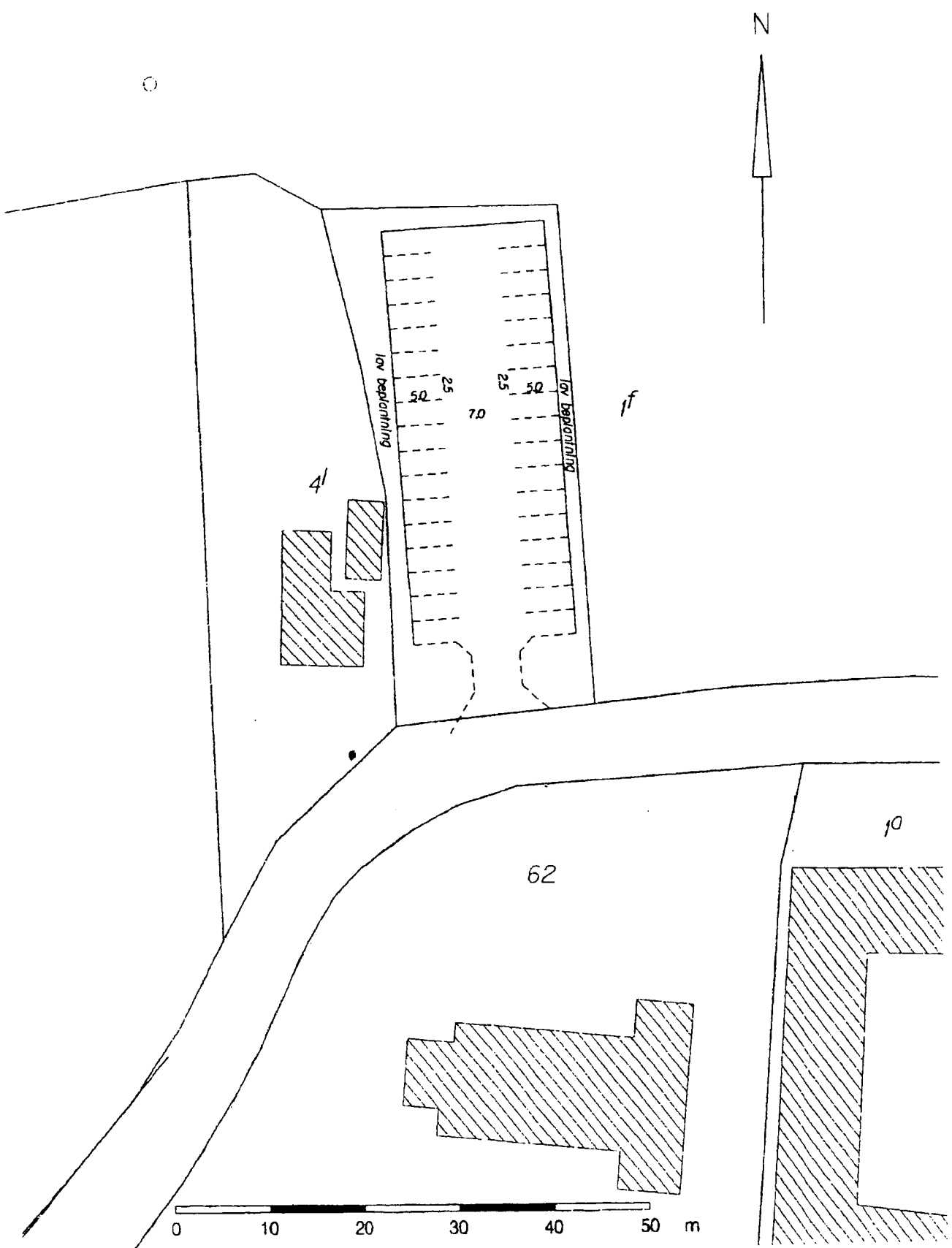

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Kristian Gramstrup,
Præstøvej 74, 4700 Næstved
Friluftsrådet Sydvestsjælland v/Jeppe Jørgensen, Søndergade 41, 4180 Sorø
Næstved kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved
Glumsø- Bavelse-Næsby menighedsråd, c/o Leif von Gersdorff, Nyvej 28,
4171 Glumsø
Tina Stub, Næsbyvej 39, 4171 Glumsø
Edith Marie Rosenmeier, Rådhusgade 57, 4780 Stege
Jens Kristensen, Bolbrovej 36, 4700 Næstved

2 fasby

**UDSKRIFT AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND**

Danmarks Naturfredningsforening
12 MAJ 2009

År 2009 den 24. april kl. 14.00 afholdt Fredningsnævnet v/formanden dommer Flemming Jørgensen, Retten i Roskilde, det af miljøministeren udpegede medlem Rolf Dejløw, Ørslev, og det af Sorø kommune udpegede medlem Ellen Williams møde i Vester Broby, Sorø.

Der foretoges:

F 3/09 **Sag om etablering af pileanlæg ved Kongsgården på matr. nr. 9 a Vester Broby by, Vester Broby.**

Der fremlagdes skrivelse af 21. januar 2009 fra Sorø kommune med sagens bilag ialt 4 stk.

Mødt var:
Sorø kommune ved Hans Henning Jensen.
DN's lokalafdeling ved Eva Nielsen.
Lone og Ejler Kjær Larsens Fond ved Niels Lind.

Miljøcenter Nykøbing Falster ved Dan Hjort havde meldt forfald på grund af sygdom.

Niels Lind foreviste stedet, hvor pileanlægget på 1155 m² ønskes placeret. Der er nu en sivebrønd til toiletet på Kongsgården. Ved etableringen af anlægget vil der sker en ikke ubetydelig ændring af terrænet.

Hans Henning Jensen fandt, at anlægget ikke drastisk vil ændre på karakteren af området, hvor der er pil i forvejen. Han indstiller til nævnets dispensation jfr. kommunens skrivelse af 21. januar 2009, bilag 1.

Eva Nielsen meddelte, at Danmarks Naturfredningsforening vil finde det bedre med sivedræn, der ikke vil være synligt som det ansøgte. Hun finder, at projektet nødvendiggør betydelige terrænændringer.

Nævnets formand gennemgik Miljøcenter Nykøbing Falsters udtalelse af 25. februar 2009, bilag 3.

Nævnet foretog votering.

Nævnets afgørelse:

Det lægges efter det oplyste til grund, at det for at løse problemer med Kongsgårdens afløb af spildevand ikke er nødvendigt, at etablere et pileanlæg som ansøgt.

Da nævnet endvidere finder, at placering af et så stort pileanlæg, der vil medføre betydelige terrænændringer, der anses uforenelig med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967, kan nævnet ikke imødekomme det ansøgte, der afslåes.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

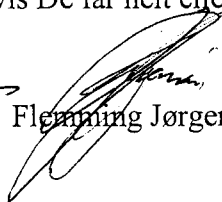
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

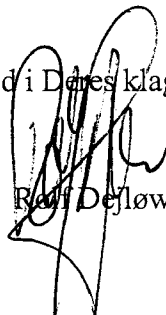
Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ellen Williams

Flemming Jørgensen

Rolf Dejlow

Kopi sendt den 11. maj 2009 til:

Berings Tegnestue ApS, Kragevigvej 17, 4720 Præstø.

Lone & Ejler Kjær Larsens Fond v/Ea Stevns Matson, Strandvejen 11,
4180 Sorø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Sorø v/Eva Nielsen,
Parnasvej 36, 4180 Sorø.

Friluftsrådet v/Hans V. Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Sorø Kommune, Fagcenter Plan & Miljø, Rådhusvej 8, 4280 Sorø.

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Att.: Dan Hjort.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

Ellen Williams, Saxogade 21, st. th., 4180 Sorø.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Sorø kommune
Fagcenter Teknik & Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø.

Tinggade 15
Postboks 130
4100 Ringsted

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

13 APR. 2010

Tlf. 56 64 27 26
Fax 56 65 64 96
E-post:
anc@domstol.dk

F 06/2010

jfr.

F 03/2009

Deres j.nr.

340-2010-3447

Miljøcenter Nyk. F.

j.nr.

412-00116

Den

12. april 2010

KOPI

Ved skrivelse af 26. januar 2010 med bilag har Sorø kommune for ejeren Lone og Ejler Kjær Larsens Fond ansøgt om Fredningsnævnets tilladelse til etablering af nedsivningsanlæg samt nedgravning af jordvarmeanlæg på ejendommen matr. nr. 9 a Vester Broby by, Vester Broby, beliggende Strandvejen 11.

Kommunen har ved sagens fremsendelse til nævnet oplyst, at etableringen af jordvarmeanlægget ikke har givet overskudsjord. De naturlige terrænforhold er efterfølgende blevet reetableret.

Derimod giver etableringen af nedsivningsanlægget overskudsjord. Kommunen indstiller, at nævnet dispenserer til det ansøgte.

Sagen har været sendt til Miljøcenter Nykøbing Falster til sagsbehandling. Den 17. marts 2010 har Miljøcentret udtalt:

"Arealet hvorpå ansøger ønsker at henlægge overskudsjord er landbrugsjord beliggende umiddelbart syd for gården på de højere liggende partier i ådalen ned til Susåen. Der er tale om et areal på ca. 1000 m², hvorpå der lægges jord i en højde af 30 cm. Materialet stammer fra etablering af et nedsivningsanlæg samme sted.

Fredningen

Arealet er omfattet af Tamosefredningen ved Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

Ifølge bestemmelserne skal arealerne bevares i "nuværende" (1967) tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes. Herunder må der ikke foretages ændringer i terrænet eller i terrænformerne bl.a. opfyldning og planering.

Sorø kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at det ansøgte er i strid med fredningen og derfor kræver en afgørelse herfra. Kommunen indstiller dog, at nævnet dispenserer fra fredningen, idet man ikke mener at ejendommens karakter af landbrugsejendomme ændres og at det omtalte areal ligger i kanten af og delvis uden for fredningsgrænsen.

Miljøcentrets vurdering

Miljøcenteret er enig med Sorø kommune: Der kræves en afgørelse efter fredningsbestemmelserne og det indstilles, at nævnet dispenserer fra fredningen, af de af kommunen nævnte årsager. Det forudsættes, at jorden spredes ud i den ansøgte tykkelse på 30 cm.

Det kan endvidere tilføjes, at det pågældende areal ligger umiddelbart op til gården op til en markvej. En mindre forhøjning i landskabet på et sådant sted op mod gårdens bygninger, vil ikke ændre væsentligt ved indtrykket af landbrugsejendommen. Arealet ligger desuden langt fra vigtige naturarealer."

Nævnets afgørelse:

Fordelingen af overskudsjord i det oplyste lag på nævnte sted findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Nævnet dispenserer derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til jordvarmeanlæg og etablering af nedsivningsanlæg som ansøgt, når placering af overskudsjord sker som ovenfor af Miljøcentret anført.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

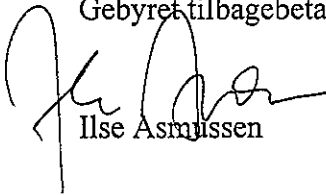
Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

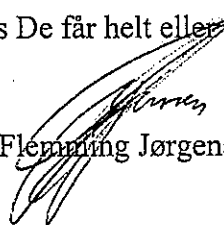
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ilse Asmussen

Flemming Jørgensen

Ron Deijlow

Kopi til:

Lone & Ejler Kjær Larsens Fond, Strandvejen 11, 4180 Sorø.

Peter Christensen, Broby ApS, Strandvejen 10, 4180 Sorø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Sorø ved Eva Nielsen,
Parnasvej 36, 4180 Sorø.

Friluftsrådet v/Hans V. Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Att.: Dan
Hjort.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk) (soroe@dof.dk).

Ilse Asmussen, Egesvinget 34, 4180 Sorø.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Sorø kommune
Teknik & Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

26 OKT. 2010

Tinggade 15
Postboks 130
4100 Ringsted

Tlf. 56 64 27 26
Fax 56 65 64 96
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

F 53/2010

Deres j.nr.

Den
25. oktober 2010

KOPI

Fredningsnævnet har i sin afgørelse F 14/2007 af 11. september 2007 givet tilladelse til at anlægge og indrette P-plads ved Kongsgården i Vester Broby på matr. nr. 9 a Vester Broby by, Vester Broby.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

I en mailskrivelse af 13. august 2010 har kommunen for Lone og Ejler Kjær Larsens Fond ansøgt om nævnets tilladelse til belysning.

Det hedder i skrivelsen:

"Hermed fremsendes belysningsprojektet vedr. Kongsgårdens P-pladser og adgangsareal, som tidligere aftalt.

I den tidligere behandling af P-pladsen har der ikke været taget stilling til belysning af P-plads og adgangsareal".

Miljøcenter Nykøbing Falster har den 6. oktober 2010 udtalt:

"Som vi lige ser projektet med belysning, er det åbenbart et krav, at der anvendes lys på parkeringsanlægget. Høje lysstandere ville ikke have været fredningsmæssigt i orden. Men under forudsætning af, at lyset kommer fra lave standere, vurderes det ikke at have væsentlig betydning i forhold til fredningens formål, taget i betragtning at nævnet allerede har givet tilladelse til p-pladsen".

Nævnets afgørelse:

Etablering af belysning på P-pladsen og adgangsareal findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 etablering af belysning, som ansøgt, forudsat, at lyset kommer fra lave standere.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

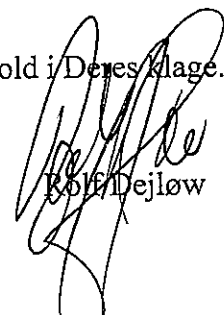
Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Ilse Asmussen

Flemming Jørgensen

Bolf Dejløw

Kopi til:

Kongsgården v/formanden for bestyrelsen Ea Stevns Matzon, Strandvejen 11, 4180 Sorø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Sorø ved Eva Nielsen, Parnasvej 36, 4180 Sorø.

Friluftsrådet v/Hans V. Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse.

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Miljøcenter Nykøbing Falster, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F. Att.: Dan Hjort.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk), (soroe@dof.dk).

Nævnmedlem:

Ilse Asmussen, Egesvinget 34, 4180 Sorø.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Modtaget i
Naturstyrelsen
11 JULI 2011

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Sorø kommune
Fagcenter Teknik & Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø

Jernbanegade 3 A, 1
4000 Roskilde
Postadresse:
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde

Tlf. 56 64 27 26
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

F 14/2011
Deres j.nr.

Den

- 5 JULI 2011

KOPI

I mail af 1. marts 2011 med bilag har kommunen for Broby kanoudlejning ved Peer Henrik Niemann ansøgt om Fredningsnævnets tilladelse til at et allerede etableret bolværk ved Susåen samt et opsat formidlingsskilt, tørkloset og affaldsstativ gøres permanent.

Kommunen har udfærdiget udkast til afgørelse med tilladelse til det ansøgte.

Sagen har været til behandling i Naturstyrelsen Storstrøm natur, der den 31. maj 2011 bl.a. har udtalt:

"Den 29. april 2005 fik udlejer dispensation fra fredningen til det ansøgte, dog kun for en 3 årig prøveperiode indtil udgangen af 2008. Ansøger har først i 2011 ansøgt om at gøre ordningen permanent?"

Sorø kommune har meddelt, at såfremt der gives dispensation fra fredningen, agter kommunen også at give tilladelse til de ønskede aktiviteter efter planlov, vandløbslov og naturbeskyttelseslov. Kommunen stiller dog en række betingelser for deres tilladelse. De drejer sig om udseende og anvendelse af rasteplassen.

Fredningen af Tamoseområdet ved Tystrup-Bavelse søerne, afsagt den 18. april 1967, er en status quo-fredning, der skal bevare området i sin daværende tilstand med karakter af landbrugsejendomme.

I sin dispensation i 2005 fandt Nævnet ikke, at de ansøgte aktiviteter stred væsentligt mod formålet med fredningen. Der blev dog stillet en række krav til etableringen af området. Sorø kommune agter ligeledes at stille en række krav til ansøger om udførelsen.

I lyset af den tidligere meddelte midlertidige dispensation og rastepladsens funktion i 6 år, må det vurderes, at en permanentgørelse af pladsen ikke vil ændre på den hidtidige vurdering, at aktiviteterne ikke strider mod fredningens formål. Det forudsættes dog at Sorø kommunes vilkår for en tilladelse følges og opfyldes".

Nævnets afgørelse:

Tilladelse til permanent at etablere rasteplads og opstilling af tørkloset m.v. findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens 50 stk. 1, at det ansøgte imødekommes på vilkår som anført af Sorø kommune i det tilsendte udkast til afgørelse.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

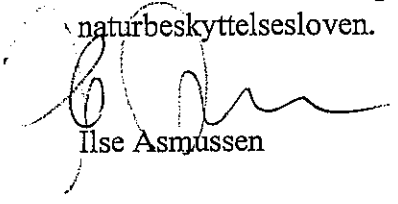
Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

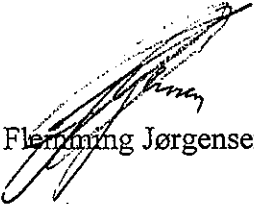
- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Ilse Asmussen

Flemming Jørgensen

Rolf Dejlow

Kopi til:

Broby Kanoudelejlning ved Peer Henrik Niemann, Næstvedvej 79, 4180 Sorø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Sorø ved Eva Nielsen,
Parnasvej 36, 4180 Sorø.

Friluftsrådet v/Hans V. Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F. Att.: Dan Hjort.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk), soroe@dof.dk).

Ilse Asmussen, Egesvinget 34, 4180 Sorø.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Kongsgaarden
v/Lone og Ejler Kjær Larsens Fond
Vester Broby
Strandvejen 11
4180 Sorø

Fredningsnævnet for
Vestsjælland

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

F 23/2013

NST-4112-01682

Den 29. juli 2014

Vedr. bro/spang over Susåen mellem Næsby og Vester Broby.

Den 5. april 2013 har Anders Walther Hansen på vegne af Lone og Ejler Larsens Fond, der er ejer af Kongsgaarden, Strandvejen 11, 4180 Sorø, rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland med ansøgning om tilladelse til genetablering af broen over Susåen imellem Vester Broby og Næsby. Det hedder i henvendelsen:

” ...

Kongsgården i Vester Broby v/ Lone og Ejler Kjær Larsens Fond ønsker at genetablere broen for fodgængere og trækkende cyklister over Susåen imellem Næsby og Vester Broby, og ansøger hermed Næstved Kommune og Sorø Kommune samt hhv. Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster og Fredningsnævnet for Vestsjælland om alle nødvendige tilladelser og dispensationer.

En bred kreds af projektets interessenter, herunder Kongsgaarden og de to involverede kommuner, arbejder med en placering af broen på det sted, hvor en af de tidligere broer har været, markeret som punkt A på vedlagte projektkort (bilag 1) samt vist på vedlagte målebordsblad fra 1870 (bilag 2). [Bilag 1 er gengivet på side 8 i forbindelse med Naturstyrelsens udtalelse]

Projektet søges gennemført i samarbejde med Næsby Bylaug, og der er enighed imellem Næsby Bylaug, Kongsgaarden, Naturstyrelsen og de to berørte kommuner om at broen over Susåen skal genetaberes, men der er ikke fuld tilslutning i Næsby til ovennævnte placering, idet Næsby arbejder med afklaring af andre mulige placeringer af broen på den strækning af Susåen som adskiller Næsby og Vester Brobys jorder – herunder en placering ved punkt B på projektkortet.

Der ansøges derfor om tilladelse til etablering af broen på et punkt som beliggende inden for den på vedlagte projektkort markerede strækning af åen.

Broen kan således placeres på det ovenfor nævnte punkt A, eller på en anden position på den markerede strækning af åen, afhængigt af resultatet af de igangværende drøftelser herom. Den endelige beslutning om broens placering på den markerede strækning, træffes på baggrund af drøftelser imellem Kongsgaarden, Næsby Bylaug og de to involverede kommuner.

Ansøgningen omfatter et projekt, bestående af:

- en 16 – 20 m lang træ-konstrueret bro over Susåen,
- et støbt landfæste, som broen hviler på, på begge sider af åen. Landfæsterne placeres 2-4 meter fra åbrinken, hvorved der tages hensyn til faunaspredningen langs åbrinken
- en ca. 35 m lang spang over et blødbundsareal på Kongsgaardens eng, frem til selve broen
- trampestier i terrænet hhv. fra Åstræde i Næsby til broen, og fra Vester Broby til broen
- en kort spang (2-3 meters længde) over en grøft på trampestien på Næsbyarealerne
- ruteafmærkning på træpæle med små piktogrammer samt et informationsskilt hhv. ved Næsby og Kongsgaarden.

...

Baggrund

Der har igennem en lang årrække været et ønske hos de to daværende amter samt friluftorganisationerne om at få genetableret muligheden for at fodgængere og trækkende cyklister kan krydse Susåen på – eller i nærheden af det sted imellem Næsby og Vester Broby, hvor der tidligere har været en bro over åen.

Ligeledes har Naturstyrelsen interesseret sig for projektet, fordi en overgangsmulighed over åen vil være et vigtigt element i bestræbelserne på at skabe sammenhæng imellem de nye offentlige skov- og naturområder, som er etableret ved Glumsø by, og de eksisterende offentlige naturarealer ved Suserup og Kongskilde – beliggende på den anden side af åen. Naturstyrelsen støtter således de nuværende planer om genetablering af broen.

I januar 2013 har Friluftsrådes lokale kredsbestyrelse fremsendt en skriftlig anbefaling af genetablering af bro eller spang imellem Næsby og Vester Broby til formanden for Teknisk Udvalg i Næstved Kommune. Anbefalingen vedlægges denne ansøgning som bilag 6.

En mulighed for at krydse åen på dette sted vil samtidig være af stor betydning i forhold til at skabe den nødvendige sammenhæng imellem de eksisterende og kommende naturstier rundt om Tystrup-Bavelsesøerne.

Med etableringen inden for de senere år af Kongsgaarden som oplevelses- og besøgssted i Vester Broby, og med et aktivt bylav i Næsby er det fælles ønske om genetablering af broen over Susåen således yderligere aktualiseret.

Den 26. maj 2010 var de to berørte kommuners Natur- og Miljøudvalg på besigtigelse på Kongsgaarden for at danne sig et indtryk af mulighederne for at gennemføre projektet – herunder forskellige, mulige placeringer af broen på strækningen imellem Næsby og Vester Broby. De to udvalg besluttede efterfølgende i enighed at bakke op om projektet, og at det bedst egnede sted at placere en ny bro over Susåen er i det sydvestlige hjørne af Kongsgaardens eng, matr. Nr. 9a Vr. Broby – som vist på vedlagte projektkort, punkt A.

I forlængelse heraf meddelte Næstved Kommune, at såfremt der ikke kan opnås frivillige aftaler med lodsejerne på Næsby-siden, så vil man være indstillet på at gennemføre en ekspropriation af adgangsretten til en trampesti i det nedenfor beskrevne markskel på Næsby-siden af åen, således at der sikres offentlig adgang til fods fra Næsby til det udpegede krydsningssted ved åen.

På nordsiden af åen, i Sorø Kommune, er den offentlige adgang til krydsningsstedet allerede sikret, idet det her er Kongsgaarden, som er ene-ejer af jorderne ned til åen, hvor der i forvejen er åbnet adgang for offentligheden til at færdes på gårdens arealer langs åen. Kongsgaarden bakker således fuldt op om projektet og den udpegede placering af broen.

Ved genetablering af broen på ovennævnte position A, vil den nye bro ligge på det sted, hvor der tidligere har været en bro over åen – jf. vedlagte kopi af målebordsbladet fra 1870 (bilag 2), hvor den gamle bro og de dengang tilhørende stier til hhv. Næsby og Vester Broby fremgår. Der har senere været flere nyere broer over åen ca. 400 m nedstrøms for den ovenfor nævnte bro, beliggende ved position B på projektkortet. Den seneste af disse blev nedrevet i midten af 1930'erne, i forbindelse med uddybning og regulering af Susåen, og siden har der ikke været en bro over åen ved Næsby og Vester Broby.

...

Som for de tidligere broers vedkommende anlægges også den nye bro kun til fodgængere, herunder fodgængere som trækker en cykel.

...

Den nye bro og tilslutnings-spangen

Åens bredde på det udpegede krydsningssted, og i øvrigt også på den markerede strækning af åen er ca. 12 m. Med placering af broens landfæster 1-3 m fra brinken på begge sider af åen (afhængig af terrænets bæreevne) vil broens samlede spænd blive imellem 14 og 18 m.

Broens frie gangbredde bliver 120 cm, hvorved konstruktionens samlede bredde vil blive ca. 180 cm.

Af hensyn til at kanosejlere og grødeskæringsfartøjer kan passere uhindret under broen, anlægges den med en frihøjde over normal højeste vandstand på 120 cm – jf. vandløbsmyndighedens krav.

Den nye bro udføres udelukkende i certificerede materialer, dog vil der, i forbindelse med etablering af landfæsterne på hver side af åen, ske en faststøbning af disse.

...

På vedlagte foto (bilag 4) ses en bro af en sådan type, beliggende i Vejle ådal.

Den planlagte nye bro over Susåen vil få en udformning, som ligger tæt op ad dette design.

[Bilag 4.]

På Kongsgaardens eng er den sidste strækning på ca. 35 m frem til åbrinken så blød, at der ikke umiddelbart kan etableres en ubefæstet trampesti.

På denne strækning anlægges der derfor en lav spang frem til broen.

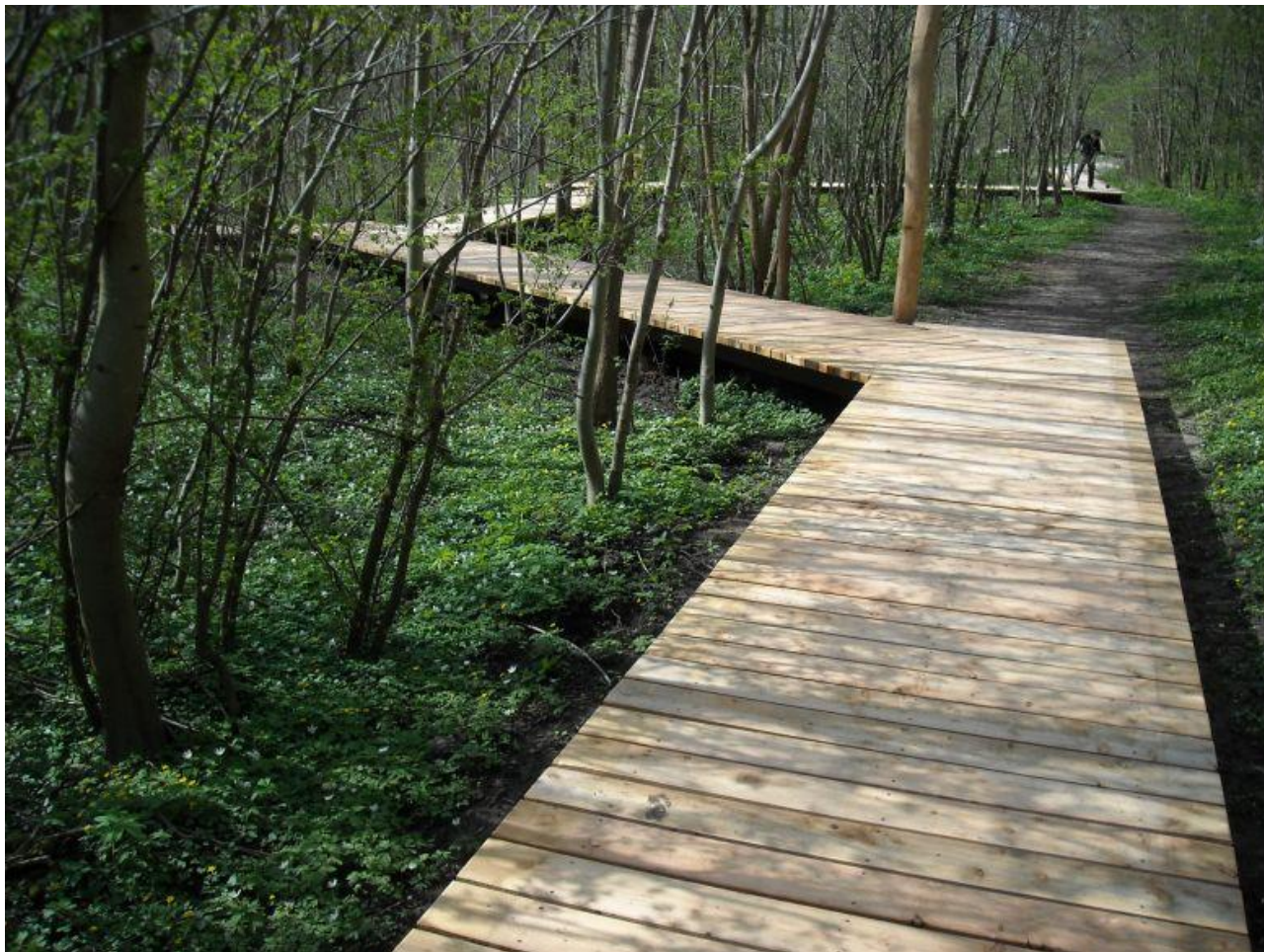
Spangen bliver max. 120 cm bred og udføres uden rækværk.

Der anvendes udelukkende certificerede træmaterialer til konstruktionen.

Spangen hæves ca. 50 cm over terræn, således at vegetationen under spangen ikke påvirkes væsentligt.

Spangen vil få en udformning som vist på vedlagt foto (bilag 5).

[Bilag 5.]

Trampestien på Næsby-siden af åen (Næstved Kommune)

Såfremt broen, som anbefalet af kommunerne, anlægges på den udpegede position A, planlægges tilslutningsstien på Næsby-siden anlagt således:

Fra Næsby til det påtænkte krydsningssted over åen ønskes adgangen etableret som trampesti således:

Fra Åstræde, som er offentlig vej, følger trampestien den eksisterende markvej, i alt ca. 420 m, vist med hvid stipling på projektkortet. Hovedparten af markvejen er beliggende langs skellet imellem matr. nr. 1f og 13c.

Hvor markvejen slutter, fortsætter trampestien videre i det udyrkede markskel imellem matr. nr. 111 vest for stien, og 1c, 1d og 1g øst for stien. I alt ca. 300 m trampesti i skel.

Stien anlægges som trampesti, d.v.s. uden befæstelse eller jordarbejder. I de ovenfor nævnte markskel foretages en 1,5 m. bred slåning/rydning af græs, opvækst og evt. generende grene til markering af stiens forløb. Stien vil således komme til at fremstå yderst diskret som et spor i den eksisterende græsbevoksning.

Den samlede trampesti i markskel er ca. 300 m – svarende til slåning af græs m.v. på ca. 450 m² i skellinien. Trampestien krydser en grøft på denne strækning, hvor der skal etableres en kort spang med en længde på 2-3 m.

Strækningen på markvejen kræver ikke slåning eller andre indgreb, og kan umiddelbart benyttes som den er.

Hvis broen placeres på en anden position inden for den markerede strækning af åen, vil tilslutningsstien blive reguleret i henhold hertil.

Trampestien på Vester Broby-siden af åen (Sorø Kommune)

På nordsiden af åen berører stien alene Kongsgaardens arealer – dog anlægges der, som nævnt ovenfor, en spang i tilslutning til broens landsfæste.

Fra Kongsgaardens parkeringsplads følger trampestien den eksisterende markvej mod Susåen, hvor der i forvejen er anlagt en markeret, offentlig trampesti. Ved Møllebakken føres stien mod sydvest igennem den eksisterende fårefold på bakken og derfra videre igennem en mindre træbevoksning umiddelbart øst for skellet til naboejendommen. Ved at føre stien igennem bevoksningen undgås det at berøre et vældområde, som er beliggende umiddelbart sydøst for bevoksningen. Stistrækningen igennem bevoksningen er ca. 40 m, og der udlægges pletvis træflis i 1 meter bredde på denne strækning.

Fra bevoksningens sydvestlige hjørne følger stien skellet på østsiden indtil et punkt ca. 35 m fra åen. Herfra udføres stien som den nævnte spang frem til selve broen.

Information og rutemarkering

Der etableres kun den mest nødvendige skiltning og markering i terrænet.

Skilte-information om broen og færdslen på trampestierne tænkes placeret sammen med den øvrige lokal-information, som i forvejen findes både i Næsby og på Kongsgaarden, således at det undgås at opsætte egentlige skilte i terrænet.

Samtidig skal det sikres, at markeringen af trampestien i terrænet er så tydelig, at uønsket færdsel uden for stierne undgås – men med så få og diskrete rutemarkeringer som muligt, under hensyn til nævnte ønske om at sikre korrekt kanalisering af færdslen på stien.

Rutemarkeringen udføres i Naturstyrelsens design (dog uden svenskrøde farve), dvs. 5 x 5 tommer egepæle med 10 x 10 cm trampesti-piktogrammer.

Der etableres 4-6 rutemarkeringspæle på Næsby siden og 2-4 på Kongsgaarden – se projektkortet.
...”

I Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967 om fredning af området hedder det bl.a.:

” ...

Overfredningsnævnet er enig i, at Susådalen og arealerne mellem de 2 landsbykirker i Næsby og Vester-Broby udgør et smukt og fredningsværdigt landskab. Nævnet finder dog, at de til grund for denne fredning liggende hensyn – af landskabelig og rekreativ, videnskabelig og undervisningsmæssig art – samt hensynet til sammenhængen med den omfattende fredning af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne må anses at være tilstrækkelig tilgodeset af en noget mindre fredning end vedtaget i fredningsnævnets kendelse [af 12. marts 1965].

...”

Som følge heraf udtog Overfredningsnævnet visse af de fjernest fra de to landsbyer og ådalen beliggende landbrugsområder af fredningen.

Sorø Kommune har i en skrivelse af 4. juni 2013 udtalt, at man anbefaler ansøgningen fra Kongs-
gaarden.

Næstved Kommune har i skrivelse af 6. juni 2013 udtalt:

” ...

Teknisk Udvalg for Næstved Kommune og Teknik og Miljøudvalget for Sorø Kommune gennemgik samtlige løsningsforslag under en fællesbesigtigelse den 26. maj 2010. På et efterfølgende møde mellem de 2 udvalg blev man enig om et krydsningspunkt, svarende til det ansøgte. I forlængelse heraf meddelte Næstved Kommune, at såfremt der ikke kan opnås frivillige aftaler med lodsejerne om et krydsningspunkt, vil man være indstillet på at gennemføre en ekspropriation af adgangsretten via en trampesti i det nedenfor beskrevne markskel på sydsiden af åen således, at der sikres offentlig adgang til fods fra Næsby til det udpegede krydsningssted ved åen. Hvis det er muligt at finde et krydsningssted inden for den angivne strækning, hvor der frivilligt kan skabes adgang til begge sider, vil Næstved og Sorø Kommuner overveje at ændre krydsningspunkt.

Krydsningen var beskrevet i den tidligere regionplan for Vestsjællands Amt.

Kommunens vurdering

Fredningen vedrørende Tamosen og Susådal af 18. april 1967s punkt 3 åbner netop for muligheden af at etablere offentlige vej- og stianlæg inden for fredningen. Det er kommunens vurdering, at etablering af en spang og tilhørende stier derfor ligger indenfor, hvad der kan gives tilladelse til. Fredningen vedrørende Næsbyholm og Bavelse Godser af 16. december 1957 indeholder ikke samme eksplicite mulighed men formålet er at bevare områdets karakter og tage hensyn til landskabelige værdier. Vi vurderer at etablering af spangen er forenelig med fredningernes formål på den pågældende strækning.

I flere perioder før fredningen har der været mulighed for, via spang/bro, at krydse Susåen til fods mellem Næsby og Vester Broby. Etablering af spangen vil være med til at styrke forbindelsen mellem de to landsbyer, som det forekommer naturligt i mindre samfund domineret af landbrugs-
ejendomme.

Spangen vil tillige skabe forbindelse mellem rekreative områder på begge sider af åen, et forhold som vil komme offentligheden til gode.

...”

Sorø Kommune hører under Fredningsnævnet for Vestsjælland, mens Næstved Kommune hører under Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Naturstyrelsen har den 17. juni 2013 henvist sagen til behandling ved Fredningsnævnet for Vestsjælland, jf. naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 7. Som følge heraf er Fredningsnævnet for Vestsjælland i sagen sammensat af de ministerudpegede medlemmer for henholdsvis Fredningsnævnet for Vestsjælland og Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster samt af de af kommunalbestyrelserne i henholdsvis Sorø Kommune og Næstved Kommune udpegede medlemmer.

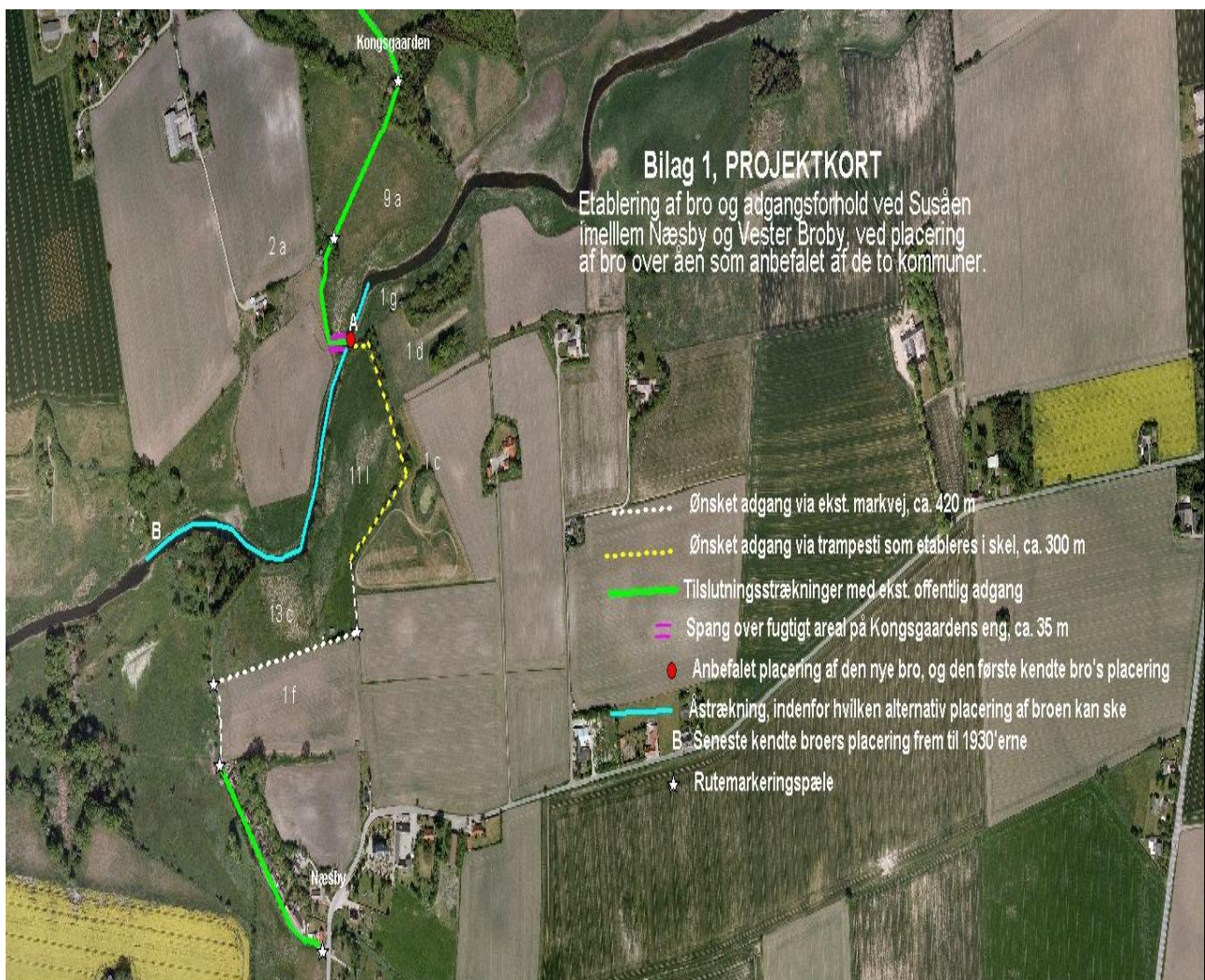

Naturstyrelsen har den 27. juni 2013 udtalt:

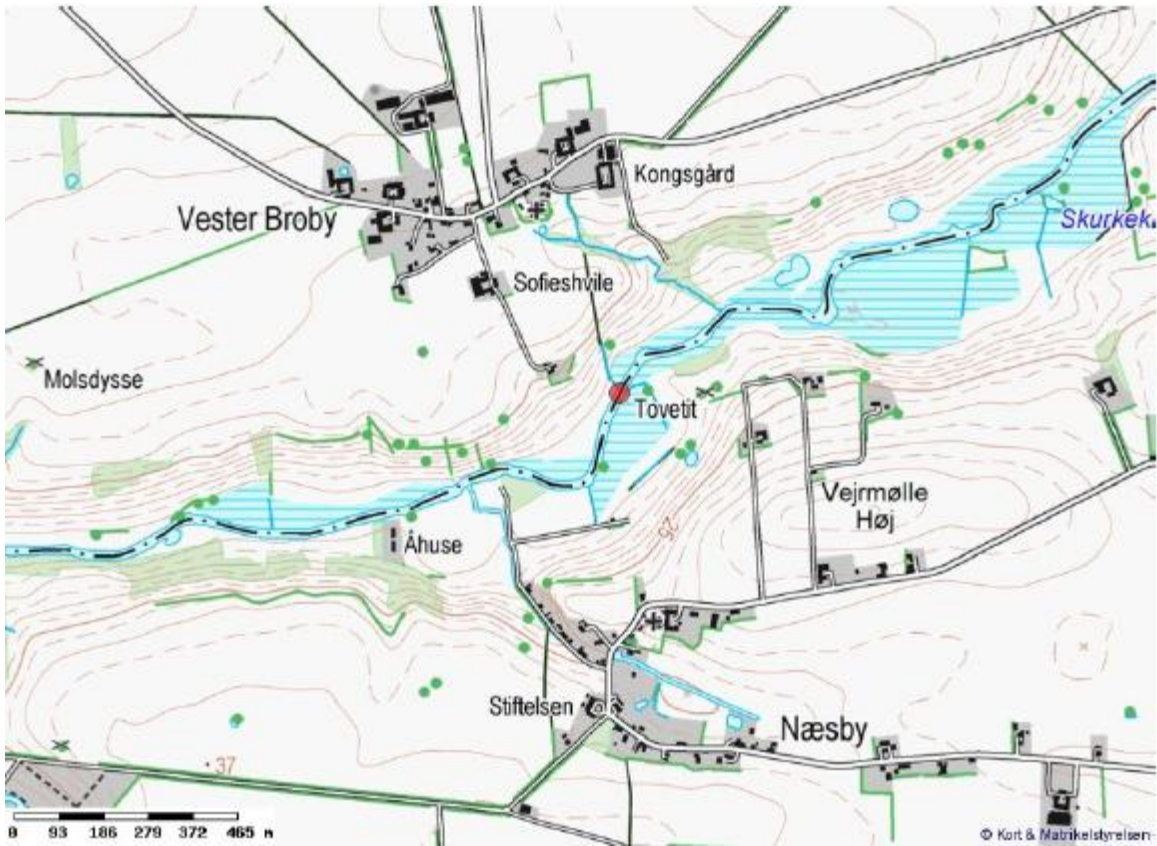
” ...

Ansøgningen

Der søges om dispensation til etablering af en bro over Susåen mellem Næsby og Vester Broby samt anlæg af sti/spang frem til broen på begge sider af åen. Det fremgår af ansøgningen, at den endelige placering af broen vil afhænge af muligheden for at få de nødvendige aftaler om adgang til broen både nord og syd for Susåen. Derfor søges om dispensation til placering af broen primært som angivet på følgende luftfoto med A – alternativt ansøges om en placering på den delstrækning af åen, som er angivet med turkis farve.

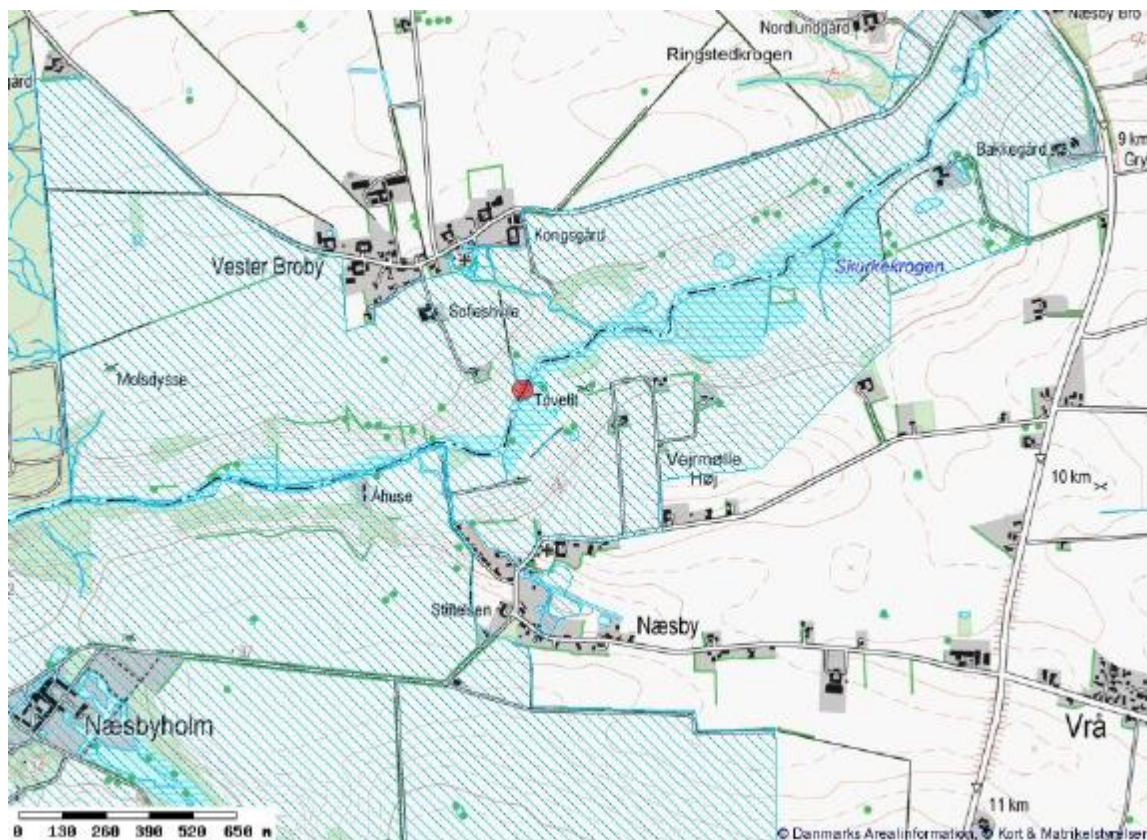

På følgende kort er broens placering vist med rød prik.

Fredningsforhold

På følgende kort er fredede arealer i området vist med skravering.

Det projekt (omfattende bro, spang og sti), der fremgår af ovenstående luftfoto, er beliggende på arealer omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af arealer langs Susåen.

Det fremgår bl.a. af fredningsbestemmelserne

- at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugsejendomme opretholdes,
- at anlæg og omlægning af veje og stier (offentlige og private) ikke er tilladt uden de påtaleberettigedes samtykke - dette gælder dog ikke veje og stier anlagt som led i en landbrugs- eller skovbrugsdrift

Næstved Kommune oplyser i deres brev af 6. juni 2013, at en alternativ placering af stien vil kunne medføre, at stien kommer til at ligge inden for en anden fredning, nemlig fredningen af Næsbyholm og Bavelse godser - afsagt 16. december 1957.

Ejendomsoplysninger

Det stiforløb, som fremgår af ansøgningen, berører flere lodsejere. Det fremgår ikke, at der er truffet aftale med disse lodsejere om forløbet, eller om de er orienteret om ansøgningen.

Da stiforløbet ikke er endeligt fastlagt, er det ikke muligt at give nærmere oplysninger om de berørte ejendomme.

Natura 2000

Susåen er beliggende i Natura 2000-områdenr. 163 – Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Området hvor bro- og stiprojektet ønskes gennemført er beliggende i Natura 2000-områdets habitatområde nr. 194.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 194:

- 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032 Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)
- 1096 Bækklampret (*Lampetra planeri*)
- 1149 Pigsmerling (*Cobitis taenia*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1340 * Indlandssaltenge
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 3270 Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7210 * Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Det er Naturstyrelsens vurdering, at et stiforløb og en bro som ansøgt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag negativt.

Bemærkninger

Det er Naturstyrelsens vurdering, at fredningsnævnet alene bør tage stilling til konkrete ansøgninger og ikke eventuelle alternative - ikke detaljeret beskrevne - forslag. Fredningsnævnet bør derfor overveje, hvorvidt der vil kunne træffes afgørelse om andre placeringer af den ansøgte bro og stiforløbet end det der er præciseret i ansøgningsmaterialet, eller om nævnet alene kan afgive en udtalelse om, hvad nævnet vil være sindet.

Fredningsnævnets henvendelse giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

...”

Ansøgeren har den 19. august 2013 oplyst, at man under henvisning til Naturstyrelsens udtalelse af 27. juni 2013 anmoder fredningsnævnet om alene at tage stilling til det ansøgte for så vidt angår punkt A.

Videncentret for Landbrug har i en skrivelse af 14. november 2013 på vegne flere af lodsejerne i Næsby oplyst, at 66 beboere i Næsby har skrevet under på, at de ikke ønsker en bro ved punkt A, men at broen i stedet placeres for en af Åstrædet, hvor den oprindelige bro lå.

Næstved Kommune har i en skrivelse af 14. november 2013 oplyst, at man er indstillet på at give dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, jf. § 3, stk. 2, til etablering af en sti igennem beskyttet natur mellem spang og offentlig vej.

Fredningsnævnet har den 20. november 2013 foretaget besigtigelse af stedet på begge sider af åen. Der fremkom under besigtigelsen såvel som efterfølgende en række indsigelser fra lodsejere i området. Ansøgningen støttes derimod af Friluftsrådet.

I en skrivelse af 15. december 2013 har Næstved Kommune udtalt:

” ...

Det er kommunens opfattelse, at der undervejs i processen er blevet vist interesse for at etablere en bro blandt beboere på begge sider af åen. Således opfattede vi også de tilkendegivelser, der kom på besigtigelsen den 20. november 2013. Blot var ingen interesseret i broen netop på deres jord.

Det kan ikke udelukkes, at der vil være mountainbikeryttere, der benytter stien fra tid til anden. Det er meningen, at der skal skiltes med, hvordan stien må bruges og det er vores forventning, at mountainbikeryttere vil være et mindre og forbigående problem. Skulle cyklister brug af stien vise sig at være et problem, kan der evt. opsættes klaplåger, som kan bremse trafikken.

I våde perioder er stien ikke farbar og publikum må tage den lange omvej op på Næstvedvej, hvis de ønsker at komme fra Vester Broby til Næsby.

Det vil ikke være tilladt at lade sin hund gå løs på eller ved stien uden lodsejers tilladelse. Det vil fremgå af skiltningen.

...”

Anders Walther Hansen har på vegne Kongsgaarden ved skrivelse af 13. januar 2014 anført bl.a.:

” ...

Ligeledes er vi fleksible m.h.t. broens udformning – herunder at vælge en lavere konstruktion end den i ansøgningen viste model, der som beskrevet relaterer sig historisk til en af de tidligere broers konstruktion.

Endelig skal det præciseres, at vi ikke anser periodisk oversvømmelse af engene i ådalen i visse vintre som en hindring for projektet.

Broen vil være der på naturens præmisser, hvilket betyder at man i sådanne situationer ikke kan krydse åen via broen – ganske som mange andre lavtliggende områder langs Susåen og Tystrup-Bavelsesøerne heller ikke kan befærdes til fods i sådanne perioder p.g.a. forhøjet vandstand. Det er en del af områdets normale og naturlige dynamik.

...”

Næsby Bylaug har i en skrivelse af 14. januar 2014 oplyst, at man støtter en spang for enden af Åstrædet, men ikke andre steder.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnet bemærker, at der i tidligere tider har været indtil flere træbroer over Susåen i området, men der findes i dag ingen muligheder for at krydse åen mellem Tystrup Sø og landevejen mellem Sorø og Næstved. En træbro over åen med tilhørende spang og stier vil være til gavn for almenheden, der vil få bedre muligheder for at opleve det landskabeligt attraktive område, herunder i sammenhæng med andre fredede områder i nærheden.

Fredningsnævnet finder ikke, at projektet er i strid med bestemmelserne i fredningen af 18. april 1967 om, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugsejendomme opretholdes. Fredningsnævnet ligger herved vægt på bl.a. det forhold, at fredningen åbner for muligheden for anlæg af stier samt at fredningskendelsen omtaler rekreative hensyn og sammenhængen med den omfattende fredning af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne.

Fredningsnævnet finder ikke, at projektet har en sådan karakter og et sådant omfang, at bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 6, om videregående afvigelser fra en fredning finder anvendelse.

Uanset det forhold at en træbro med tilhørende spang i den ansøgte størrelse ikke vil forekomme skæmmende, betinger fredningsnævnet sig dog at godkende den endelige udformning af broen med tilhørende landfæster, forinden projektet iværksættes.

Under disse omstændigheder tillader fredningsnævnet, at der ved punkt A etableres en træbro med landfæster og med tilhørende spang og trampestier samt skiltning på begge sider af åen, således som det fremgår og er beskrevet i ansøgningen af 5. april 2013, jf. herved naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det bemærkes, at spørgsmålet om den fornødne ekspropriation eller aftale med lodsejerne omkring etablering af trampestier med offentlig adgang på sydsiden af åen i Næstved Kommune ikke hører under fredningsnævnet.

Rolf Dejløw

Edith Marie Rosenmeier

Tobias Nygaard

Jens Kristensen

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning.

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokaleforeninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet for Vestsjælland, c/o Retten i Nykøbing F., Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F., som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetaling kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet. Projektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Kopi sendes til:

Næstved kommune, lilov@naestved.dk

Sorø kommune, pbha@soroe.dk

Naturstyrelsen, Det Åbne Land, nst@nst.dk

Videncenter for Landbrug, Agro Food Park 15, 8200 Århus N, sus@vfl.dk, vfl@vfl.dk, oyk@vfl.dk

Lone og Ejler Kjær Larsens Fond, tusindfryd3@mail.dk

Foreningen Kongsgårdens Venner, broby-kano@mail.tele.dk

DOF, natur@dof.dk, naestved@dof.dk, soroe@dof.dk

Danmarks Naturfredningsforening, natur@dn.dk, naestved@dn.dk, soroe@dn.dk

Næsby Bylaug v/ Allan B. Johansen, abj@affaldplus.dk

Næsby Bylaug v/Frank Hagerup Rasmussen, Næsbyvej 18, 4171 Glumsø

Friluftsrådet v/Arne Kristensen, Stendyssevej 17, 4171 Glumsø, sydvest@friluftsradet.dk

Knud Erik Ingerslev Jensen, Granlygaard, Tyvelse, 4171 Glumsø, 57647008@pc.dk

Næsbyholm-Bavelse Godskontor, Mogens Holck, Skovridervej 11B, 4171 Glumsø,

mh@bavelse.dk

Åge Flemming Damslund, Strandvejen 25, 4180 Glumsø

Annette Bohmann Jørgensen. Præsteengen 4, 4171 Glumsø

MJT Holding ApS, Åstrædet 20, 4171 Glumsø

Jesper Therbo-Pedersen, Næsbyvej 41, 4171 Glumsø

Mogens Baagland, Hejreskovvej 38, 4171 Glumsø

Lise Nørtoft Larsen, Strandvejen 43, 4180 Sorø

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, 4100 Ringsted

Tobias Nygaard, Søstien 1, 4180 Sorø

Edith Marie Rosenmeier, Weidekampsgade 3, 3.tv., 2300 København S

Jens Kristensen, Fyrreparken 21, 4700 Næstved

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 24. november 2014 kl. 13.00 holdt fredningsnævnet bestående af formanden dommer Kirsten Linde, det statslige medlem Edith Marie Rosenmeier og suppleanten for det kommunalvalgte medlem, Jørgen Pedersen møde på ejendommen Skelbyvej 149, 4171 Glumsø.

Der foretoges:

FS 36/14 Sag om genopførelse af nedbrændt stuehus på Skelbyvej 149, 4171 Glumsø, matr. nr. 6b Næsby by, Næsby. Det ønskede hus har et boligareal på 285 m². Grundarealet for det nedbrændte stuehus var på 160 m². Samtidig nedrives 450 m² driftsbygninger. Den højeste del af den nye bygning vil være 7,5 m over terræn. Det brændte hus var ca. 8 m højt og driftsbygningerne 7,5 m. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af Tamosen og Susådalen. Ifølge fredningen skal ejendommenes karakter af landbrugsejendomme opretholdes, Tegninger og planer for bygninger skal godkendes af de påtaleberettigede. Bygningssider skal holdes i bestemte jordfarver eller hvidt og sort.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 20. maj 2014.

Udtalelse af 8. juli 2014 fra Næstved kommune.

Mail af 13. september 2014 fra Danmarks Naturfredningsforening.

Mødt var foruden nævnets medlemmer:

Ejerne Jannie og Torben Kristiansen
Arkitekt Claus Boelsmand
For Næstved kommune, Lisbeth Løvendahl
For DN, Kristian Gramstrup

Der foretoges besigtigelse.

Ejerne og arkitekt Claus Boelsmand redegjorde for, hvor den nye bygning ønskes opført. Den højeste del af bygningen vil blive placeret ca. 1,5 m lavere end det nedrevne udhus men længere fremme i forhold til Susådalen. Bygningens grundareal vil udgøre ca. 250 m². Placeringen er valgt af hensyn til udsigten. Taget vil få et fald på 10 % set i forhold til den højeste del af bygningen. Bygningen skal fremtræde som en del af bakken og have et moderne udtryk. Taget på den lange midterbygning skal være et sedumtag d. v. s. et tag med bevoksning af lav. Sidefløjenes skal enten være sedumtage eller paptage. De lodrette sider skal beklædes med rustikke grådæmpede, gule blødsrøgne teglsten af samme type og farve, som vist som "D 38" på Petersens Tegls hjemmeside.

Bygningens store glasflade i gavlen mod ådalen vil blive indrammet af mure, der rækker 2 meter frem foran glasfladerne og derfor ikke fremtræde dominerende. Bygningens korsform er valgt for at sikre læmuligheder. For yderligere at sikre disse vil ejerne gerne plante træer på begge sider af bygningen.

Kristian Gramstrup fandt, at bygningen forekommer noget stor men ville dog med den valgte udformning og materialevalg ikke udtale sig mod, at det ansøgte imødekommes.

Lisbeth Løvendahl oplyste, at der som regel gives landzonetilladelse til beboelsesbygninger på landbrugsejendomme med et boligareal på op til 300 m². Hun ville ikke udtale sig mod det ansøgte.

Der foretoges votering.

Under hensyn til oplysningerne om bygningens højde, udformning, materiale- og farvevalg godkendte fredningsnævnet enstemmigt, at der opføres en beboelsesbygning, som ansøgt. Det er et vilkår, at den bestående beplantning med træer omkring den planlagte bygning bevares, og at der på hver side af den fremstående del af bygningen mod ådalen foretages en ensartet slørende beplantning.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr..

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og

Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 2. december 2014.

Kirsten Linde
Formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening
Friluftsrådet
Region Sjælland
Næstved kommune
Claus Boelsmand
Jannie og Torben Kristiansen, Skelbyvej 149, 4170 Glumsø
Edith Marie Rosenmeier
Jørgen Pedersen

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

22. december 2015 • J.nr.: NMK-522-00236 • Ref.: AUP

AFGØRELSE

i sag om dispensation til bro over Susåen samt spang og sti indenfor fredningen i Næstved Kommune og Sorø Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 50, stk. 1 (fredningsdispensation).

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster afgørelse fra Fredningsnævnet for Vestsjælland af 29. juli 2014 om dispensation til genetablering af en træbro over Susåen med tilhørende spang og stier på strækningen mellem Næsby og Vester Broby, på matr.nr. 9a V. Broby By, V. Broby, og 1f, 11l og 13c Næsby By, Næsby. Dispensationen er betinget af fredningsnævnets endelige godkendelse af udformningen af broen med tilhørende landfæster.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8. december 2015 om lov om naturbeskyttelse

² Lovbekendtgørelse nr. 1620 af 8. december 2015 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Næsby Bylaug og Videncentret for Landbrug (nu SEGES) på vegne af 2 lodsejere.

Næsby Bylaug finder, at fredningsnævnets behandling af sagen er stærkt kritisabel, da fredningsnævnet ikke har taget stilling til den oprindelige ansøgning, hvor der blev ansøgt om en placering af en bro over Susåen på en strækning fra A til B. I disse to punkter har der tidligere været en bro over Susåen. Bylauget har anbefalet en bro for enden af Åstrædet i punktet B. Beboerne i området støtter placeringen B, mens de er imod placeringen A. Det er videre kritisabelt, at hverken ansøger eller fredningsnævnet har informeret Bylauget om, at ansøger har indskrænket det ansøgte til kun at vedrøre punktet A, hvilket fredningsnævnet herefter alene har taget stilling til.

SEGES repræsenterer en af de ejeres ejendom (matr.nr. 11I), hvor broen skal have landfæste og hvor spang og dele af sti skal forløbe. Den anden ejers ejendom (matr.nr. 4h) grænser op til bro og stiforløb.

SEGES har bl.a. gjort gældende, at etablering af en bro mv. har et sådant omfang det pågældende sted, at gennemførelsen vil kræve en ny fredning, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5. Videre er broen mv. i direkte modstrid med flere af fredningsbestemmelserne, bl.a. bestemmelsen med forbud mod opsætning af "andre indretninger". Klager finder, at broen og spang i tilknytning dertil vil virke meget dominerende i området. Færdslen på broen mv. vil være til stor gene for dyrelivet, som i forvejen er belastet med kanosejlads på Susåen. Mountainbikeryttere og løse hunde vil give endnu mere uro.

SEGES finder, at projektet vil medføre negativ påvirkning af EU-habitatområde nr. 194 "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen".

SEGES anfører, at ejerne og Næsby Bylaug ikke er imod en anden placering af broen. Derfor bør den tilladte placering ændres til et afslag og en alternativ placering kan søges på ny.

Sagens oplysninger

Fredningsnævnet for Vestsjælland har behandlet og meddelt dispensation til en ansøgning om etablering af en forbindelse mellem Vester Broby og Næsby, hvor der skal være en gangbro over Susåen med et stisystem bestående af spange og trampestier.

Området med og omkring Susåen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af arealer langs Susåen i Lyngby-Broby, Fjenneslev og Suså kommuner. Det fremgår af fredningen, at grundlaget for fredningen er hensyn af landskabelig, rekreativ, videnskabelig og undervisningsmæssig art, samt hensyn til sammenhængen med den omfattende fredningen af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne.

Det fremgår af fredningens bestemmelser stk. 1, 3 og 8:

1. arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes,

3. anlæg og omlægning af veje og stier (offentlige og private) ikke er tilladt uden de påtaleberettigedes samtykke – dette gælder dog ikke veje og stier anlagt som led i en landbrugs- eller skovbrugsdrift,

8. det er ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelsesbåde, badehuse, boder skure eller andre indretninger, herunder maste, tårne og benzintankanlæg – maste til lokal el-forsyning må dog anbringes med godkendelse af de påtaleberettigede,

De påtaleberettigede er fredningsnævnet og amternes fredningsplanudvalg.

Kongsgaarden v. Lone og Ejler Kjær Larsens Fond har den 5. april 2013 ansøgt om at genetablere en forbindelse mellem Vester Broby og Næsby, hvilket indebærer en bro over Susåen og anlæggelse af stiforbindelse, hvor dele er udformet som spang. Det fremgår af historiske kort, at der har været en forbindelse A (målebordsblad 1842-1899) og en forbindelse B ved Åstræde (målebordsblad 1901-1971) med bro og sti mellem landsbyerne. Den seneste bro (B) blev nedrevet i 1930'erne. Ansøger ejer den nordlige del af jorden matr.nr. 9a V. Broby By, V. Broby, ned til A og ønsker primært at etablere broen ved A. Alternativt kan en kommende bro opføres på strækningen mellem A og B. Ansøger har efterfølgende den 19. august 2013 ændret ansøgning, således at broen og de tilstødende stier alene ønskes etableret i A.

Broen skal opføres som en 16-20 meter lang træbro, med støbt landfæste 2-4 meter fra åbrinken, og broens frihøjde bliver 120 cm ved åens normale højeste vandstand, for at kanosejlere og grødeskærringsfartøjer kan passere. Broens gangbredde bliver 120 cm og den samlede bredde ca. 180 cm. Broens konstruktion relaterer sig til en af de tidligere broers konstruktion, som havde en A-form. På Kongsgaardens eng skal der etableres en ca. 35 meter lang og max 1,2 m bred spang over blødbund frem til broen. Spangen er ca. ½ meter over jorden og uden gelænder. En kort spang på 2-3 meter skal føre over en grøft på Næsby siden. Trampestier etableres fra Åstræde i Næsby til broen og fra Vester Broby til broen. Broen og stierne skal anvendes af gående, herunder gående som trækker en cykel.

Ansøger har oplyst, at projektet gennemføres sammen med Næsby Bylaug, Naturstyrelsen og Næstved og Sorø kommuner, som er enige om at genetablere en broforbindelse mellem Vester Broby og Næsby. Næsby-siden er dog ikke enige om placeringen af broen. De lokale kredsbestyrelser for Friluftsrådet anbefaler en genetablering af broen.

Fredningsnævnet har anmodet Naturstyrelsen og kommunerne om en udtalelse om projektet.

Sorø Kommune har den 4. juni 2013 udtalt, at man anbefaler det ansøgte projekt.

Næstved Kommune har den 6. juni 2013 udtalt, at man anbefaler det ansøgte krydsningspunkt A. Såfremt der ikke opnås aftale med lodsejerne om etablering af bro og sti på Næstved Kommunens side af åen, er kommunen indstillet på at gennemføre en ekspropriation af adgangsretten via en trampesti. Hvis det er muligt at opnå en frivillig aftale på en anden del af strækning vil kommunen overveje at ændre krydsningspunktet.

Naturstyrelsen har den 27. juni 2013 bl.a. udtalt, at det ansøgte med krydsning af Susåen i A og de tilknyttede spange og stier er beliggende på arealer, der er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967. Styrelsen oplyser, at såfremt broen etableres i B, vil broen og tilgrænsende

stier tillige blive omfattet af afgørelse af 16. december 1957 om fredningen af Næsbyholm og Bavelse godser.

Styrelsen oplyser, at Susåen er beliggende i Natura 2000-område nr. 163 "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose", som på den omhandlende strækning ligeledes er EU-habitatområde nr. 194 "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen". Styrelsen har vurderet, at broen og et stiforløb ikke vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag negativt.

SEGES har på vegne af flere lodsejere den 14. november 2013 oplyst, at 66 beboere i Næsby har skrevet under på, at de ikke ønsker en bro i punktet A, men i stedet ønsker broen ved punktet B.

Næstved Kommune har den 14. november 2013 oplyst, at kommunen er indstillet på at give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til etablering af en sti gennem beskyttet natur.

Fredningsnævnet har den 20. november 2013 besigtiget området på begge sider af Susåen.

Næstved Kommune har den 15. december 2013 bl.a. udtalt, at ingen lodsejere er interesseret i broen på netop deres jord, selvom beboere på begge sider af åen er interesseret i en broforbindelse. Kommunen kan ikke udelukke af mountainbikeryttere vil benytte stien, men det anses for et forbigående problem, da der skiltes imod dette. Evt. vil der kunne opsættes klaplåger for at hindre cykelskade. Det vil ej heller være tilladt at have løsgående hunde, hvilket der ligeledes opsættes skilte om. I våde perioder vil stien ikke være farbar.

SEGES har den 13. januar 2014 på vegne af 2 lodsejere bl.a. anført, at området ikke tåler yderligere forstyrrelser fra bl.a. mountainbikeryttere og hunde uden snor.

Ansøger har den 13. januar 2014 bl.a. skrevet, at ønsket om en bro ikke alene er Kongsgaardens ønske, men et bredt samfundsmæssigt ønske. Ansøger er indstillet på at ændre konstruktionen af broen til en lavere konstruktion. Ansøger finder ikke at vinteroversvømmelserne af området er en hindring for projektet, da det vil være en bro på naturens præmisser.

Næsby Bylaug har den 14. januar 2014 anført, at de kun ønsker en spang i punktet B ved Åstræde, og ikke støtter en placering ved A.

Fredningsnævnet har på denne baggrund den 29. juli 2014 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 50 til etableringen af en træbro i punktet A og det tilstødende stisystem med spange og trampestier. Fredningsnævnet har vurderet, at projektet ikke er i strid med bestemmelserne i fredningen om, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugsejendomme opretholdes. Fredningsnævnet vurderer, at en bro over Susåen med tilhørende stisystem vil være til gavn for almenheden, som vil få mulighed for at opleve det landskabelige attraktive område. Fredningsnævnet har lagt vægt på, at fredningen åbner for muligheden for anlæg af stier, samt at fredningskendelsen omtaler rekreative hensyn og sammenhængen med den omfattende fredning af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne. Fredningsnævnet har betinget, at nævnet skal godkende den endelige udformning af broen med tilhørende landfæster, inden projektet iværksættes.

Fredningsnævnet har til klagerne bemærket, at spørgsmålet om placeringen af bro/spang blev drøftet under besigtigelsen den 20. november 2013, samt at bylaugets indlæg om placering er indgået i fredningsnævnets overvejelser.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Indledningsvis bemærkes, at ansøgeren under sagens behandling har ændret ansøgningen til, at broen og de tilstødende stier alene ønskes etableret i A. Fredningsnævnet har i forlængelse heraf taget stilling til denne placering. Natur- og Miljøklagenævnet tager således alene i herværende afgørelse alene stilling til denne placering.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Der kan kun meddeles dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt beskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser for arter, som området er udpeget for, jf. stk. 2. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Projektet er beliggende i et område, der er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af arealer langs Susåen i Lynge-Broby, Fjenneslev og Suså kommuner.

Selve Susåen er på strækningen område nr. 163 "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose", der består af EU-habitatområde nr. 194 "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen.

Naturstyrelsen har vurderet, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, ligesom det ansøgte ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Naturstyrelsens vurdering af, at der ikke er tale om en påvirkning i strid med habitatreglerne, og at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, dermed i denne sag ikke er til hinder for en dispensation fra fredningens bestemmelser. Nævnet bemærker, at det ansøgte med landfæste 2-4 meter fra åen ikke berører habitatområdet, men alene skygger på et lille areal af åen.

Natur- og Miljøklagenævnet finder endvidere ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at der ikke er tale om et projekt med en sådan karakter og omfang, at § 50, stk. 5, om videregående afvigelser fra en fredning finder anvendelse.

Fredningen giver mulighed for at dispensere til anlæggelse af stisystemer, jf. fredningens bestemmelse stk. 3. Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at der kan dispenseres til en træbro med tilhørende spange og stier, og at den ansøgte størrelse af broen ikke vil være skæmmende i landskabet. Nævnet finder, at forbindelsen er en genskabelse af en historisk forbindelse over Susåen, og forbindelsen vil medvirke til at styrke det rekreative friluftsliv og skabe sammenhæng med fredning af arealerne ved Tystrup-Bavelse-søerne. Fredningsnævnet har betinget dispensation af, at den endelige udformning af broen med tilhørende landfæster skal godkendes inden projektet iværksættes.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster afgørelse fra Fredningsnævnet for Vestsjælland af 29. juli 2014 om dispensation til genetablering af en træbro over Susåen med tilhørende spang og stier på strækningen mellem Næsby og Vester Broby, på matr.nr. 9a V. Broby By, V. Broby, og 1f, 11l og 13c Næsby By, Næsby. Dispensationen er betinget af fredningsnævnets endelige godkendelse af udformningen af broen med tilhørende landfæster.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at nævnet i afgørelse om Næstved Kommunes dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 og landzonetilladelse efter planlovens § 35 har tilføjet vilkår om, at broforbindelsen i punkt A først kan etableres, når den i sagen omhandlende rodkage ikke længere kan fungere som redeplads for isfugl.

Endelig bemærker nævnet, at denne afgørelse i sig selv ikke giver ansøger ret til at landfæste broen eller anlægge stier på Næsby-siden, såfremt der ikke er aftale med lodsejeren herom eller der ikke er tilvejebragt den fornødne ret via ekspropriation.

Line Theil Elikofer
Ankechef

Anna-Grethe U. Pedersen
Cand. Scient. Ph.D. (biolog)

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Lone og Ejler Kjær Larsens Fond v/Anders W. Hansen, tusindfryd3@mail.dk
Næsby Bylaug v/Ilan B. Johansen, abj@affaldplus.dk
Videncentret for Landbrug v/Ole Kirk (j.nr. 35-03177), oyk@vfl.dk; sus@vfl.dk
Fredningsnævnet for Vestsjælland, (F23/2013), vestsjaelland@fredningsnaevn.dk
Sorø Kommune, soroekom@soroe.dk; pbha@soroe.dk
Næstved Kommune, jeres j.nr.: 2007-39572, naestved@naestved.dk; lilov@naestved.dk
Næsbyholm-Bavelse Godskontor, Att.: Mogens Holck, mh@bavelse.dk
Naturstyrelsen, afdeling for fredning, nst@nst.dk

og pr. brev til:

Aage Flemming Damslund
Strandvejen 25
4180 Sorø

MJT Holding ApS
Næsbyvej 41
4171 Glumsø

Mogens Baagland
Hejreskovvej 38
4173 Fjenneslev

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-SSJ-24-2018: Ansøgning om tilladelse til at opføre et udhus beregnet til værksted og opbevaring af værktøj og maskiner på ejendommen matr.nr. 4m Næsby by, Næsby beliggende Præsteengen 2, 4171 Glumsø

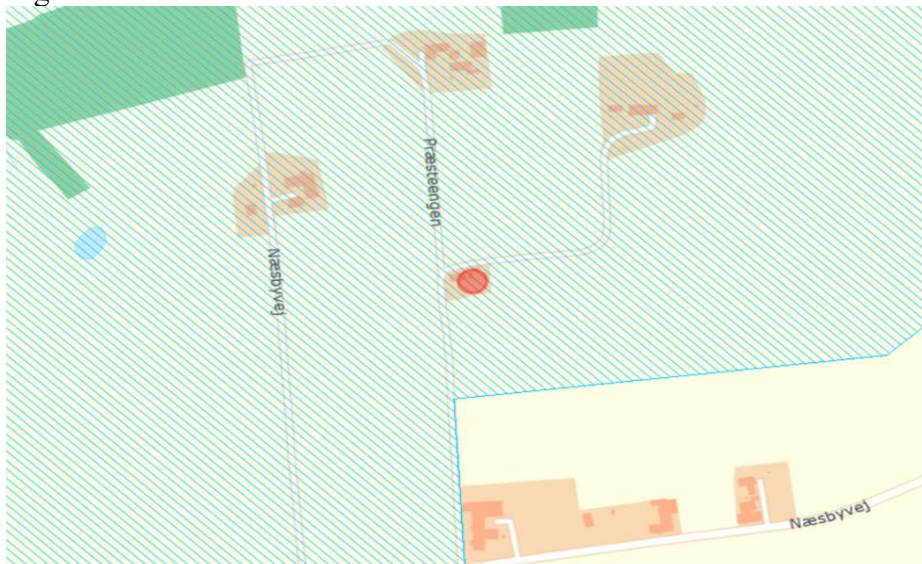
Næstved Kommune har på vegne ejeren af ovennævnte ejendom, Peter Jørgensen, fremsendt ansøgning som ovenfor anført. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18-04-1967 om fredning af Tamosen, Susådal. Fredningens formål er, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugsejendomme opretholdes. Det er ikke tilladt at opføre skure eller andre arter af bygninger. Det er imidlertid tilladt at opføre nybygninger, der er landbrugsmæssigt nødvendige. Tegninger vedrørende udseende og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

Sagen er behandlet af fredningsnævnets formand alene i medfør af § 10, stk. 5 i forretningsordenen for fredningsnævnet.

Efter det oplyste lægger nævnets formand til grund at det ansøgte ikke vil stride mod hensynene i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Under hensyn til anvendelsesformålet med bygningen og det fremlagte bygningstegningsmateriale findes det ansøgte byggeri ikke at stride mod fredningens formål, hvorfor der meddeles tilladelse til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

På følgende kort er placeringen af det ansøgte vist med rød cirkel. Fredet areal er vist med skravering.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 30. september 2018.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Region Sjælland
Ansøger Peter Jørgensen
Næstved Kommune
Friluftsrådet
Dansk Ornitologisk Forening

Kongsgaarden
Anders Walther Hansen

awh.naturkontoret@gmail.com

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-052-2019

Jf. F 23/2013

Deres j.nr. -

Den 27. september 2019

Vedr.bro/spang over Susåen.

Kongsgaarden ved Anders Walther Hansen har ved mail af 28. maj 2019 rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland.

Det hedder i henvendelsen:

” ...

Med henvisning til Fredningsnævnet for Vestsjællands sag nr. F23/2013 af 29. juli 2014 vedr. bro/spang over Susåen mellem Næsby og Vester Broby, fremsendes hermed tegninger af træbroen til Fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse af 29.7.2014 betinget sig, at få forelagt tegninger af den endelige udformning af broen med tilhørende landfæster, til endelig godkendelse, forinden projektet iværksættes.

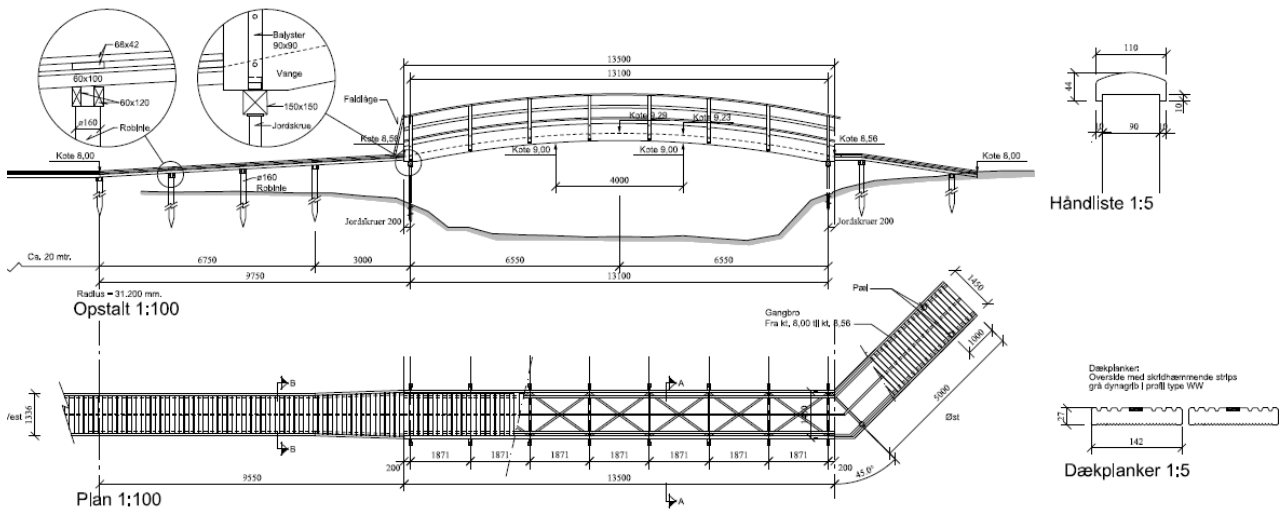
Det bemærkes, at man i den valgte konstruktion ikke anvender støbte landfæster af beton, men nedrammer pæle samt nedskruer punktfundamenter vha. jordskruer, således at der ikke er behov for at støbe landfæster.

Ligeledes har man i den endelige udformning valgt ikke at benytte den A-konstruktion til broen, som er nævnt i ansøgningen. I stedet anvendes en lav, selvbærende og let buet konstruktion. Baggrunden for denne beslutning er, at den lave, selvbærende konstruktion fremtræder langt mere diskret i landskabet.

Det bemærkes endvidere, at vi har fravalgt overfladebehandling af broen, således at den efter en kort årrække vil patinere naturligt i en grålig farve.

Tegning fra broentreprenøren, Wood-Ways, af broens endelige udformning vedhæftes.

Yderligere vedhæftes til orientering fotos af broer af lignende type, som Wood-Ways har anlagt andre steder.

Hovedvanger	96 x 540 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Trykvænger	60 x 120 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Sekundære	60 x 100 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Dækplanker	27 x 142 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Balustre	90 x 90 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Ryglæn	30 x 90 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Håndliste	44 x 110 mm,	FSC certificeret hårdt træ
Vindkryds	50 x 50 mm,	FSC certificeret hårdt træ

Projekt	Fodgængerbro - Susåen	DA/TO	09-05-2019
Kunde	Næstved Kommune	Udsat	W+R/Andrup
Rådgiver	Naturkontoret	Overl.	
		Mål	1/100 / 1/20 / 1/5

Wood-ways.com
- en verden af træ-broer

Flindevvej 5-8660 Skanderborg - Tlf. 61 377 586 - info@wood-ways.com - www.wood-ways.com

Eksempler på broer med bænke og Træ-stier

...”

Miljøstyrelsen har den 11. juli 2019 udtalt:

” ...

Fredningsnævnet har med nedenstående mail anmodet Miljøstyrelsen om teknisk bistand, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Miljøstyrelsen anbefaler en godkendelse af udformningen af broen eller det modsatte.

For så vidt angår spørgsmålet, om den meddelte dispensation fra 2015 er bortfaldet jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2., kan Miljøstyrelsen oplyse, at det fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 22. december 2015, at:

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster afgørelse fra Fredningsnævnet for Vestsjælland af 29. juli 2014 om dispensation til genetablering af en træbro over Susåen med tilhørende spang og stier på strækningen mellem Næsby og Vester Broby, på matr.nr. 9a V. Broby By, V. Broby, og 1f, 11l og 13c Næsby By, Næsby. Dispensationen er betinget af fredningsnævnets endelige godkendelse af udformningen af broen med tilhørende landfæster.

Afgørelsen vedrører både dispensation til genetablering af en træbro og tilhørende spang og stier.

Det fremgår videre af klagenævnets afgørelse:

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at nævnet i afgørelse om Næstved Kommunes dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 og landzonetilladelse efter planlovens § 35 har tilføjet vilkår om, at broforbindelsen i punkt A først kan etableres, når den i sagen omhandlende rodkage ikke længere kan fungere som redeplads for isfugl.

Endelig bemærker nævnet, at denne afgørelse i sig selv ikke giver ansøger ret til at landfæste broen eller anlægge stier på Næsby-siden, såfremt der ikke er aftale med lodsejeren herom eller der ikke er tilvejebragt den fornødne ret via ekspropriation.

Kommunerne har oplyst, at Næstved Kommune har igangsat ekspropriation af stiadgang over det fredede areal, og at begge kommuner har foretaget ikke ubetydelige rydninger med henblik på anlæggelse af stiforbindelse. Desuden har kommunerne igangsat anlæg af stierne og udbedring af de fugtige parter, som stiforløbet skal passere. Dette er fortaget før den 22. december 2018.

Kommunerne oplyser endvidere, at der på baggrund af Dansk Ornitologisk Forenings overvågning af isfugls yngleaktivitet i området, ikke har været konstateret yngleaktivitet ved rodkagen i 2018 og 2019. Derfor ønskes broen nu etableret.

Udnyttelsen af Natur- og Miljøklagenævnets dispensation er således igangsat før den 22. december 2018. Af hensyn til ynglende isfugl har udnyttelsen af den sidste del af dispensationen – opsætning af broen – ikke kunnet igangsættes før nu.

Det er på den baggrund Miljøstyrelsens vurdering, at Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 22. december 2015 ikke er bortfaldet.

Det er endvidere Miljøstyrelsens opfattelse, at Naturstyrelsens (nu Miljøstyrelsen) afgørelse af 17. juni 2013 om henvisning af ansøgning om etablering af bro over Susåen mellem Vester Broby og Næsby til Fredningsnævnet for Vestsjælland fortsat gælder. Fredningsnævnet skal derfor tiltrædes af de nu udpegede medlemmer af Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Miljøstyrelsen selvfølgelig til rådighed.
...”

Danmarks Naturfredningsforening har haft lejlighed til at udtale sig, men har ikke fremsat bemærkninger til sagen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Sagen, der vedrører både Sorø Kommune og Næstved Kommune og således omfatter såvel Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster samt Fredningsnævnet for Vestsjælland, er af Miljøstyrelsen henvist til behandling ved Fredningsnævnet for Vestsjælland. I afgørelsen deltager herefter det ministerudpegede medlem af Fredningsnævnet for Vestsjælland, Rolf Dejløw, det ministerudpegede medlem for Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster, Erling Brorson Nielsen, det af Sorø Kommune udpegede medlem, Tobias Nygaard, det af Næstved Kommune udpegede medlem, Sidsel Munch, samt formand for Fredningsnævnet for Vestsjælland, Ole Stryhn, jf. naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 7.

Fredningsnævnet tiltræder af de af Miljøstyrelsen anførte grunde, at den dispensation, der blev meddelt ved afgørelse af 29. juli 2014, og som blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet den 22. december 2015, ikke er bortfaldet.

Fredningsnævnet godkender i øvrigt den udformning af træbroen med tilhørende landfæster, som fremgår af ansøgningen af 28. maj 2019 med bilag i form af tegning og foto af en tilsvarende træbro med landfæster. Fredningsnævnet lægger herved vægt på, at bro og landfæster i størrelse, udformning og materialevalg er tilpasset omgivelserne.

Ole Stryhn
formand

Rolf Dejløw

Tobias Nygaard

Erling Brorson Nielsen

Sidsel Munch

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Sorø Kommune
Teknik, Miljø og Drift, Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø

FN-VSJ-095-2021
Den 28. februar 2022

Sorø Kommune har ved mail af 27. oktober 2021 sendt fredningsnævnet en ansøgning om dispensation til at etablere en kanoisætningsplads ved Kongsgården, på matr.nr. 9a Vester Broby By, Vester Broby, beliggende Strandvejen 11, 4180 Sorø.

Af ansøgningen fremgår:

Matrikel 9a V. Broby By, V. Broby, matrikelgrænser er markeret med rødt.
Placering af kanoisætningsplads er markeret med gul cirkel.

Arealets indretning

Arealet indrettes således:

- Etablering af isætningsplads langs åbrinken, længde 6 meter (rød).
- Etablering af isætningsrampe, længde 8 meter (rød skravering).
- Etablering af infoskilt. Skiltet skal bl.a. informere om sejlads på Susåen, Kongsgården samt om EU Life projektet ”Malermusling”.
- Etablering af pladsskilt, der informerer om hvilken plads man er ankommet til, samt hvor lang strækningen er til næste plads.

Eksempel på udformning af isætningskant.

Eksempel på udformning af isætningsrampe.

Sorø Kommune har den 18. november 2021 afgivet følgende udtalelse:

Vurdering iht. Nbl. § 50

Sorø Kommune har med mail fra d. 25. oktober 2021 bedt om Fredningsnævnets afgørelse vedr. et forslag til en kanoisætningsplads på matr. 9a Vester Broby by, Vester Broby.

Den omhandlede ejendom har adresse Strandvejen 11, Vester Broby, 4180 Sorø, og ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af arealer ved Susåen.

Fredningsnævnet har i den forbindelse bedt om kommunens vurdering af hvorvidt nogen af de forhold, som er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, taler imod at meddele en dispensation.

Naturbeskyttelseslovens § 50:

§ 50. Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Reglerne i § 66 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Stk. 3. Medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan

1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller

2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Stk. 4. Det skal fremgå af afgørelser efter stk. 1, at betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt.

Stk. 5. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Anlægget

Arealet indrettes således:

- Etablering af isætningsplads langs åbrinken, længde 6 meter.
- Etablering af isætningsrampe, længde 8 meter.
- Etablering af infoskilt. Skiltet skal bl.a. informere om sejlads på Susåen, Kongsgården samt om EU Life projektet "Malermusling".
- Etablering af pladsskilt, der informerer om hvilken plads man er ankommet til, samt hvor lang strækningen er til næste plads.

Placeringen er valgt ved et gammelt vadested, hvor det er let at etablere adgang fra Kongsgården ad etablerede stier.

Anlægget er kun relevant i forbindelse med sejlads. Der forventes derfor i nogen grad øget menneskelig aktivitet omkring anlægget i sommerhalvåret.

N2000

Vandløbet Susåen indgår på strækningen i Natura 2000-område nr. 163 Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, herunder habitatområde H194, Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen, som indeholder den relevante strækning af Susåen.

Udpegningsgrundlaget er vist i figur 1

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194		
Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnálalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Bækklampret (1096)
	Pigsmerling (1149)	Stor vandsalamander (1166)

Figur 1: Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte bl.a. tykskallet malermusling. I Susåen er der registreret få levende individer af tykskallet malermusling. Kommunerne omkring Susåen gennemfører pt. et UC LIFE Denmark projekt med henblik på at genoprette bestanden af arten

Det fremgår af Natura 2000-basisanalyse (planperiode 2022-2027), og Miljøgis, at Susåen generelt er kortlagt som "habitatnaturtype 3260, Vandløb med vandplanter" og at langt de fleste vandløbsstrækninger vil kunne henføres til denne naturtype. I dette N2000 område er der kortlagt 72 km vandløb med habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260). Kun selve Susåen indgår i denne kortlægning.

Dele af vandløbets brinker er kortlagt som "habitatnaturtype 6430, Urtebræmmer". Kortlægningen omfatter brinken ved kanoisætningspladsen. Det fremgår af basisanalysen, at Urtebræmme (6430) forekommer i skyggede skovbryn med høj urtevegetation og skønsmæssigt langs 80 procent af danske vandløb. Naturtypen er kortlagt langs en stor del af Susåens bredder med samlet set omkring 23 ha. Forekomsterne er begrænset til en smal bræmme (normalt 1-5 meter) langs vandløbet.

For de udpegede arter, er ingen registreret i nærheden af projektarealet. Det vurderes, at der ikke er sandsynlighed for forekomst af tykskallet malermusling, da den kun er fundet relativt langt fra projektområdet.

Pigsmerling vurderes at være sandsynligt forekommende nær projektområdet. Den vurderes i basisanalysen at være almindeligt forekommende i Susåen.

Bækklampret er ikke registreret nær projektområdet.

Skæv vindelsnegl er endnu ikke registreret i forbindelse med Novana-overvågningen i dette Natura 2000-område.

Sumpvindelsnegl er i habitatområde nr. 194 registreret ved Rejnstrup Holme. Der er derudover en talrig population i starbevoksninger ved Kongskilde lige uden for habitatområdets grænse. Vindelsnegle blev sidst registreret i dette område i perioden 2005- 07. I overvågningsperioden 2005-2007 og i 2012 blev arten fundet på ca. 90 lokaliteter fordelt fra det østlige Jylland til Sjælland og Møn. Overvågningen viste, at sumpvindelsnegl er vidt udbredt i det østlige Danmark med levedygtige forekomster både i Østjylland og på Fyn, Sjælland og Lolland-Falster. Desuden er bestandstætheden relativt stor på de fleste levesteder.

Habitatdirektivets Bilag IV arter

Arterne på Habitatdirektivets bilag IV er ligeledes beskyttet efter § 29 a i Naturbeskyttelsesloven, hvor de kaldes Bilag 3 arter.

Ved en afsøgning på Naturdata i mere end 600 m afstand fra projektarealet blev ikke fundet registreringer af arterne. Men der er sandsynlig forekomst i området, af disse arter: Stor vandsalamander, spidsnudet frø, springfrø og arter af flagermus. Projektet har dog en så begrænset karakter, at det ikke vurderes at kunne påvirke evt. forekomster negativt.

Naturbeskyttelseslovens Bilag 5 arter

De plantearter, som er opført på bilag 5 er ikke registreret i habitatområdet, og vurderes ikke at kunne forekomme i projektområdet.

Vandplan

I henhold til basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027 er Susåen på strækningen (Suså, str. 8) et naturligt type RW3 vandløb. Det foreløbige miljømål er God økologisk tilstand, men den faktiske tilstand er Ringe økologisk tilstand. Strækningen vurderes at være i risiko for ikke at opfylde målsætningen i 2027, primært fordi den økologiske tilstand for makrofytter er ringe, for bentiske invertebrater er den moderat, og kun for fisk er den god.

Vurdering

Dele af anlægget ligger i udkanten af naturtypen Urtebræmme (6430). Imidlertid er det en naturtype, som er så almindeligt udbredt, at anlægget ikke vurderes at være en trussel for naturtypens bevaringsstatus. For de øvrige arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget og omfattet af naturbeskyttelseslovens bilag 3 og 5 vurderes det, at de enten ikke forekommer på lokaliteten eller, at de ikke påvirkes, fordi anlæg og forstyrrelse er af så beskedne dimensioner, at der ikke er risiko for negative påvirkninger.

Anlægget ønskes opført på området, som er registreret som beskyttet eng i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Det er desuden kommunens opfattelse, at projektet kræver tilladelse i henhold til vandløbsloven. Kommunen er på det foreliggende grundlag indstillet på at meddele de nødvendige dispensationer og tilladelser.

Danmarks Naturfredningsforening, Sorø, har den 22. december 2021 udtalt:

Vi er i DN-Sorø enige med Sorø Kommune i, at etablering af pladsen vil forudsætte en godkendelse i forhold til den gældende fredning på arealet.

Det er tillige vores opfattelse, at ansøgningen mangler belysning af hvilket behov, der skal dækkes ved etablering af isætningspladsen.

Herudover savner vi belysning af følgende: I hvilket omfang vil der være tale om kørsel med kanotransporter o.lign. på markvej ned til åen? I hvilket omfang kan der som følge af pladsens etablering forventes henlæggelse eller oplag af kanoer ved åen? Vil pladsen også blive brugt til ilandsætning og afhentning af kanoer? Vil pladsen kunne bevirke en øget risiko for ikke-reguleret overnatning på stedet?

Når forholdene er belyst vil vi gerne afgive en udtalelse til fredningsnævnet med en endelig stillingtagen til ansøgningen.

Desuden vil vi gerne høre om hvilken proces, der tænkes i forbindelse med nævnets behandling af ansøgningen.

Hvis nævnet ønsker det, deltager DN-Sorø gerne med en eller to repræsentanter i et møde på stedet.

Anders Walther Hansen, Kongsgården har den 25. januar 2022 oplyst:

Hermed Kongsgaardens bemærkninger vedr. de spørgsmål vedr. den planlagte kanoisætningsplads på Kongsgaarden, du stiller i din mail af 28.12.2021:

Indledningsvist gør vi opmærksom på, at initiativet til kanoisætningspladsen kommer fra Næstved Kommune, som, i forbindelse med projektet vedr. forbedring af levevilkårene i Susåen for Tykskallet Malermusling, har mulighed for, som en del af projektet, at etablere information og visse rekreative faciliteter i projektområdet.

Kongsgaarden har sagt ja til etablering af en sådan kanoisætningsplads ved åbredden nedenfor Sct. Hanspladsen på den udtrykkelige betingelse, at der samtidig etableres en afspærring (bom eller kæde) ved markvejens start ved Kongsgaarden. Se nedenstående.

Næstved Kommune foreslog også etablering af et par sheltere ved åen i forbindelse med isætningspladsen. Det har vi takket nej til. Bl.a. med henvisning til, at der allerede findes primitiv overnatningsmulighed i herberget på Kongsgaarden.

Kongsgaarden har i sept. 2021 afholdt et møde på Kongsgaarden med Næstved Kommune vedr. forslaget om etablering af en isætningsplads. Referat fra dette møde m. bilag vedhæftes.

Sig til, hvis der er punkter som skal uddybes yderligere. Og jeg går ud fra, at du selv informerer Næstved Kommune om denne korrespondance.

Kørsel med kanotransporter.

Som nævnt ønsker Kongsgaarden ikke motorkørsel med kanoer til og fra isætningspladsen. Vi her derfor betinget os, at det etableres en afspærring for bilkørsel af markvejen med bom eller kæde. Afspærringen opsættes således at der fortsat er uhindret adgang for gående og cyklister. Afspærringen forsynes med kodelås, således at relevante personer fra Kongsgaarden fortsat kan benytte markvejen til kørsel i forbindelse med div. opgaver og arrangementer. Kommende brugere af isætningspladsen må transportere kanoer til og fra pladsen med håndkraft ad markvejen - typisk ved brug af en påspændings-kanovogn.

Oplag af kanoer ved isætningspladsen.

Vi ønsker ikke henlæggelse eller oplag kanoer i forbindelse med pladsen. Det er aftalt med Næstved Kommune, at Kongsgaarden holder øje med pladsen i det daglige, og, hvis der er uregelmæssigheder som fx. hærværk, overnatning eller oplag af fartøjer, så rapporteres det videre til Næstved Kommune, som derefter tager sig af sagen. Det må formodes at stort set alle de kanoer, som sejler på åen, er forsynet med lovpligtig nummerplade, således at ejere af evt. henlagte fartøjer kan identificeres og kontaktes. Til sammenligning kan man se på den nærliggende rasteplads på Suserupgård ved åens udløb i søen, hvor der i sagens natur også foregår ophaling og isætning. Her er der ikke - og har heller ikke været - problemer med oplag af kanoer.

Kun i de tilfælde, hvor kanosejlere vælger at benytte Kongsgaardens herberg til en overnatning, vil der blive tale om at en kano/kanoer ligger ophalet natten over. Men af samme grund som anført i nedenstående punkt vurderes det ikke sandsynligt, at fx grupper fra den nærliggende kanoudelejningsvirksomhed vil benytte denne mulighed.

Ilandsætning og afhentning af kanoer.

Hvis der med spørgsmålet menes erhvervsmæssig ophaling og hentning af kanoer - altså at pladsen vil komme til at indgå i de registrerede kanoudelejningsvirksomheders daglige drift, så er dette ikke sandsynligt. Den absolut største udlejningsvirksomhed har udgangspunkt og isætning et kort stykke opstrøms fra Kongsgaarden, og derfor er det ikke sandsynligt, at kanosejlere (ofte i grupper), som netop er afsejlet herfra, efter en ganske kort strækning på åen vil gå i land og raste eller afslutte sejladsen og efterlade kanoerne på Kongsgaarden til senere afhentning.

Det er vores vurdering, at isætningspladsen langt overvejende vil blive benyttet i forbindelse med dagsture til isætning og ophaling af private "enkeltsejlere" med egen kano, som ikke ønsker, mod betaling, at bruge udlejernes tilbud og de pladser og faciliteter som er knyttet hertil.

Ikke reguleret overnatning.

Som nævnt har vi sagt nej til etablering af sheltere ved isætningspladsen, bl.a. fordi der jo i forvejen er en overnatningsmulighed oppe på Kongsgaarden. Vi forventer derfor ikke større problemer med overnatning ved åbredden. Og - igen - er det ikke sandsynligt at pladsen vil være interessant at bruge til overnatning for langt hovedparten af kanosejlerne på åen - som er dem som kommer fra udlejningsvirksomheden et kort stykke opstrøms.

Som nævnt forventer vi at pladsen lagt overvejende vil blive benyttet primært til dagsture af private kanosejlere med egen kano, eller til rast for samme brugerkategori, og i begge tilfælde vil overnatning ikke være aktuel.

Det vil endvidere blive skiltet ved isætningspladsen at overnatning ved pladsen ikke er tilladt, og at overnatning i givet fald kan ske i herberget.

Fredningsnævnet har den 17. februar 2022 været på besigtigelse, og i den forbindelse oplyste Rolf Lehrmann, at Danmarks Naturfredningsforening, Sorø, efter svaret fra Kongsgården ingen indvendinger har til projektet.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967, hvis formål er at bevare arealerne i deres daværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendom opretholdes. Ændringer i terrænet eller i terrænformerne er ikke tilladt. Fra botanisk side er fremhævet, at området er af særdeles stor botanisk interesse ved at repræsentere en side af dansk natur, der ellers så godt som alle steder er blevet stærkt forstyrret: den våde eng med det brede slyngede åløb. Fredningsnævnet anfører fra besigtigelsen, at der er tale om meget stor landskabelig skønhed, som er fredningsværdig.

Nævnets afgørelse:

At etablere en plads til isætning af kanoer som beskrevet i ansøgningen vil efter oplysningerne fra Sorø Kommune og fra Kongsgården ikke være i strid med bestemmelserne i fredningsdeklarationen.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til at etablere en rampe til optagning eller isætning af kanoer og en isætningskant og to skilte, sådan som det er beskrevet i ansøgningen. Det er en betingelse, at der spørges for kørende trafik ad markvejen til stedet med en bom, kæde el.lign.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Sorø Kommune udpegede medlem, Tobias Nygaard.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Sorø Kommune
Plan og Byg
Rådhusvej 6
4180 Sorø

FN-VSJ-024-2023
Den 3. september 2023

Sorø Kommune har ved mail af 25. april 2023 sendt nævnet en ansøgning om lovliggørelse af bygninger på matr.nr. 2a V. Broby By, Broby, beliggende Strandvejen 23 og 25, 4180 Sorø.

Af ansøgningen fremgår bl.a.:

Vi har modtaget en sag om lovliggørelse af diverse bygninger på Strandvejen 23 og 25, 4180 Sorø.

Ejendommen består af en matrikel, 2A, V. Broby By, V. Broby, med to boliger beliggende på ejendommen.

Ejendommen er omfattet af kendelsen af den 12. marts 1965 om fredningen af Tamosen, Susådal 03652.00 (blst.dk)

Ifølge kendelsens pkt. 6 skal Fredningsnævnet godkende opførelse samt til- og ombygninger af eksisterende bygninger, før disse påbegyndes.

Beskrivelse af bygningerne Strandvejen 23

- Udhus/værksted 152 m². Opført 2002 i stålplader med eternittag.
- Udhus (brændeskur) 18 m². Opført 2007 i stålplader med eternittag
- Garage 45 m². Opført 1951 i mursten med eternittag.

Beskrivelse af bygningerne Strandvejen 25

- Drivhus 9 m². Opført 1991 i glas.
- Udhus (udestue) 21 m². Opført 1991 i glas med klart plasttag.
- Garage 30 m². Opført 2007 i metalplader med klart plasttag.
- Udhus (brændeskur) 32 m². Opført 2007 i stålplader med eternittag.
- Udhus (leghus) 9 m². Opført 1991 i træ med eternittag.
- Udhus (læskur) 9 m². Opført 2014 i stålplader med ståltag.
- Garage 41 m². Opført 2000 i eternit med eternittag.

Ansøgningen er vedlagt.

Oversigtskort over ejendommen

...

Skema over hvilke bygninger, der kræver hvilke tilladelser

Adresse	Bygning	M²	År	LZ	Disp.	BYG
Strandvejen 23	Udhus/værksted	152	2002	Ja	Nej	Ja
Strandvejen 23	Udhus/brændeskur	18	2007	Nej	Nej	Ja
Strandvejen 23	Garage	45	1951	Nej	Nej	Ja
Strandvejen 25	Drivhus	9	1991	Nej	Ja	Ja
Strandvejen 25	Udhus/udestue	21	1991	Nej	Ja	Ja
Strandvejen 25	Garage	30	2007	Nej	Nej	Ja
Strandvejen 25	Udhus/brændeskur	32	2007	Nej	Nej	Ja

Strandvejen 25	Udhus/le-gehus	9	1991	Nej	Ja	Ja
Strandvejen 25	Udhus/læskur	9	2014	Nej	Ja	Nej
Strandvejen 25	Garage	41	2000	Nej	Ja	Nej

Kommunens bemærkninger

Kommunen er indstillet på at give de nødvendige tilladelser.

Området er omfattet af følgende udpegninger

- Værdifulde landskabsområder (Sorø Kommuneplan 2019-2030)
- Større sammenhængende landskab (Sorø Kommuneplan 2019-2030)
- Åbeskyttelseslinjen (naturbeskyttelseslovens § 16)
- Fredet område i medfør af kendelsen af den 12. marts 1965 om fredningen af Tamosen, Susådal 03652.00 (blst.dk)

Fra kommunens side kræver bygningerne

- Dispensation fra åbeskyttelseslinjen.
- Landzonetilladelse efter planloven.
- Byggetilladelse efter byggeloven.

Sorø Kommune har den 11. maj 2023 sendt nævnet følgende habitatvurdering, en bygningsoversigt og nogle fotos:

Habitatvurdering

Ved fredningsnævnets behandling af ansøgningen om en lovliggørende dispensation til bygninger på Strandvejen 23 og 25, skal nævnet foretage vurdering af flere forhold, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Fredningsnævnet har derfor anmodet om en vurdering fra Sorø Kommune af, om de pågældende bygninger strider mod fredningens formål og bestemmelser.

Fredningsnævnet har også anmodet om at få oplyst,

- om det område, der søges dispensation for ligger i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde,
- om det ansøgte indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for
- om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven,
- om det ansøgte kan ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til naturbeskyttelsesloven, i alle livsstadier.

Hvis det ansøgte indebærer forringelse eller kan beskadige eller ødelægge de nævnte forhold, kan der ikke meddeles dispensation.

Emnet

Der er tale om lovliggørelse af et antal bygninger mv. opført i tilknytning til bebyggelse/havearealer.

N2000

De aktuelle bygninger ligger ikke i et internationalt naturbeskyttelsesområde. De ligger mellem ca. 100 og 350 m i nordlig retning for Natura 2000-område nr. 163, Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, herunder habitatområde H194, Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen. På den aktuelle strækning udgøres N2000 området kun af selve Susåen.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194			
Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småurter (3130)	
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)	
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)	
	Å-mudderbanke (3270)	Kalkoverdrev* (6210)	
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)	
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)	
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)	
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)	
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	
	Elle- og askeskov* (91E0)		
	Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
		Tykskallet malermusling (1032)	Bæklampret (1096)
		Pigsmørling (1149)	Stor vandsalamander (1166)

Tabellerne viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet.

I henhold til basisanalysen for N2000 området er Skæv vindelsnegl i dette Natura 2000-område kun registreret på en enkelt lokalitet i NOVANA-sammenhæng lige syd for Rejnstrup Holme. Bestanden af skæv vindelsnegl ser her ud til at være knyttet til en bevoksning af kær-star og virker forholdsvis livskraftig med mange individer, men inden for et begrænset areal. Artens samlede udbredelse inden for Natura 2000-området dækkes ikke af det nationale overvågningsprogram, men det vurderes, at der findes flere egnede lokaliteter, og at der ikke er aktuelle trusler mod den fortsatte forekomst af skæv vindelsnegl i området.

Sumpvindelsnegl er i NOVANA-overvågningen registreret på 6 lokaliteter inden for dette Natura 2000-område. Især i starbevoksningerne omkring kilder i det nordvestlige hjørne af Tystrup Sø, habitatområde H194, og i ellesump langs Susåen i Rådmandshave, habitatområde H146, er der individrige bestande af sumpvindelsnegl. Mindre tætte bestande er ved overvågningen i 2012-2014 fundet i Slagmosen nord for Næstved, Tamosen nord for Tystrup Sø, ved bredden af Tystrup Sø i Næsbyholm Skov samt på Sønderskov Overdrev. Ved en tidligere eftersøgning blev der også fundet sumpvindelsnegl lige syd for Rejnstrup Holme på samme lokalitet, hvor der også findes skæv vindelsnegl. Tilstedeværelse af sumpvindelsnegl følges kun på et begrænset antal lokaliteter i NOVANA-overvågningen, men det vurderes, at der findes yderligere egnede levesteder, og at der aktuelt ikke er trusler mod artens fortsatte tilstedeværelse inden for Natura 2000-området.

Stor vandsalamander har kun været begrænset eftersøgt i NOVANA inden for dette Natura 2000-område i den tidligere overvågningsperiode 2011-2015 og blev blot registreret i et enkelt vandhul i Slagmosen. I den igangværende overvågningsperiode er stor vandsalamander i 2019 blevet registreret i 5 ud af 13 vandhuller, hvor arten har været eftersøgt. Det estimeres derfor, at stor vandsalamander findes i mindst halvdelen af områdets småsøer og vandhuller. Nærmeste sø er registreret i ca. 300 m afstand syd for Susåen, og øvrige nærmeste søer ligger mere en 800 m fra nærmeste bygning. Det vurderes derfor, at der ikke er mulighed for at arealerne med bygningerne kunne være væsentlige yngle- eller rasteområder for arten.

Tykskallet malermusling, pigsmørling og bæklampret er alle nært tilknyttet vanddækkede arealer, og vil derfor ikke kunne påvirkes væsentligt af projektet.

Sammenholdt med afstanden til N2000 området er det derfor kommunens vurdering, at det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

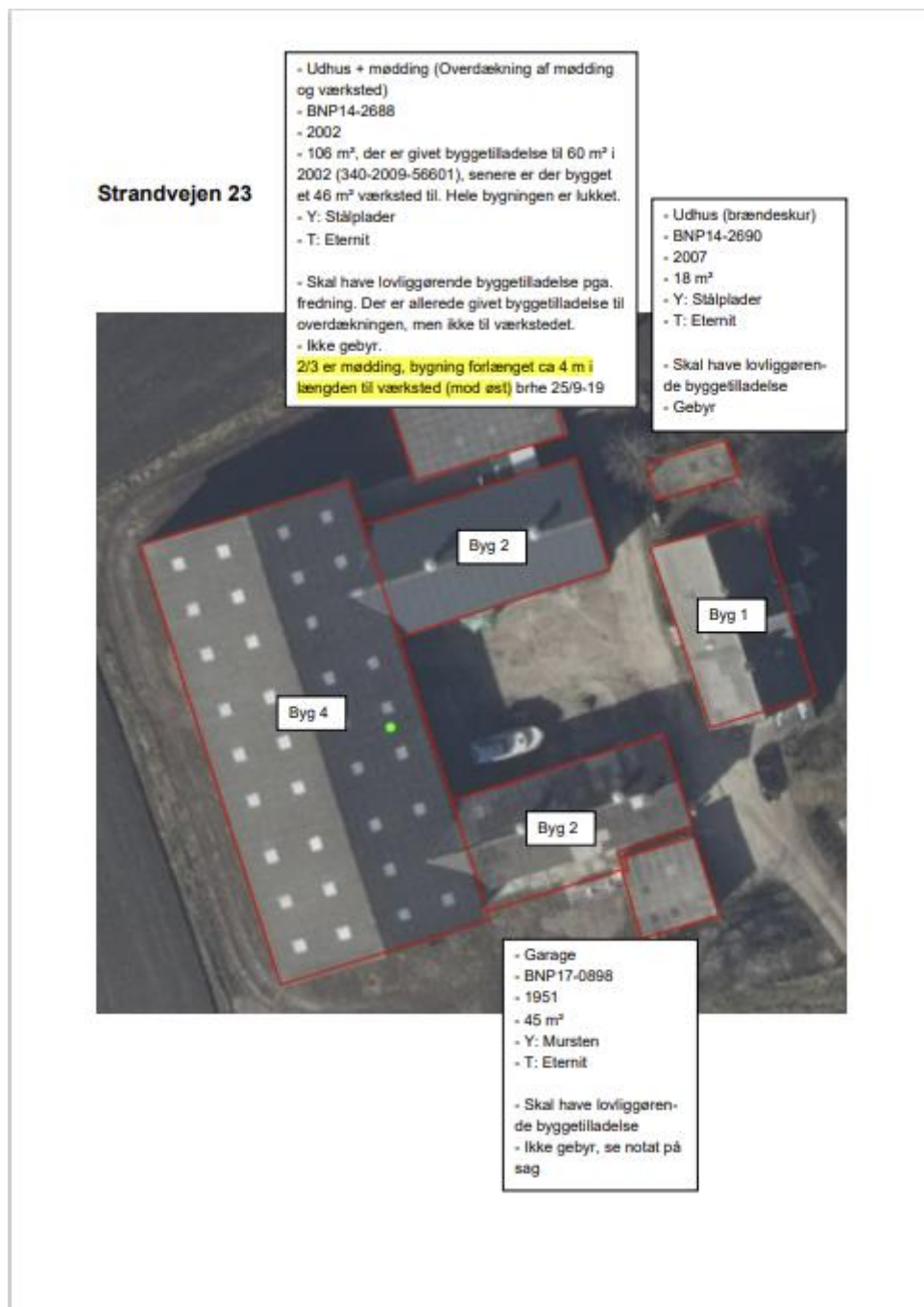
Habitatdirektivets Bilag IV arter

Arterne på Habitatdirektivets bilag IV er ligeledes beskyttet efter § 29 a i Naturbeskyttelsesloven, hvor de kaldes Bilag 3 arter.

Ved en afsøgning på Naturdata og Arter.dk mere end 600 m afstand fra projektarealet blev ikke fundet registreringer af bilag IV arter. Men der er sandsynlig forekomst i området, af disse arter: Stor vandsalamander, spidssnudet frø, springfrø, løvfrø og arter af flagermus. Projektet medfører ikke nedrivning af bygninger eller fældning af træer, og påvirker ikke småsøer eller andre paddeeguede arealer. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke kan påvirke evt. forekomster af flagermus eller paddere i området negativt.

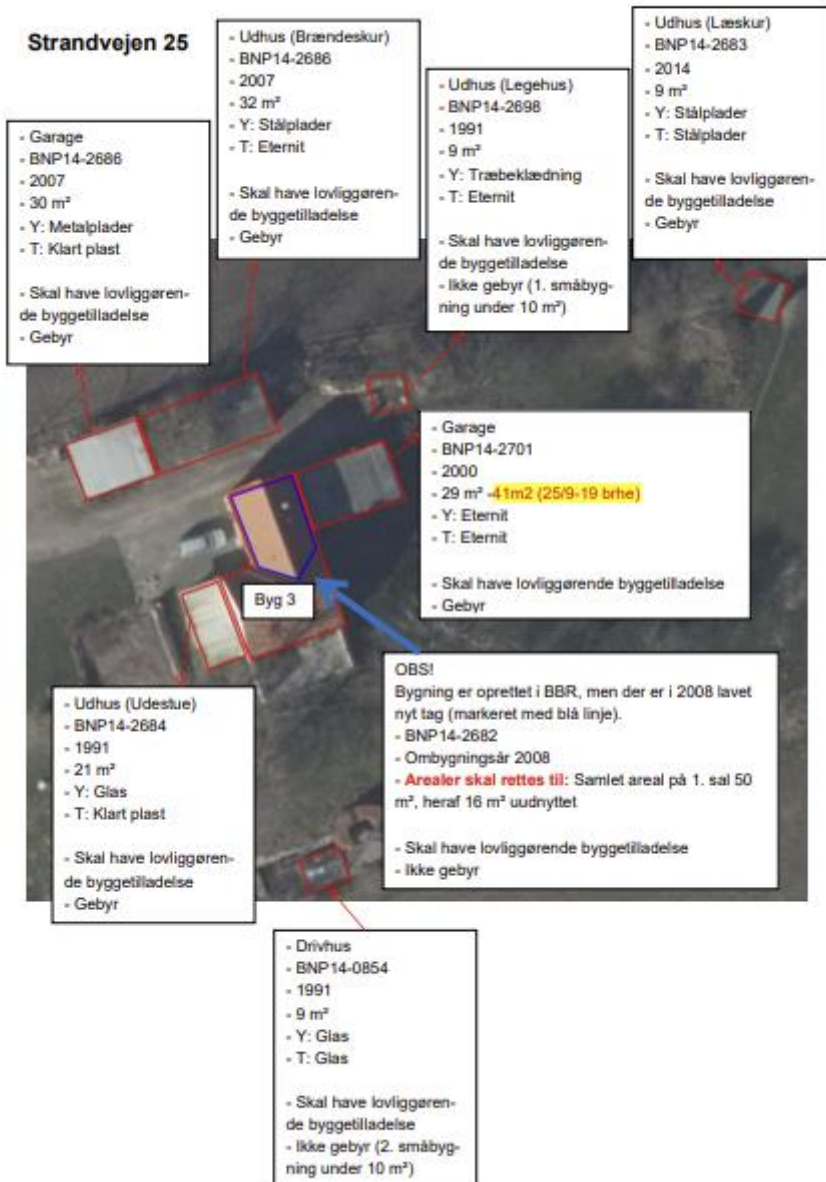
Naturbeskyttelseslovens Bilag 5 arter

De plantearter, som er opført på bilag 5 er ikke registreret i habitatområdet, og vurderes ikke at kunne forekomme i projektområdet.

Strandvejen 25

Billede – Strandvejen 25

Den 25. maj 2023 har Sorø Kommune sendt en rettelse til sine tidligere oplysninger:

Vi sendte en sag til jer med lovliggørelse af nogle bygninger på adressen Strandvejen 23 og 25, 4180 Sorø, da ejendommen er omfattet af kendelsen af den 12. marts 1965 om fredningen af Tamosen, Susådal [03652.00 \(blst.dk\)](https://blst.dk).

Vi er dog blevet opmærksomme på, at en af bygningerne på adressen Strandvejen 23, 4180 Sorø, er opgivet med et forkert m².

Vi har tidligere oplyst at en af bygningerne, noteret som Udhus/Værksted på 152 m², i stedet er på 106 m², hvoraf der i 2002 er givet byggetilladelse til 60 m² af bygningen. Senere er der så tilbygget 46 m² værksted, som der ikke er givet tilladelse til.

Dog kan vi ikke se om I har givet en dispensation for fredningen i 2002, hvor der er givet byggetilladelse?

Jeg har vedhæftet et billede af, hvilken bygning der er tale om.

Billede Strandvejen 23

Sorø Kommune har den 29. juli 2023 skrevet til nævnet:

Hermed Sorø Kommunes uddybning om lovliggørelse af byggeri på Strandvejen 23 og 25.

Det fremgår bl.a. af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes. Dertil er det særligt engene omkring åen samt dertilhørende botanik, som skal beskyttes. En del af plejen er fra græsning med dyr.

Generelt vurderer vi ikke, at bygningerne på de to ejendomme strider imod fredningens formål om at ejendommene opretholdes som landbrugsejendomme. Samtidig er bebyggelse holdt samlet.

Strandvejen 23 – Landbrugsejendommen:

Garage syd for bebyggelse fra 1951 vurderes lovlig ifht. fredningen.

Overdækning af mødding vurderes at være nødvendige for landbrugsdriften og placeringen påvirker ikke landskab.

Udhus er placeret nord for bolig og påvirker ikke landskab.

Ejendommens karakter af landbrugsejendom er opretholdt.

Strandvejen 25 – enfamiliehus (opført som medhjælperbolig i 1934):

Ejendommen kan ses fra stien mellem Vester Broby og Næsby fra den del af stien som løber i Næstved Kommune. Ejendommens bolig kan ses og ligger på en bakke. Bygninger bag ved boligen kan ikke ses i landskabet fra stien.

Garage mod øst kan skimtes, men er lav og virker ikke dominerende.

Udestue kan skimtes, men opleves lav og virker ikke dominerende.

Drivhus kan ses i landskabet og fremstår med refleksion i tag. Der er dog tale om en mindre bygning, som har ligget på ejendommen i 32 år, hvorfor indrettelseshensyn må overvejes. Vi vurderer ikke, at vi vil (og måske heller ikke kan) kræve et mindre upåtaget drivhus nedrevet, når det har ligget der i 32 år.

Læskur fra 2014. Kan ses, hvis man kigger efter det, men ligger helt op ad beplantning og er holdt i mørk farve. Virker ikke dominerende og kan være nødvendigt til dyrehold.

Udvidelse af bolig med tilbygning med 1. sal. Opført væk fra Susåen. Kan ikke ses på størstedelen af stistrækningen. Kan ses fra øst og broen over Susåen, men opleves som værende underordnet resten af huset og er tilpasset i samme byggestil.

Samlet vurderer Sorø Kommune ikke, at bygningerne påvirker landskabet omkring Susåen negativt. Ved besigtigelsen kan vores vurdering naturligvis ændre sig, da vi kun har besøgt området fra den offentlige sti mellem Næsby og Vester Broby. Dertil kan DN og Fredningsnævnet naturligvis være uenige. Den mest synlige bygning er drivhuset, men den er trods alt lille og har ligget på ejendommen i 32 år. Vi forventer desuden, at ejer kan svare på eventuelle opklarende spørgsmål til bygningerne og begrundelse for deres placering til besigtigelsen.

Det er naturligvis kritisabelt, at ejer ikke har søgt tilladelserne forud for opførelse af byggeriet.

Sorø Kommune laver ikke opsøgende tilsyn med alle ejendomme i Sorø Kommune og har heller ikke pligt hertil. Derfor ligger der desværre mange ulovlige bygninger forhold i kommunen.

Fredningsnævnet har været på besigtigelse på ejendommen den 17. august 2023. I besigtigelsen deltog ejeren Flemming Damslund og hans hustru Anette Damslund. Fra Sorø Kommune deltog Sidsel Marie Heje, og for Danmarks Naturfredningsforening, Sorø, deltog Jan Woollhead.

Ejeren forklarede om Strandvejen 23, at gårdens oprindelige bygninger er fra 1912. Han har overtaget ejendommen efter sine forældre. En lade og andre bygninger væltede under stormen i december 1999. Laden blev genopført i 2002. Han har overdækket en tidligere mødding, hvor han nu bl.a. opbevarer landbrugsmaskiner. I samme bygning findes et værksted. Denne bygning er som laden beklædt med stålplader. Strandvejen 25 er opført som en landbrugsmedhjælperbolig, og her bor han og hans hustru. Da de i 2008 skulle udskifte taget på boligen, fik de i den forbindelse lavet en høj rejsning på sidebygningen. De har to biler og derfor to garager. I forbindelse med den ene garage, som fremstår med en grøn farve, har de et brændeskur. Den anden garage fremstår med en mørkebrun farve, og her har de udover garagen bl.a. et oliefy. Ude i en fold er der et læskur til de heste, som græsser i folde ned mod åen. Drivhuset nederst i haven fik de som en bryllupsgave i 1985.

Jan Woollhead sagde, at bygningerne ikke fremstår markante i landskabet. Alene drivhuset er synligt, men ligger lavt. DN Sorø har alt i alt ingen indvendinger mod en lovliggørelse af de omhandlede bygninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. april 1967 om fredning af arealer langs Susåen. Fredningen skete for, at arealerne skal bevares i deres daværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes. En fredning var af stor botanisk interesse ved at repræsentere en side af dansk natur, der ellers så godt som alle steder er stærkt forstyrret: den våde eng med det brede slyngede åløb. Opførelse af de til landbrugs-, skovbrugs- og fiskerierhvervet nødvendige nybygninger samt større til- og ombygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger vedrørende udseende og placering er godkendt af fredningsnævnet. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger.

Nævnets afgørelse:

Alle de omhandlede bygninger på Strandvejen 23 og 25 kan anses som mere eller mindre nødvendige bygninger til landbrugsejendommen, og bygningerne ændrer ikke ved ejendommens karakter af landbrugsejendom. Hertil kommer, at bygningerne ikke fremtræder markant

i landskabet. Det vil derfor ikke være i strid med fredningsbestemmelserne at godkende bygningernes udseende og placering. Nævnet bemærker, at bygningerne ikke burde være opført, inden nævnet havde godkendt bygningernes udseende og placering.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en lovliggørende dispensation til laden, den overdækkede mødding med tilbygget værksted og et brændeskur på hovedejendommen (nr. 23) samt til de grønne og mørkebrune bygninger med garager mv., et drivhus, et legehus samt et læskur til heste på medhjælperboligen (nr. 25). Nævnet kan også meddele en lovliggørende dispensation til, at sidebygningens tag er ombygget til at være med rejsning, samt at der er tilbygget en udestue på medhjælperboligen.

Ved sagens behandling har medvirket nævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Sorø Kommune udpegede supplerende medlem, David Crossey.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 29. september 2023

FN-SSJ 12-2023 Udtalelse om beplantet filteranlæg til rensning af husspildevand på ejendommen Præstengen 2, 4171 Glumsø – matr.nr. 4m Næsby By, Næsby – indenfor fredningen af Tamosen, Susådal.

Næstved Kommune har den 21. marts 2023 og 11. maj 2023 anmodet fredningsnævnet om at vurdere om et beplantet filteranlæg til rensning af husspildevand på ejendommen Præsteengen 2, Glumsø, kræver dispensation fra fredningen af Tamosen, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 18. april 1967.

Det fremgår af Næstved Kommunes oplysninger i forbi med ansøgningen, at filteranlægget er et kar på 242 cm x 180 cm x 132 cm, der skal graves ned. Efter nedgravning vil overfladen, der skal beplantes med tagrør, højst være 20 cm over terræn. Der er fremsendt nedenstående fotografier:

Formålet med fredningen af Tamosen er at beskytte de landskabelige værdier og de botaniske interesser. Fredningsbestemmelserne indeholder blandt andet forbud mod ændringer i terrænet, herunder grus-, ler og stengravning (pkt. 1), opførelse af bygninger samt til- og ombygninger uden godkendelse fra de påtaleberettigede (pkt. 6) og opsætning af boder, skure og lignende indretninger (pkt. 8).

Fredningsnævnet finder, at nedgravning og beplantning af et filteranlæg som det anførte til brug for beboelsen på ejendommen, ikke kan anses for en terrænændring, ny-, om- eller tilbygning eller opsætning af en bod, et skur eller en lignende indretning omfattet af forbuddene i fredningsbestemmelserne.

Filteranlægget forudsætter derfor ikke fredningsnævnets godkendelse, jf. fredningsbestemmelserne, eller dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Fredningsnævnet beklager det sene svar på henvendelsen.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Næstved Kommune

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Sorø Kommune
Teknik, miljø, Drift, Plan og Byg
Rådhusvej 8
4180 Sorø

FN-VSJ-029-2024

Den 1. juli 2024

Den 29. maj 2024 anmodede Sorø Kommune om godkendelse af, at der opsættes en storkerede ved Kongsgården på matr.nr. 9a og 35 V. Broby By, V. Broby, beliggende Strandvejen 11, 4180 Sorø. Ejendommen ejes af Lone & Ejler Kjær Larsens Fond.

Af ansøgningen fremgår bl.a.:

Sorø Kommune har modtaget en ansøgning om opsætning af en storkerede ved Kongsgården på Strandvejen 11, 4180 Sorø.

Ansøgning med bilag er vedhæftet mailen.

Reden bliver opsat på en mast, som inkl. rede bliver mellem 9,5 og 10,5 meter høj. Reden er ansøgt opstillet indenfor kirkebyggelinjen omkring Vester Broby Kirke og kræver en dispensation fra kirkebyggelinjen. Roskilde Stift og Vester Broby Menighedsråd har ikke haft indvendinger mod storkeredens placering.

Ud over placeringen indenfor kirkebyggelinjen, opstilles reden også indenfor en fredning, som omfatter Tamosen og Susådal af d. 12.03.1965. Vi har vurderet, at storkereden kræver en dispensation fra fredningen.

Vi har foretaget en besigtigelse af området og vurderet placeringen. Vi vurderer, at den ansøgte placering tager hensyn til både indsigten til kirken og til landskabet omkring Susådalen. Se besigtigelsesnotat, som er vedhæftet. Sorø Kunne vurderer ikke, at ansøgningen vil stride mod fredningens formål. Vi anbefaler derfor, at Fredningsnævnet giver dispensation fra fredningen til reden.

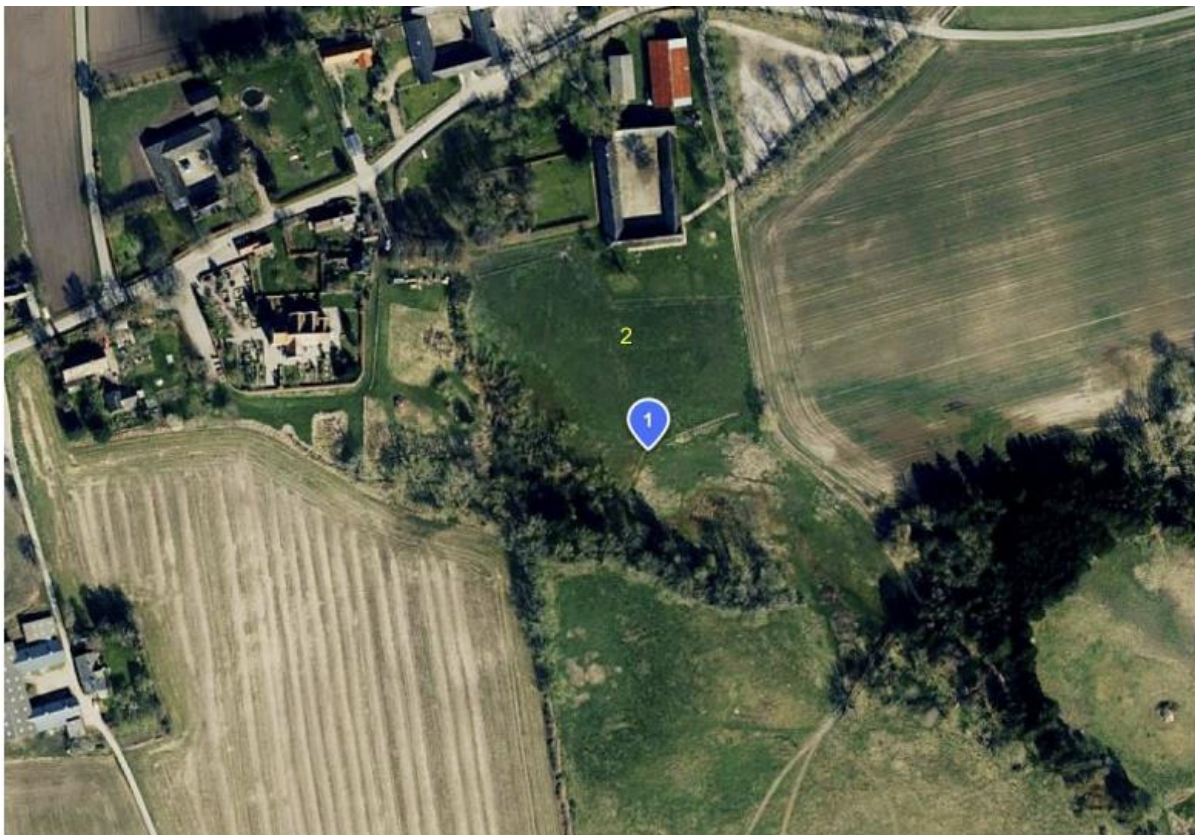
Vurdering af påvirkning af bl.a. Natura 2000-område og Bilag IV-arter kan ses i vedhæftet dokument.

Af besigtigelsesnotat af 10. april 2024 fremgår:

Besigtigelsesnotat

Besigtigelse af placering til storkerede med højde på ca. 9-10 meter. Sidsel Marie Heje 10-04-2024.

Forslag til placering af storkerede markeret med 1 (DOF/storkeekspert har sagt ok til placeringen). Første forslag til placering fra DOF markeret med 2 (gået væk fra denne pga. Vester Broby Kirke).

Begge placeringer ligger indenfor kirkebyggelinjen omkring Vester Broby Kirke. Begge placeringer ligger ligeledes indenfor fredning som vedrører Tamosen og Susådal af 12.03.1965.

Vi vurderer, at en storkerede på 9-10 meter kan sidestilles med en mast, da den kan have samme påvirkning på landskabet. Derfor kræver storkereden dispensation fra fredningens pkt. 8.

8. det er ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne,
beboelsesbåde, badehuse, boder, skure eller andre indretninger,
herunder maste, tårne og benzintankanlæg,

Placeringerne ligger dog udenfor åbeskyttelseslinjen, som kastes af Susåen.

Udformning – referencefoto:

Konklusion

Placering 1

Placering 1 vurderes at tage hensyn til indsigten til Vester Broby Kirke. Reden vil kun være i indsigtslinjen fra en mindre strækning på markvejen ned mod Susådalen (del af vandrute). Dog kan kirken herfra kun ses begrænset pga. terræn og beplantning.

Ligeledes tager placeringen hensyn til landskabet omkring Susåen. Reden placeres ikke hvor der er fri udsigt over landskabet omkring Susåen, men placeres, hvor der er træer som danner en baggrund for reden. Sorø Kommunes vurdering er derfor, at placeringen kan godkendes.

Placering 2

Placering 2 vurderer Sorø Kommune ikke kan bruges, da placeringen vil tage indsigten til Vester Broby Kirke fra markvejen, som går ned mod Susådalen. Netop hvor masten placeres er den bedste indsigts til kirken

Rød = storkeredens placering. Gul = Vester Broby Kirke

Foto 1: Udsigt til Vester Broby Kirke fra markvej. Kirken går fri af træ ca. her. Placering 2 vil kunne ses herfra. Ligeledes vil den tage en del mere indsigt til kirken på det stykke af markvejen, hvor der er bedst indsigt til kirken. Placering 2 vurderes derfor ikke at kunne bruges.

Foto 2: Udsigt fra markvejen mod Susådalen (fredning). Her vil træer danne baggrund for storkerede. Træerne vurderes at være mere end 10 meter høje. Det opstilles derfor ikke midt i en udsigt over ådalen, da der er træer bag placeringen.

Foto 3: Reden placeres ikke i indsigtslinje til kirken. Træer ses i baggrunden af reden.

Foto 4: Her placeres reden næsten lige i indsigtslinjen til kirken. Dog er det begrænset hvor meget kirken kan ses, pga. terrænet og træer. Når træerne springer ud, så vil indsigten til kirken være nærmest "ikke eksisterende". Reden vil have træer i baggrunden.

Foto 5: Udsigt fra markvejen over Susådalen. Reden opstilles ikke her.

Foto 6: Her placeres reden i indsigtslinjen til kirken. Dog kan kirken stort set ikke ses, pga. terrænet og træer. Når træerne springer ud, så vil indsigten til kirken være nærmest ”ikke eksisterende”. Reden vil have træer i baggrunden.

Foto 7: Der er ikke udsigt til kirken fra Strandvejen. Reden vil derfor ikke tage indsigt til kirken. Ligeledes er der ikke udsigt over Susådalen, da der ses træer/skovbevoksning i området. Reden vil have træerne i ”ryggen”

Anders Walther Hansen har i en mail af 4. april 2024 oplyst, at der til storkereden benyttes en naturlig redemast – ikke en gittermast af stål eller en gammel telefonpæl el.lign. Der benyttes et ungt egetræ i samme dimension og højde som reden i Ramten på Djursland. Træet afbarkes og tørres inden opsætning. Ifølge DOF er reden i Ramten mindst 9 meter over jorden.

Sorø Kommune har medsendt en udtalelse:

Storkeredens placering er i grænsen til en eng, som er vejledende registreret som beskyttet, jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Placeringen er desuden ca. 285 m. nord for Natura 2000 område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, som her kun omfatter selve åløbet (Habitatområde H191 Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen). Ca. 1,5 km mod vest suppleres habitatområdet med fuglebeskyttelsesområdet F93 Tystrup-Bavelse Sø.

Natura 2000 vurdering:

Natura 2000 område nr. 164 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose

2.2. Områdes udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 145		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)
	Avneknippemose* (7210)	Rigkær (7230)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Arter:	Mygblomst (1903)
Lys skivevandkalv (1082)		Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 146		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Urtebræmme (6430)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194		
Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Bæklampret (1096)
	Pigsmørling (1149)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Urtebræmme 6430 er ikke tilstede i habitatområde H145. Da Urtebræmme 6430 er til stede i de to øvrige habitatområder gennemgås naturtypen. Å-mudderbanke 3270 er ikke tilstede i habitatområde H194 og gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 91		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Sædgås (T)	Blisgås (T)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Trane (Y)	Mosehornugle (Y)
	Rødrygget tomskade (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 93		
Fugle:	Sædgås (T)	Havørn (Y)
	Kongeørn (T)	Rørhøg (Y)
	Hvepsevåge (Y)	Engsnarre (Y)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Isfugl (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Mosehornugle (Y) er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde F91. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: Sangsvane (T) og havørn (T) i fuglebeskyttelsesområde F91 og kongeørn (T) i fuglebeskyttelsesområde F93. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

Hvid stork er ikke på udpegningsgrundlaget for habitat- eller fuglebeskyttelsesområderne. I henhold til DOF's hjemmeside (Danmarks Fugle – Hvid Stork (dofbasen.dk)) har storken et bredt sammensat fødegrundlag: ”Storken æder næsten alt, hvad der rører sig, hvor den færdes. Således står menuen på alt fra padden, slanger, fisk og orme til gnavere, insekter, snegle og fugleunger. I Danmark har padden dog altid udgjort en meget væsentlig fødekilde. Storken har gennem århundreder tilpasset sig landbrug med afgræssede arealer og græsmarker, der bliver slået, og den har faktisk vanskeligt ved at se og finde føde på en mark, hvor vegetationen er højere end 10 cm.” Det kan derfor ikke udelukkes, at evt. ynglende storke blandt de øvrige mere almindelige fødeemner vil kunne æde padden, insekter og fugleunger af arter på udpegningsgrundlaget. Men da der kun etableres redemulighed for ét storkepar i god afstand fra Natura 2000 området, vurderes det ikke at kunne forringe forholdene for bestande af arter på udpegningsgrundlagene.

Habitatdirektivets Bilag IV arter

Vi skal ved administrativt af lovgivningen sikre, at yngle- og rasteområder for en række strengt beskyttede dyrearter (opført på habitatdirektivets bilag IV) ikke bliver forringet. Arterne på Habitatdirektivets bilag IV er ligeledes beskyttet efter § 29a i Naturbeskyttelsesloven, hvor de kaldes bilag 3 arter.

Arterne må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier og yngle- eller rasteområder, der ikke må beskadiges eller ødelægges.

Vi har søgt på Naturdata og Arter.dk i mindst 600 m afstand. Vi har fundet oplysninger om forekomst af springfrø lige nord for Strandvejen ca. 170 m mod nord. Desuden vurderer vi, at der er sandsynlig forekomst i området af disse arter: Stor vandsalamander, spidssnudet frø, arter af flagermus, tykskallet malermusling.

Vurdering Bilag IV arter

Det er vores vurdering, at hvis arter på habitatdirektivets bilag IV skulle forekomme på eller nær lokaliteten for storkereden, vil storkenes mulige prædation på disse arter ligge indenfor den naturlige dødelighed for arterne, og dermed ikke påvirke bestandene negativt.

Naturbeskyttelseslovens Bilag 5 arter

De plantearter, som er opført på bilag 5 er ikke registreret i nærheden af projektområdet og vurderes ikke at kunne forekomme i projektområdet.

DOF Vestsjælland – Sorø har den 7. juni meddelt, at foreningen ingen bemærkninger har til sagen.

Danmarks Naturfredningsforening, Sorø, har den 18. juni 2024 meddelt, foreningen ingen kommentarer har til sagen.

Nævnets afgørelse:

Ifølge fredningsbestemmelserne, der er stadfæstet af Overfredningsnævnet den 18. april 1967, skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugsejendomme opretholdes, og der er forbud mod bl.a. opførelse af master. At opsætte en enkelt mast på 9-10 meter på det udpegede sted (placering 1) og at anbringe en storkerede på masten strider ikke mod fredningens formål eller bestemmelser, når beskaffenheden af masten og mastens placering tæt op ad højere træer, der danner baggrund, tages i betragtning.

På baggrund af oplysningerne fra Sorø Kommune vurderer nævnet, at de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold ikke taler mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at opsætte en mast med en storkerede på placering 1 som beskrevet i ansøgningen.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens behandling har deltaget nævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Sorø Kommune udpegede medlem, Tobias Nygaard.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.